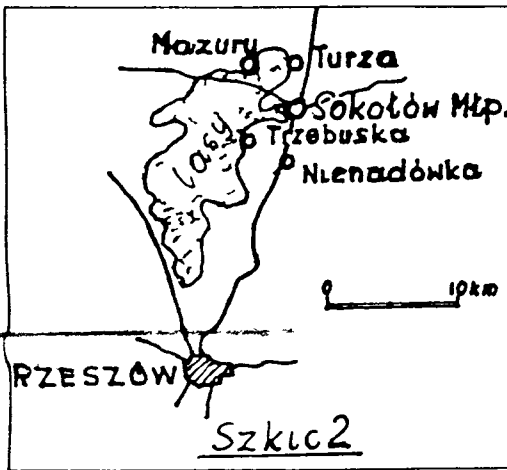
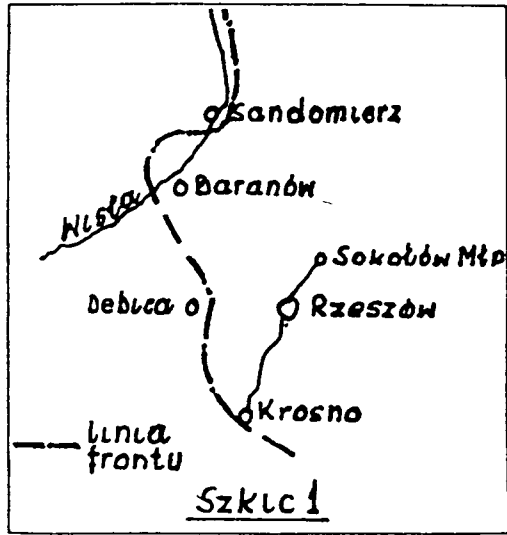

\$ 1.00

List duszpasterski Prymasa do Polaków - str. 6

Niezależny
magazyn
dla każdego**ECHO TYGODNIA**

Nr 216 Toronto 4 - 10 grudnia 1986

Miejsce zbrodni w Trzebusce pod Rzeszowem NKWD systematycznie mordowało akowców. Po dziesięcioleciach odezwali się świadkowie. Znalezione masowe groby przypominające Katyn.

**BYŁAM TORTUROWANA
PSYCHICZNIE —
NIGDY JUZ NIE POJADĘ
DO POLSKI**

Otrzymałam wiadomość ze Krystyna Leverner wróciła 1 listopada z PRL do Norwegii.

Ma ona podwójne obywatelstwo norweskie i PRL. 13 sierpnia została aresztowana we Wrocławiu pod zarzutem nielegalnej transakcji walutowej dokonanej w 1981 roku jeszcze przed wyjazdem z Polski do Norwegii gdzie później wyszła za mąż za Norwega i uzyskała obywatelstwo norweskie.

W rozmowie z norweską agencją prasową Krystyna Leverner powiedziała. To było jedno wielkie piekło. Już nigdy więcej nie pojedę do Polski. W czasie tych trzech długich miesięcy uwięzienia się działałam w celi z osmioma innymi kobietami. Poznałam tę część polskiej rzeczywistości która przedtem była mi całkiem obca. Byłam torturowana psychicznie.

Norweski ambasador w Warszawie odprowadził Krystynę Leverner na lotnisko Okęcie. To on właśnie interweniował u władz PRL żądając jej wypuszczenia. Władze już na lotnisku chciały ją zatrzymać pod pretekstem że nie ma razem z nią 13-letniego syna figurującego w jej paszporcie. Dziecko wróciło do Norwegii i wkrótce po aresztowaniu matki jeszcze w sierpniu.

Krystyna Leverner pojechała w lecie do Polski na pogrzeb matki. W konsulacie PRL w Norwegii kiedy starała się o wizę dano jej do wyboru albo długotrwałe oczekiwanie jeśli pojedzie na paszport norweski albo szybki wyjazd jeśli posłuży się paszportem PRL. Po jej aresztowaniu we Wrocławiu władze PRL argumentowały że ponieważ przyjechała do Polski jako obywatelka PRL Norwedzy nie mają nic do powiedzenia w jej sprawie.

**SOWIECKA ZBRODNIA
Z 1944 ROKU ODKRYTA POD RZESZOWEM**

Niedawno temu dotarła do Londynu tasma magnetofonowa z nagraniami zeznan naocznych świadków zbrodni dokonanej przez przyfrontowe oddziały NKWD na żołnierzach i działaczach Armii Krajowej w 1944 r. Ponadto dotarł także przedruk z tej tasmę wydany przez "Niezależną Oficynę Wydawniczą" w Gdańsku.

Chodzi tu o działalność oddziałów NKWD operujących w obrębie I Frontu Ukraińskiego w miesiącach sierpień - listopad 1944 r. Front ten, obejmujący w pierwszej połowie lipca odcinek między Włodzimierzem Wołyńskim na północy i Stanisławowem na południu, przesunął się swym północnym skrzydłem w ciągu trzech tygodni na linię Wisły (Jozefów - Sandomierz) i przekroczył Wisłę na południe od Sandomierza tworząc przyczółek na lewym brzegu rzeki o szerokości 30 km i głębokości 25 km. Dalej na południu linia frontu biegła mniej więcej wzdłuż Wisłoki na Krosno i Sanok. Tak przebiegała linia frontu w pierwszych dniach sierpnia 1944 r. (Patrz szkic 1). W miesiącach wrzesień - grudzień sowieckie armie powiększyły znacznie przyczółek na lewym brzegu Wisły i przesunęły linię frontu na południowym skrzydle współdziałając z 4 Frontem Ukraińskim.

W czasie kiedy wojska liniowe poszerzały stan posiadania, oddziały

NKWD, działające pod bokiem kwatery głównej I Frontu Ukraińskiego, eksterminowały ludzi groźnych - wg ich opinii - dla tworzących się władz Polski Ludowej. Sztab I Frontu Ukraińskiego, dowodzonego przez marszałka Iwana Koniewa (1897-1974), znajdował się w miejscowości Mazury, a w Sokółowie Małopolskim była główna komenda oddziałów NKWD, które obejmowały swą działalnością okoliczne miejscowości Nienadówkę, Trzebuskę, Turzę i Sokół Małopolski (patrz szkic 2).

Juz w sierpniu 1944 w Trzebusce zorganizowano oboz dla uwięzionych ludzi, głównie członków Armii Krajowej. W tym celu zajęto starą cegielnię, dom spółdzielni i dom Jana Rumaka. Na tym terenie mieszkańcy Trzebuski z rozkazu NKWD wykopali siedem dołów o wymiarach 3x5 m i 2 m głębokości, w których miano rzekomo magazynować ziemniaki. Tak przygotowany teren ogrodzono drutami i wkrótce nocą przywieziono pierwszy transport ludzi. Naoczny świadek, który miał dobry wgląd na teren zastrutowanego obozu z sąsiedniej stodoły, twierdzi, że następnego ranka widział około 150 ludzi spacerujących wokół ziemianek.

Kim byli ci ludzie? Według zeznań świadków byli to w większości oficerowie, żołnierze i działacze AK z Ziemi

Lwowskiej, Tarnopolskiej, Samborskiej, a nawet i z Ziemi Wileńskiej. Byli także więźniowie z okolic Rzeszowa, Sokółowa i Łancuta. Jan Rumak, który miał dostęp do swojej studni znalazł w ustępie kartkę pisaną przez więźnia gen. Władysława Filipkowskiego, ostatniego dowódcę AK we Lwowie. Byli tam mężczyźni, kobiety i inwalidzi o kulach. Więźniowie przebywali w domu Rumaka i w ziemiankach, z których w dzień wylewano wodę, a w nocy jej poziom dochodził do kolan. Jeden ze świadków twierdzi, że raz w tygodniu przyjeżdżał do obozu "taki niski ruski co miał cztery gwiazdki". Po jego przyjeździe zaczynała się selekcja więźniów, których umieszczono w jednej ziemiance. Po południu, przed wieczorem, przyjeżdżał samochód ciężarowy i wywoził ich w stronę lasu. Więźniowie siedzieli na podłodze ciężarówki ubrani tylko w bieliznę otoczeni NKWD-zistami uzbrojonymi w pepesze. Tego samego dnia przed wywózką wyprowadzano zwykle grupę więźniów z łopatami do lasu. Świadek twierdzi, że na miejsce wywiezionych więźniów każdego tygodnia przywożono nowych, których poddawano badaniom i sądom. Ubrania, kożuchy i kurtki po wywozonym składano w komorze, a następnie ładowano na samochody i wywożono.

Dokonczenie str. 5

WAŁĘSA OSTRZEGA PRZED TRAGEDIĄ

Amerykański magazyn *US News and World Report* z 1 grudnia drukuje wywiad z Lechem Wałęsą.

- *Panie Wałęsa, czy niedawne zwolnienie więźniów politycznych w PRL stworzyło nową sytuację w kraju?*

Wałęsa: Tak, powstała nowa, wyjątkowa sytuacja. Wypuszczenie na wolność więźniów politycznych dodało nieco otuchy na przyszłość, ale wywołało też niejakie wątpliwości. Winnismy przyjąć ich zwolnienie z satysfakcją, lecz ludziom tym winno umożliwić się zaangażowanie w działalność dla dobra kraju.

Ich wolność winna być zagwarantowana. Liczymy na to.

- *Czy dąży pan do politycznego uznania Solidarności?*

Wałęsa: My, członkowie Solidarności, pragniemy reform w Polsce. Winnismy walczyć o te reformy z całą determinacją. Jeśli idea jaką reprezentujemy zostanie wcielona w życie, będzie to ważniejsze niż uznanie nas jako organizacji.

- *Czy byłibyscie gotowi wejść w skład proponowanej przez rząd Rady Konsultacyjnej?*

Wałęsa: Jesteśmy gotowi do udziału. Obie strony wyrażają przekonanie, że jest to dobry pomysł. Roznimy się jednak w podejściu. Władze powiadają, że chcą wybrać kilka osób i posadzić je przy

wspólnym stole. My chcemy natomiast przygotować ekspertów z wszystkich grup społecznych i wspólnie z rządem wypracować kształt tej rady.

W zależności od ostatecznej wizji tego ciała zdecydujemy, czy zaangażować się czy nie. Władze chcą nas włączyć by nas osłabić, a potem wyeliminować. My pragniemy pewnych zmian strukturalnych, by tego uniknąć.

- *Czy władze są teraz bardziej skłonne niż poprzednio do oddania części kompetencji w ręce Solidarności?*

Wałęsa: Władze nie chcą oddać nam nawet skrawka władzy, a my nie chcemy jej przejąć. Mówimy nie potrzeba nam władzy. I w tej kwestii nie ma konfliktu.

Natomiast wspólnie z władzą mówimy, że ten kraj wymaga reform. Rząd ma propozycje, mamy je i my. Połączmy nasze wysiłki. Nie możemy twierdzić, by cokolwiek władze robiły było niewłaściwe. Wiele spraw porusza się w dobrym kierunku. Obawiam się tylko, że mimo tego dobrego kierunku efekty ujrzymy dopiero za 200 lub 300 lat.

- *Kiedy Solidarność ogłosi swe propozycje reform?*

Wałęsa: Trudno jest sprecyzować propozycje, jeśli się nie zna możliwości

drugiej strony. Nie mogę sprzedawać panu Mercedesa, jeśli ma pan pieniądze tylko na Fiata. To samo odnosi się do reform.

- *W jakich dziedzinach gospodarki PRL panuje najbardziej krytyczna sytuacja? Ceny, mieszkania?*

Wałęsa: Wszędzie. Musimy pamiętać, że w latach 70-tych poziom dobrobytu utrzymywany był za pomocą zachodnich kredytów. Ale w latach 80-tych dwie trzecie środków kredytowych winno iść na maszyny, na remonty. Podwyżki zarobków można odłożyć na później. Można wypłacić je wstecz. Ale brak inwestycji w modernizację maszyn i urządzeń doprowadzić musi do pogorszenia we wszystkich dziedzinach. Do tragedii.

- *Czy nie tęskni pan do tamtych dni, kiedy tłumy nosiły pana na ramionach?*

Wałęsa: No pewnie, że było to przyjemne. Ale jak jest się tam na gorze, na ramionach, to stawiane są inne wymagania. Wszyscy na coś czekają, czegoś się domagają, chcą coś usłyszeć. Obie strony oczekują tego. I im więcej okrzyków i żądań, tym więcej zobowiązań, i będąc szczerym, człowiek zdaje sobie sprawę z ciężaru tych zobowiązań. Nie zazdrościsz nikomu w takiej sytuacji. Nie zazdrościsz i sobie.

Pułkownik North bohater naszych czasów

Gdy po poruszeniu jakie wywołała tajna dostawa przez USA broni do Iranu wyszło następnie na jaw że pieniądze uzyskane na tej transakcji (od 10 do 30 mln dolarów) zostały przekazane nikaraguamskim contras stało się oczywiste, że - pomimo wczesnego stanowiska Reagana - rozpocznie się poszukiwanie i rzez winnych. Na pierwszy ogień poszli dwaj - jak określają ich wtajemniczeni - kowboje prezydenta John Poindexter - doradca d/s bezpieczeństwa narodowego, który oficjalnie zrezygnował ze stanowiska i jego zastępca pułkownik Oliver North, który oficjalnie został zwolniony. W przeddzień ich odejścia Prokurator Generalny Edwin Meese podał, że wstępne rozpoznanie sprawy nie pozostawia wątpliwości, że North zorganizował handel bronią oraz założył tajne konto w banku szwajcarskim, na które wpłynął zysk ze sprzedaży, pobrany przez contras a Poindexter, chociaż mógł nie znać szczegółów, miał ogólne pojęcie o akcji Northa. W chwili, gdy piszę te słowa, w Stanach Zjednoczonych gotuje się nadal, w efekcie prezydent Reagan powoła zapewne specjalną komisję do zbadania sprawy, a jak zapowiedział już Meese, wszystkie osoby uwikłane w sprawę iranską zostaną postawione przed sądem jeśli okaże się, że popełniły przestępstwo. Do sprawy iranskiej wrocę szczegółowo w jednym z najbliższych numerów. W tym wydaniu niemiejsze miejsce chciałbym poświęcić pułkownikowi Northowi

43-letniego Northa uważam za najjasniejszą postać współczesnej amerykańskiej sceny politycznej

W roku 1968 North ukończył Akademię Marynarki Wojennej i wstąpił w szeregi piechoty morskiej. Walczył w Wietnamie, gdzie otrzymał jedno z najwyższych odznaczeń amerykańskich order "Srebrnej Gwiazdy" i gdzie był ciężko ranny. Po powrocie z Wietnamu służył w Kwaterze Głównej Piechoty Morskiej w Waszyngtonie. W roku 1981 został jednym z kilku oficerów oddelegowanych do Narodowej Rady Bezpieczeństwa. Pozyskał szybko zaufanie prezydenta Reagana oraz stał się pupilem R McFarlane'a. Obaj cenili go za proamerykanizm i antykomunizm, za widzenie świata w czarno-białych barwach woli z komunizmem i antyamerykanizmem oraz za nieustanną gotowość do akcji. North był jednym z głównych militarnych nauczycieli cywila - Reagana po objęciu przez niego stanowiska prezydenta. Szybko uzyskał opinię człowieka, który odczytuje myśli Reagana i zamienia konserwatywną ideologię prezydenta na działalność prak-

tyczną. Miał być odpowiedzialny za funkcjonowanie administracji w czasach ewentualnej wojny nuklearnej, na nim też spoczywał obowiązek zabezpieczenia w wypadku wojny życia prezydenta i innych czołowych przedstawicieli amerykańskiego systemu. W ciągu 5 lat w Narodowej Radzie Bezpieczeństwa doszedł ostatecznie do pozycji, w której przedstawiał plany do zatwierdzenia doradcy d/s bezpieczeństwa Poindexterowi, a następnie czuwał nad ich wykonaniem.

Przed "wpadką" iranską North spełnił aktywną rolę m.in. w następujących akcjach:

- w kwietniu 1980 stał na czele elitarnego oddziału piechoty morskiej przebijającego tajnie we wschodniej Turcji w pobliżu granicy z Iranem i mającego w razie potrzeby wylądować w Teheranie i osłaniać ucieczkę amerykańskich zakładników uwolnionych przez komandosów z ugrupowania "Delta Force". Jak wiadomo do akcji nie doszło, oddział Northa potajemnie opuścił Turcję,

- w 1983 był wojskową duszą amerykańskiego wyzwolen-

nia Grenady, to on wykonał większość sztabowej pracy,

- w 1983 zaplanował i nadzorował minowanie portów nikaraguamskich przez CIA,

- w tym samym roku krył się za akcją, niestety nieudaną, ujęcia terrorystów, którzy zabili 241 żołnierzy amerykańskich w Bejrucie,

- w 1984 roku, gdy Kongres zakazał udzielania pomocy contras, zorganizował bardzo skuteczną sieć pomocy prywatnej (rzekomo od samej Arabii Saudyjskiej uzyskał 15 milionów dolarów),

- w 1985 roku zaplanował i zorganizował przejęcie egipskiego samolotu z terrorystami na pokładzie odpowiedzialnymi za porwanie włoskiego linowca "Achille Lauro",

- w br. stał jako kluczowa postać za nalotem 15 kwietnia na Libię

Niepowodzenie iranskiej akcji (jak to rozumiem, wyjaśniłem w numerze 214 "ET" w komentarzu "Iran - teoria i praktyka") spowodowało że na głowę Northa wylano wiele

pomyj. Znaleźli się jednak sprawiedliwi, którzy rozumiejąc to, że prezydent nie miał wyjścia i musiał go zwolnić, oddali mu należne honory. Jeden z jego przyjaciół podkreślił, że jest on "prototypem współczesnego bohatera amerykańskiego. Kiedykolwiek i gdziekolwiek Amerykanie znajdują się w kłopotach przed czy później zobaczycie go na scenie".

Howard Phillips, czołowy konserwatysta nazwał Northa "jednym z największych bohaterów naszych czasów". W dzień po zwolnieniu Northa nie zapominał o nim także prezydent Reagan, który w wywiadzie dla "Time'a" podkreślił że North "jest narodowym bohaterem". Prezydent skrytykował fakt, iż nie był o wszystkim poinformowany, ale zwrócił uwagę że nie zmienia to osiągnięć Northa.

Uważam, że osiągnięciom Northa zawdzięczamy wiele wielkich osiągnięć prezydenta Reagana. Zwróćmy uwagę chociażby na fakt, że w ciągu 6 lat jego prezydentury łupem komunizmu nie padło ani jedno państwo na świecie, co więcej po raz pierwszy udało się, jak to było w przypadku Grenady, zastąpić komunizm demokracją, kapitalizm znaczenie ma również to, że dzięki poparciu USA działają na całym świecie bardzo aktywne siły antykomunistyczne. Nikaragua, Afganistan czy Angola należą do najlepszych przykładów.

Istnieje obecnie moda by zestawiać byłych doradców d/s bezpieczeństwa Kissingera i Brzezinskiego wysoko wykwalifikowanych renomowanych profesjonalistów, dyplomatów, uczonych z wojskowymi czy cywilnymi doradcami-ignorantami Reagana. Z pewnością są ważne dziedziny, gdzie Brzezinski i Kissinger nie mają sobie równych. Ale jak mogło dojść do tego, że za czasów Kissingera Stany Zjednoczone przegrały głupio (była do wygrania) wojnę wietnamską, a kilka państw stało się komunistycznymi dyktaturami?

A dlaczego w okresie prezydentury Cartera upadł proamerykański i antykomunistyczny rząd iranski, Nikaragwę i Grenadę opanowali prosowieccy komunisty, podpisano układ SALT II, gdy w tym samym czasie Sowiet potajemnie instalowali rakiety SS-20 w Europie, a w 6 miesięcy po podpisaniu układu najechali Afganistan?

Odpowiedz jest złożona. Ale obejmuje ona także nieobecność w ówczesnych administracjach pułkownika Olivera Northa

- **USA wykroczyły poza SALT II** W Stanach Zjednoczonych przystosowano 131-szy bombowiec B-52 do przewożenia rakiet cruise SALT II nie ratyfikowany, ale do tej pory przez Stany Zjednoczone przestrzegany, ustalał liczbę samolotów do przewożenia rakiet cruise na 130. Przywódca ZSSR przebywający z 4-dniową wizytą w Indiach nazwał krok ten "poważnym błędem, który utrudni poszukiwanie możliwości rozbrojenia". Z krytyką kroku USA wystąpiły m.in. Kanada, Francja i Niemcy Zachodnie. Belgia oświadczyła, że nieprzestrzeganie SALT II jest godne ubolewania, ale podkreśliła, że "Związek Sowiecki pierwszy dokonał kilku poważnych pogwałceń" traktatu.

- **Frank Capuci nowym**

doradcą prezydenta Reagana d/s bezpieczeństwa narodowego Prezydent Reagan oznajmił, że mianował Franka Capuci swym nowym doradcą d/s bezpieczeństwa narodowego. Capuci jest byłym zastępcą szefa CIA. Był on także ambasadorem w Portugalii. Prezydent powiedział również w swym telewizyjnym wystąpieniu do narodu, że opowiada się całkowicie za niezależną komisją do zbadania kto i w jakim stopniu ponosi odpowiedzialność za sprzedaż broni Iranowi oraz za - jeśli zostanie stwierdzona działalność niezgodna z prawem - postawieniem winnych przed sądem.

- **Ostre walki w Bejrucie i południowym Libanie** Walki toczzone w ciągu ubiegłego ty-

godnia pomiędzy oddziałami palestyńskimi a milicją szyicką przyniosły 209 ofiar śmiertelnych i około 500 rannych.

- **Demjanjuk utrzymuje, że jest niewinny** W Jerozolimie rozpoczął się proces 66-letniego Johna Demjanjuka, robotnika samochodowego z Cleveland, Ohio, oskarżonego o popełnienie zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko Żydom i zbrodni przeciwko ludzkości. Demjanjuk stwierdził ponownie, że "jest niewinny" i nie jest "Ivanem Groźnym", strażnikiem z obozu zagłady w Treblince, który bijąc Żydów wpędzał ich do komór gazowych i przekręcał kurek z gazem.

- **60-dniowe zawieszenie broni pomiędzy rządem i komunistycznymi rebeliantami na Filipinach** Rozejm nastąpił po 17 latach walk a rozpoczęła się 10 grudnia. Tony Zumel jeden z komunistycznych negocjatorów oświadczył, że komunisty będą wywierali presję w celu zamknięcia amerykańskich baz militarnych na Filipinach. Prezydent Aquino stwierdziła, że amerykańsko-filipińska umowa w sprawie baz będzie przestrzegana. Nie powiedziała jednak jakie zajmie stanowisko w roku 1991, gdy wygasnie ważność obecnej umowy.

- **Niemcy Zachodnie ochładzają stosunki z Syrią** Sąd zachodniobermberski skazał dwóch terrorystów palestyńskich za podłożenie bomby i spowodowanie jej wybuchu w klubie Stowarzyszenia Przyjaciół Niemiec-Arab-

skiej w Berlinie Zachodnim na kary 14 i 13 lat więzienia. W zamachu zostało rannych 9 osób. Jednocześnie sąd stwierdził, że Syria udzieliła pomocy w przeprowadzeniu zamachu.

Po wyroku Niemcy Zachodnie osztywniły ze wstrzymały ekonomiczną pomoc dla Syrii, wydalili 5 syryjskich dyplomatów i nie zastąpią nowym ambasadorem opuszczającego Syrię z końcem kadencji dotychczasowego ambasadora RFN w Syrii.

- **Gorbaczow w Indiach** Przywódca ZSSR Gorbaczow przebywał pod koniec listopada z 4-dniową wizytą oficjalną w Indiach. W trakcie wizyty Gorbaczow ostro skrytykował amerykański projekt broni kosmicznej oraz przedstawił siebie jako człowieka pokoju. Premier Gandhi nazwał Gorbaczowa "krzyżowcem pokoju". Obydwaj przywódcy wielokrotnie podkreślili znaczenie przyjacielskich stosunków indyjsko-sowieckich oraz wyrażili gotowość ich stałego pogłębiania. Przed wizytą Gorbaczowa przywódcy społeczności uchodźców afgańskich w Indiach zostali zamknięci w areszcie domowym w celu niedopuszczenia do antysowieckiej demonstracji.

Proba zorganizowania takiej demonstracji została jednak podjęta, skończyła się ona atakiem policji i tłumy Gorbaczow udzielił Indiom pożyczki w wysokości 2 miliardów dolarów. Wizyta Gorbaczowa w Indiach była jego pierwszą wizytą jako przywódcy ZSSR w raju III Świata i w Azji.

ECHO TYGODNIA

JACEK ADOLF i GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków
zamówień prenumerat

862 Tandridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL. 743 - 5706 w godz 10 - 3 po poł
766 - 3774

ADVERTISEMENTS

● Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
● Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$ 1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrotów w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

LISTOPADOWA MSZA SW ZA OJCZYZNĘ

W ostatnią niedzielę listopada - br 30 11 1986, o godz 5-tej po południu, jak zwykle w kościele św Teresy - rog Lakeshore Blvd West i 10th Str odbyła się koncelebrowana przez ks Prałata Franciszka Plutę i ks Edwarda Ewczynskiego Msza sw za Ojczyznę

Uświetnił uroczystą Mszę sw gościnnie udział "Ars Antiqua" - chóru kameralnego i zespołu barokowego Polskiego Towarzystwa Muzycznego

Odnotować warto obecność (po raz pierwszy w historii) delegacji Związku Polaków w Kanadzie i Poczty Sztandarowej tej organizacji

Na Mszy obecny był również kierownik biura Solidarności w Kanadzie, Wojciech Gilewski

WODZ NA PRAWO PARTIA NA LEWO

John Turner, przywódca liberalów, wbrew silnej opozycji utrzymał się na stanowisku niekwestionowanego przywódcy Zjazdu partii umocnił jego pozycję. Spośród 2623 delegatów z całego kraju opowiedziało się za nim "bezpieczna" większość, to jest 76,3%, ponad 2/3. Tajne głosowanie poprzedziły jawne podjazdy. Z krzykiem Turner i jako przywódca opozycji występowali dawni faworyci ekipy Pierre Trudeau - Marc Lalonde i senator Keith Davey, jeden z głównych inżynierów kampanii wyborczej liberalów

Nowym przewodniczącym partii został Michel Robert. Decyzja ta wskazuje, że napięcia w partii będą trwać

Turner ma bowiem opinię "prawicowego", gdy nowy prezydent i popierający go ludzie uchodzą za lewicowców. Na umocnienie nurtu, zbliżającego liberalów do NDP wskazuje treść uchwalonych rezolucji zjazdowych, od koncepcji turnerowskich dość dalekich. Rezolucje domagają się zwiększenia kwoty imigracyjnej, pomocy dla najniższej uposażonej ludności, a co najważniejsze wprowadzenia zakazu manewrow z rakietą Cruise w Kanadzie

Stąd krok do Kanady - strefy beżatomowej i neutralnej. Nasza ocena? Po fali ogólnospołecznego konserwatyzmu wraca nowa fala socjaldemokratyzmu

Czy z tym programem liberalowie przescigną konserwatystów? Do wyborów daleko

W TYM SEK

Kanadyjskie drzewo nadal tematem numer jeden. Premier Brytyjskiej Kolumbii Bill Vander Zalm przy poparciu innej załesionej prowincji - Quebecu usiłował dogadać się z USA w sprawie cła na drzewo na własną rękę. Amerykanie odpowiedzieli, że nie będą z prowincjami rozmawiać. Skoro nic nie wyszło z tej próby Vander Zalm spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Kanady Joe Clarkiem, który przekonał go, że rząd federalny jest w stanie wynegocjować korzystną umowę. Jak wiadomo z ubiegłego tygodnia, rząd kanadyjski zdecydował się na nałożenie własnych podatków na przemysł drzewny, by uniknąć postulowanego przez amerykańskich producentów cła na kanadyjskie drzewo. Choc nadal nie są znane szczegóły kanadyjskiego posunięcia i reakcja amerykańska są już pewne powody do optymizmu

Vander Zalm spotkał się przy

okazji odwiedzin Ontario z premierem prowincji Davidem Petersonem. Wiadomo, iż politycy ci różnią się zasadniczo w kwestii wolnego handlu z USA. Mają jednak wspólne interesy i tak uzgodniono, między innymi, że obie prowincje będą sprzedawać więcej wina. W Ontario więcej będzie butelek z Brytyjskiej Kolumbii i na odwrót. Ilość tego artykułu podobnie jak wielu innych w wewnętrznym kanadyjskim eksporcie jest regulowana umowami na szczeblu rządów prowincjonalnych

DOKTOR NIE DESKA

Były minister rolnictwa w rządzie liberalnym, "kowboj" Eugene Whelan zrobił wcale trafną uwagę na temat amerykańskiej wrażliwości na subsydiowane towary. Oblicza się, że koszt wykształcenia doktora czy prawnika w naszym kraju, wynosi 250 tysięcy dolarów. Rząd pokrywa większość tego rachunku. Na Boga, toż to jest subsydium! Nie słyszałem jeszcze by Stany Zjednoczone skarżyły się, że ci wysoce wykształceni medycy wędrują przez granicę a przecież zupełnie inaczej traktowany jest (subsidiowana) deska!

UBEZPIECZONY NIE ZAWSZE BEZPIECZNY

Rząd opublikował raport, dotyczący rozmiarów obecnie

wypłaconego zasiłku dla bezrobotnych (unemployment insurance program). Przeciętny zasiłek jest teraz nieco wyższy i wynosi blisko 180 dolarów tygodniowo. Sumka piechotą nie chodzi i nic dziwnego, że rząd stracił w ubiegłym roku, jak oblicza, 60 milionów dolarów na wypłaconych oszustom zasiłkach. Połowę z tego można odzyskać, ale mimo to straty są bardzo duże. Blisko 200 tysięcy stwierdzonych oszustw przypada na ogólną sumę ponad miliona wypłaconych zasiłków. Rząd grozi, że zaostrzy przepisy przeciw oszustom i zwiększy wobec nich kary

ABY SIĘ NA STANOWISKU PUBLICZNYM NIE DOROBILI

Rząd prowincjonalny Ontario wprowadził pod dyskusję projekt ustawy, która ma zapobiec nadużywaniu publicznych urzędów dla prywatnych interesów posłów. Projekt podaje definicję takiego wykroczenia określanego tu łagodnie jako "konflikt interesów". Definicja jest zawodna, bowiem odwołuje się do trudnych do zbadania intencji i wiedzy. Brzmi ona w wolnym tłumaczeniu następująco: "poseł popada w konflikt interesów, gdy podejmuje decyzję lub bierze udział w realizacji jej mając w tym samym czasie świadomość że stwarza ona szansę realizacji swego prywatnego interesu"

MANUFAKTURA Parowóz dziejów

Pan Ziutek manufakturysta z zoną manikurystką odzywa się wylaźnie jak cos się wali. Zona nie odzywa się właściwie za to nie podnosi ocu znad wypięgnowanych paznokci. Ja - koleś jak chce znać vox populi do bijam się do Ziutka. Tym razem on był pierwszy

Całuję rączki zaczął tradycyjnie. Całuję odparłam bezmyślnie. Pani cos zrobi i cos napisze ciagnął bo ja kobiet zatrudniać nie będę! Już się chciałam obrzucić ale w koncu znam manufakturystę i wiem że to nie o mnie chodzi. Equal bill? zapytałam sad-ac ze sie angielskiego wystra

szty. O to to ale dodaj Pani mi wy tłumacz co to są te seksualne preferencje co ich nie będziemy brali pod uwagę przy zatrudnieniu

Zmiany są takie. Jak pan lubił kołki to jest pan w porządku. Jak pan im mniej płacił to dobrze. A teraz jak ustawa przejdzie przez miejscowy parlament to będzie tak. Nie lubi pan kołki też dobrze ale płacić to trzeba im równo. Przyjdzie do pana ogolony dryblas na szpilkach to zapyta pan miss czy mister i do warsztatu Transwerysta też musi zarobić na ciuchy. Co ludzie powiedzą? jęknął

Niech się pan nie martwi pocieszałam go jak mogłam. Przedszkola pan nie ma pedofil do pana za pracą nie przyjdzie zakładu pogrzebowego też nie więc nie do pana nekrofil - a stuka. A co by pan począł z laźnią miejską!

A to szczęście przyznał wyraznie rozpozgodzony. Miałem takiego przypomnielo mu się. Dobry był fachman tyle że za przeproszeniem kręcił. Mowi mi baba wyrzuc bo co przyniesie. Przyniosł co? Zainteresowałam się. Nie zdążył odparł triumfalnie i podsumował. Nie myślę z duchem czasu isc kobitce jak ładna dam tupa a talatajstwo gonitc będę

Eh meandry postępu. Gdzieś im do pana Ziutka. Polaka prawdziwego. Jakże go nie holubic? Postowie hołubcie Ziutka. Ziutek niejedno ma imię. GRAFA

Wykroczenie przeciw przepisowi może grozić od utraty miejsca w parlamencie do niemożności kandydowania do niego przez okres 10 lat

Aby ułatwić posłom rozpoznanie kiedy grozi im zażalenie w konflikt, a kiedy nie, projekt ustawy przewiduje stworzenie inspektoratu doradczego. Ponadto każdy poseł może być wezwany do ujawnienia wysokiej komisji swych wszelkich dóbr o wartości powyżej 200 dolarów, jak również własności o tej wartości, będącej w posiadaniu jego żony i nieletnich dzieci

Zaniedbany piec może być niebezpieczny.

Najlepszym sposobem zapewnienia bezpieczeństwa Twojemu systemowi ogrzewczemu jest okresowe sprawdzanie go przez specjalistę. Małe problemy mogą być usunięte, zanim staną się dużymi.

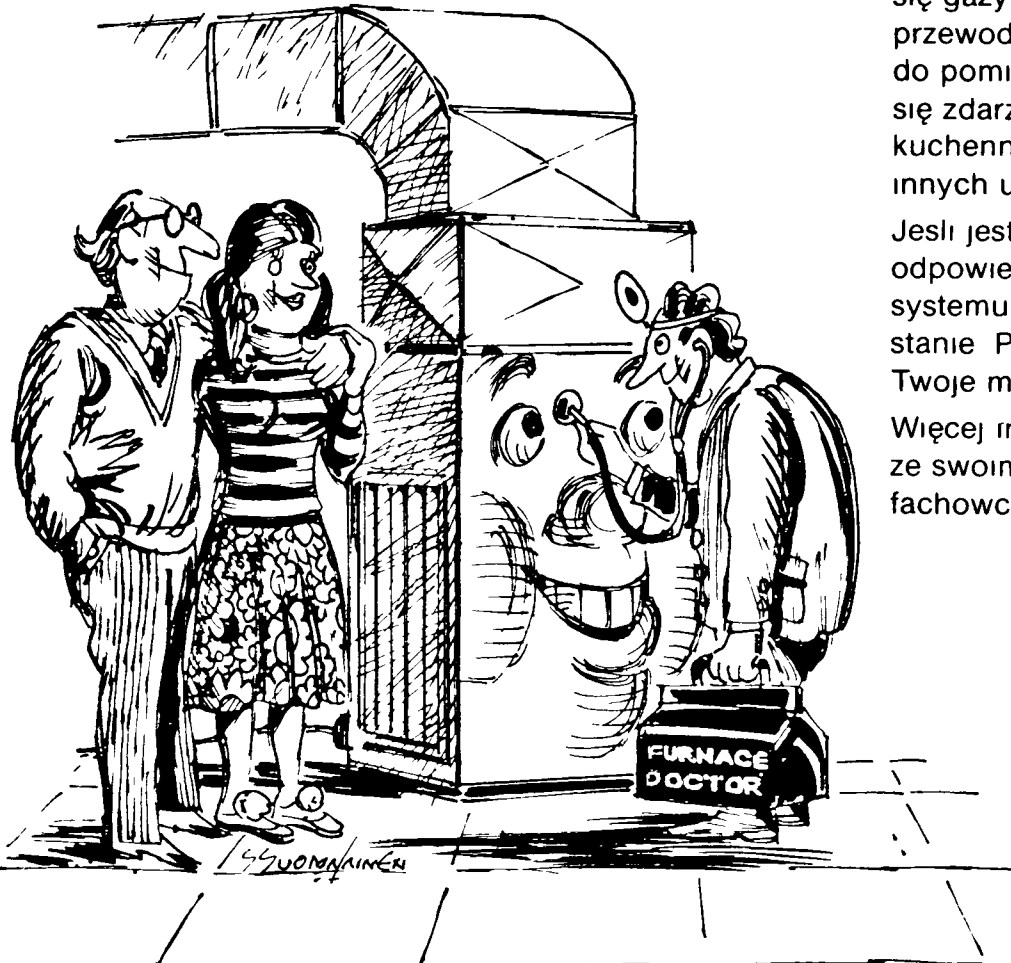
Zablokowany komin albo zepsuty piec mogą spowodować poważne szkody dla zdrowia a nawet i śmierć, poprzez rozprzestrzenianie się tlenu węgla po całym domu.

Jeśli bowiem nie ma wystarczającego dopływu powietrza do systemu spalania pieca, wydalające

się gazy mogą być zatrzymane w przewodzie kominowym i mogą się cofnąć do pomieszczeń mieszkalnych. To może się zdarzyć przy używaniu kominka kuchennego systemu wentylacyjnego i innych urządzeń klimatyzacyjnych.

Jeśli jesteś właścicielem domu — jesteś odpowiedzialny za utrzymywanie Twojego systemu ogrzewczego we właściwym stanie. Pamiętaj że bezpieczny piec czyni Twoje mieszkanie zdrowszym.

Więcej informacji uzyskasz kontaktując się ze swoim dostawcą lub telefonując do fachowca.

Ministry of Consumer and Commercial Relations

Ontario

Minister Hon. Monte Kwinter
Premier Hon. David Peterson

KONGRES NEOZWIĄZKÓW

Proba manipulacji

Na zakończonym w niedzielę kongresie rezimowych związków ich przewodniczący Miodowicz wygłosił przeszło dwugodzinne przemówienie. Powiedział m.in. że w zakładzie pracy może istnieć tylko jeden związek, że jak są dwa to "mamy dzielenie załogi, a to służy manipulantom".

Miodowicz krytykował aparat władzy (ktorego sam jest członkiem). Mówił o zemście ludzi młodych, którzy już za kilka lat odpłacą władzy za zaniechanie spraw mieszkaniowych. O tym, że system tak zwanych konsultacji prowadzi wprost do manipulacji. O tym, że podkręcanie spirali cen bije w proletariusza, który do sprzedania ma tylko swoje własne umiejętności. O tym, że przy inflacji płace gonią ceny, a nie odwrotnie, jak to się usiłuje wmówić. O tym, że preferuje się twarde kursy wobec obywateli, a miękki wobec przedsiębiorstw, że istnieje arogancja administracji, która stanowi zagrożenie dla poprawnego współżycia społeczeństwa.

Także o tym, że władze wojewódzkie są bezmyślne i uniemożliwiają podejmowanie inicjatyw.

Szef rezimowych związków zawodowych Miodowicz jest równocześnie członkiem Biura Politycznego.

Miodowicz powiedział też: "Organizujemy się, by wytwarzać więcej, lepiej. Związki zawodowe wspierają partię, awangardę ruchu robotniczego, umacniają jej więź z masami, organizują swą pracę wokół programu partii".

Podkreślał znaczenie społecznej aktywności, rozumianej jako "aktywność aktywizacji zawodowej pracowników", czego przykładem ma być wznowienie współzawodnictwa pracy.

Miodowicz nie wspominał o przyjęciu Solidarności do dwu międzynarodowych central związkowych.

Na tym samym kongresie rezimowych związków zawodowych przemówienie wygłosił Jaruzelski.

Jak zwykle, adresatem przemówienia Jaruzelskiego był członek partii, traktowany jak szeregowiec w wojsku.

Jaruzelski nazwał neozwiązkowców pionierami odrodzonego ruchu związkowego, oświadczył: "W Polsce może być lepiej, musi być lepiej", "można musztrować nogi, ale nie głowy, do głów trzeba szukać innego dotarcia, najskuteczniejszym jest jawność, rzeczowość, prawda".

We wstępie generał tak malował sytuację, jak gdyby 13 grudnia 1981 to nie władza państwowa wydała walkę społeczeństwu, ale świat wypowiedział wojnę Polsce, której nic nie pozostało, jak tylko bronić się przed agresorem, który cofnął kredyty, klauzule uprzywilejowania, ograniczył handel i zastosował inne jeszcze restrykcje z bogatego arsenału.

Jaruzelski przyznał, że istnieją nadal trudności, ale istnieją głównie dlatego, że je ostrzej dostrzegamy. "Inaczej myśli się o gospodarce, kiedy na półkach sklepowych stoi wyłącznie ocet a inaczej, gdy już są towary a zaopatrzenie ulega stopniowej poprawie. Inaczej, gdy w telefonie słyszy się "rozmowa kontrolowana" a inaczej, gdy w środkach masowej informacji, a także przy rozmaitych publicznych okazjach toczą się dyskusje o niespotykanym poprzednio zakresie i stopniu kontrowersji".

W przemówieniu wroczył wątek złej organizacji i niskiej wydajności pracy.

Ruch związkowy nazwał ruchem społecznym, co stanowi novum, zwłaszcza gdy za takie określenie Solidarności propaganda piętnowała niejednego działacza posierpniowych związków. Nie jest to przypadek, metoda zawłaszczania nazw, a przez to i skojarzeń, takich jak "niezależne i samorządne związki", posługiwanie się słowem "solidarność" itp., weszło do repertuaru pogrudniowych działaczy rezimowych.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych wysłuchało z ust szefa partii przemówienia, które przyzywała związkowcom na krytykę i określała pozycję działaczy wyższego szczebla w nomenklaturze KC Jaruzelski, nie wspominając o Solidarności i Sierpniu 80, nie mówiąc o decyzjach przyjęcia NSZZ Solidarność do Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych i Światowej Konfederacji Pracy, określił polityczne ramy dyskusji pozaadresowanej i spodziewanej Obserwatorzy wyrażali wątpliwości, czy odniesie to skutek.

Jaruzelski powiedział, że gospodarka kraju nie poprawi się szybko.

BRAK ZAUFANIA DO REZIMOWYCH ZWIĄZKÓW

Prasa austriacka, która wysłała korespondentów na warszawski kongres pisze, że masowy brak zaufania ze strony społeczeństwa do rezimowych związków zawodowych jest zjawiskiem codziennym. Solidarność, występująca w obronie interesów robotniczych, była rzecznikiem ich ochrony, a nie ramieniem partii i jej tworem.

Wybor Alfredda Miodowicza na przewodniczącego jest, zdaniem austriackich komentatorów, jeszcze jednym dowodem bezwzględnej zależności neozwiązków od partii. Jako członek Biura Politycznego, Miodowicz jest mężem zaufania reżimu.

30% głosów, które nie padły ani na Miodowicza ani na jego kontrkandydata, zdaniem austriackiego dziennika *Die Presse* nie stanowią dobrej prognozy dla rezimowych związków w PRL. Tylko skreslenie ze statutu uprzednio uchwalonego sformułowania, że OPZZ jest jedynym reprezentantem odrodzonego ruchu związkowego uratowało reżimowe związki przed całkowitą i katastrofalną utratą twarzy. Ostatecznie, przy 54 głosach sprzeciwu powrócono do zapisu: "OPZZ jest reprezentantem organizacji członkowskich i zrzeszonych w nich organizacji związkowych".

Uczyniono to nie*ze względu na zdelegalizowaną Solidarność, pisze *Die Presse*, ale w oparciu o ustawę związkową z 1982 roku. Tak więc ten przepis stał się ratunkiem dla OPZZ, konczy austriacki komentator.

HUSAKIZACJA REPRESJI TAJNE ZALECENIE BIURA POLITYCZNEGO

Tajne zalecenie Biura Politycznego PZPR dla *Trybuny Ludu*, opublikowane w paryskim dzienniku *Le Matin*, mówi o walce z opozycją na dwóch frontach - przy pomocy bezpośrednich represji przy pomocy środków karno-administracyjnych.

Obserwatorzy widzą w tych zaleceniach objawy procesu "husakizacji represji" w Polsce. Z jednej strony władza dała do zrozumienia, że nie jest gotowa wycofać się z represji politycznych, z drugiej dała do zrozumienia, że wolałaby się posługiwać represjami mniej przejrzystymi, mniej rzucającymi się w oczy, więc i tanżymi w stosowaniu.

W miarę "normalizacji" mniejszy nacisk ma się kłaść na stosowanie nagiej siły, nie wyrzekając się jej jednak całkowicie. Przejawem husakizacji represji jest niewidoczne wkraczanie w prywatną sferę życia ludzi. Na przykład, występuje tendencja do zacierania różnic między formalnym przesłuchaniem a nieformalną rozmową.

Zamiast uciekania się do sądów i więzień, w wielu przypadkach władze posługują się kolegiami orzekającymi, nakładającymi wysokie grzywny pieniężne, np. grzywnę 15 tys. zł wymierzono Witoldowi Krolowi za artykuł opublikowany w niezależnym piśmie *Głos wolnego robotnika*, w Radomiu.

Stosuje się dyskredytowanie opozycji przy pomocy odpowiednio spreparowanych zarzutów karnych. Ostatnio grupę działaczy liberalno-demokratycznych z

Krakowa oskarżono o terroryzm, w związku ze zorganizowaną przez tych ludzi akcją ulotkową. Inne zarzuty kryminalne preparowane w celu represjonowania ludzi opozycji to kradzież albo sabotaż.

Ważną cechą husakizacji represji jest jej pozorne odpolitycznienie.

Milicja ma prawo sprawdzania dokumentów osobistych, ale może z tego prawa korzystać selektywnie. To samo dotyczy prawa do zatrzymywania ludzi na 48 godzin i do przeszukiwania bagażu, samochodów, mieszkań.

LIST SOLIDARNOŚCI

Niedziela, 30 listopada Lech Wałęsa i szesciu członków Tymczasowej Rady Solidarności skierowało list do przewodniczącego Komitetu Wspólnoty Europejskiej do stosunków z innymi krajami.

W liście wyrażone jest poparcie dla trwających obecnie rozmów w sprawie współpracy gospodarczej między EWG a RWPG. Sygnatariusze zaznaczają jednak, że w razie osiągnięcia porozumienia Moskwa musi szanować prawo swych partnerów w RWPG do kształtowania ich polityki gospodarczej w sposób odbiegający od modelu sowieckiego.

Wspólnota europejska zaś powinna traktować RWPG nie jak jednolity blok, lecz jak dziesięć państw członkowskich tego ugrupowania, posiadających własne parametry życia gospodarczego. Polska winna mieć prawo do decydowania o własnej polityce gospodarczej i do rozwijania sektora prywatnego w rolnictwie.

ZŁOTE MYŚLI URBANA

Podczas ostatniej konferencji prasowej rzecznik rządu Urban powtórzył wyrażoną już poprzednio opinię, że rząd Stanów Zjednoczonych ma wobec PRL moralny obowiązek zrekompensowania strat, które PRL poniosła w wyniku nieprzyjaznej polityki rządu USA w ostatnich latach.

Przyczyniłoby się to, jak twierdzi Urban, do stworzenia mechanizmów umożliwiających stopniową naprawę gospodarki.

Jeden z komentatorów zauważył w związku z tym, że domaganie się od Amerykanów pomocy w odbudowie gospodarki jest koncepcją, kto wie czy nie lepszą, niż aktualna koncepcja władz PRL, polegająca na szukaniu partnerów gospodarczych na Dalekim Wschodzie między innymi w krajach tak gospodarczo rozwiniętych jak Mongolia czy Republika Ludowa Korei Północnej.

Druga uwaga Urbana na ostatniej konferencji prasowej: "Z pewnych projektów wycofujemy się po prostu dlatego, że nie znalazły one społecznej akceptacji. Naszemu rządowi brak aprobaty społecznej wystarcza do korygowania poczynan nawet wówczas, gdy rząd nie uznaje, że proponował coś błędnego".

NIEPOWODZENIE JARUZELSKIEGO

Uśmiech Jaruzelskiego nie zwiódł opozycji - pod takim tytułem mediolański dziennik katolicki *Avenire* przynosi korespondencję z Warszawy, w której czytamy:

Wkrótce ma się odbyć pierwsze zebranie tak zwanej Rady Konsultacyjnej, nowej instytucji, która w intencjach władz PRL ma pomagać we wznowieniu ich dialogu ze społeczeństwem.

Ale kościół w Polsce, opozycja, koła katolickie i wielka część inteligencji nie chcą w tej radzie brać udziału. Według koła dobrze poinformowanych zarzuca się rządowemu projektowi tej rady brak niezależności tej instytucji, niejasność co do jej uprawnień, niewystarczający w niej udział czynnika społecznego oraz brak należytego dostępu do środków masowego przekazu.

Zdaniem obserwatorów sytuacji w Polsce jest to poważne niepowodzenie Jaruzelskiego, gdyż z tym nowym projek-

tem wiązał on wielkie nadzieje. Liczył na to, że rada pozwoli powoływać się na szerszą aprobatę społeczną, niż ten wązki margines poparcia, jakim dotąd rozporządza.

Wkrótce po amnestii, która uwolniła więźniów politycznych, kościół, koła opozycyjne, niezależna inteligencja, interesowały się projektem Rady Konsultacyjnej w nadziei, że będzie ona mogła wznowić dialog między władzą a rządzącymi. Ale wystarczyło kilka tygodni kontaktów by koła te przekonały się, że projekt rządowy najezony jest ograniczeniami, które dla ludzi niezależnych są nie do przyjęcia.

Okazało się przede wszystkim, że władze PRL nie chcą w ogóle rozmawiać z prawdziwą opozycją. Następnie, że nowy twór miałby tylko funkcję wyłącznie doradczą, nie wiążąc w niczym władzy, nie mogąc sprawować nad nią kontroli, nie mając nawet prawa swobodnego dostępu do prasy, radia i telewizji. Obrady tego ciała byłyby więc publikowane tylko częściowo, wtedy gdy stanowisko rady zgadzałoby się ze stanowiskiem rządu.

Kościół katolicki odrzucił z miejsca własny, bezpośredni udział w Radzie Konsultacyjnej, ale uznał możliwość wejścia w jej skład bliskich mu świeckich koł katolickich. Sprezycował jednak wyraźnie, że ewentualny czynny udział tych koł w życiu publicznym wymaga uprzedniego spełnienia zasadniczego warunku, jakim jest swoboda zrzeszania się.

Katolicy świeccy wypowiedzieli ze swej strony wyraźnie nie, w uchwale warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej, organizacji uznawanej i popieranej przez kościół. Uchwalała ta wyklucza de facto udział Klubu w Radzie Konsultacyjnej a tych jego członków, którzyby do rady wstąpili, wzywa do opuszczenia organizacji.

Opozycja, która początkowo skłonna była szukać jakiegoś punktu styczności z władzą, obecnie piętnuje Radę Konsultacyjną jako twór reżimowej propagandy.

O jakim więc dialogu władzy ze społeczeństwem może być jeszcze mowa, pyta dziennik wrocławski i odpowiada, cytując słowa Zbigniewa Bujaka: "Ta rada nie ma mieć żadnych sprezycowanych uprawnień, stanowi więc inicjatywę mało istotną. A mogło być inaczej, gdyby jej powstanie poprzedzone zostało wprowadzeniem swobody zrzeszania się. Bez tego Rada Konsultacyjna służyć może tylko Jaruzelskiemu, jako pokrywka".

Tyle włoski dziennik. Warto przypomnieć, że stanowisko kościoła ujął artykuł ks. Orszulika. Wraził on przekonanie, że działacze katolicy wchodzący do Rady Konsultacyjnej nie powinni czynić tego indywidualnie, lecz tylko jako przedstawiciele stojących za nimi stowarzyszeń społecznych.

WIELKA UMOWA Z FIATEM

Poniedziałek, 1 grudnia W najbliższych dniach rząd włoski ma ostatecznie zatwierdzić kontrakt pomiędzy turynskim koncernem samochodowym Fiata a polskim Polmotem. Oświadczenie o zatwierdzeniu tego kontraktu ogłosił minister do spraw budżetu Luigi Romita.

W związku z tym rzecznik Fiata podał do wiadomości, że po uzyskaniu rządowej aprobaty obie strony ustala ostatecznie szczegóły przyszłej współpracy. Fiat ma dostarczyć Polsce dwie w pełni wyposażone linie produkcyjne, jedna do produkcji samochodu klasy średniej, który ma być sprzedawany w Polsce i w krajach RWPG, druga dla samochodu małowielitrazowego, przeznaczonego przede wszystkim na eksport.

Wartość tego kontraktu wynosi 850 milionów dolarów. Poza tym Fiat zobowiązuje się do dostarczenia Polsce gotowych samochodów, części zamiennych i innych produktów, a także do świadczenia usług motoryzacyjnych ogólnej wartości 880 milionów dolarów.

PRZED WIZYTĄ JANA PAWŁA II

Wtorek, 2 grudnia Biskup Francesco Collasuono zakończył dziś wizytę w Warszawie i odleciał do Rzymu. W czasie pobytu w Polsce legat papieski odwiedził też Kraków, Częstochowę i Gniezno. Uczestniczył w konferencji Episkopatu Polski i przeprowadził rozmowy z premierem PRL Zbigniewem Messnerem.

Korespondenci zachodni podają, że jednym z głównych tematów rozmów arcybiskupa Collasuono z władzami PRL była prawdopodobnie trzecia pielgrzymka duszpasterska Ojca Świętego do Polski, planowana na czerwiec 1987.

Arcybiskup Collasuono jest specjalnym wysłannikiem Watykanu do Europy Wschodniej, powierzono mu tę funkcję od kwietnia br. Jego poprzednikiem był arcybiskup Luigi Poggi.

BRYTYJSCY POSŁOWIE W POLSCE

Poniedziałek, 1 grudnia Z Londynu do Warszawy udała się szescioosobowa delegacja brytyjskiego oddziału Unii Międzyparlamentarnej, z udziałem trzech posłów konserwatywnych i trzech z ramienia Partii Pracy.

Delegacja ma spędzić w Polsce 5 dni. Pobyt brytyjskich parlamentarzystów w PRL ma charakter rewanżu za podobną wizytę w PRL. Program wizyty przewiduje rozmowy z przewodniczącymi sejmowych komisji spraw zagranicznych i spraw społeczno-gospodarczych, także pobyt w Poznaniu, gdzie goście odwiedzą uniwersytet i spotkają się z przedstawicielami miejscowych władz.

Delegacja brytyjska nie jest oficjalną delegacją brytyjskiego rządu, lecz w Londynie uważa się za pewnik, że w rozmowach z przedstawicielami Sejmu omówi ona stosunki brytyjsko-polskie, a po powrocie do Londynu złoży sprawozdanie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

W związku z wyjazdem delegacji rzecznik brytyjskiego Foreign Office - MSZ - przypomniał, że wprawdzie W Brytania odwołała sankcje gospodarcze wobec PRL nałożone po wprowadzeniu stanu wojennego, lecz dalszy rozwój stosunków brytyjsko-polskich będzie zależał od postępu w kierunku pojednania między władzami a społeczeństwem w Polsce i od przestrzegania przez władze PRL podstawowych praw człowieka.

CO ZA INTERES ?

Poniedziałek, 1 grudnia Władze PRL nie wydały paszportu na wyjazd do Francji korespondentowi paryskiego dziennika *Le Matin* Krzysztofowi Wolickiemu.

Informuje o tym redakcja *Le Matin* podając, że Wolicki chciał się udać do Francji na badania lekarskie. Podanie o paszport złożył 4 miesiące temu, a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych PRL poinformowało go w ubiegły piątek, że jego wyjazd do Francji byłby sprzeczny z interesami państwa polskiego.

W lecie bieżącego roku Wolickiego poddano serii przesłuchań.

W OBRONIE ŚWIADKÓW JEHOwy

Polskie niezależne ugrupowanie pacyfistyczne Wolność i Pokój zaapelowało do władz PRL o zwolnienie z więzień Świadków Jehowy, odmawiających służenia w wojsku z pobudek moralnych.

W opublikowanym w niedzielę 30 listopada apelu ujawniono, że w samym tylko okręgu gdańskim w więzieniu przebywa 14 członków tej sekty. Jedenastu skazano na karę 3 lat więzienia, dwóch otrzymało wyroki 2½ roku, jeden z więzionych skazany został na 3½ roku.

Udostępniony prasie zachodniej apel stwierdza, że karanie tych ludzi więzieniem za odmowę służby wojskowej jest sprzeczne z gwarantowaną konstytucyjnie wolnością religii i wyznania. Ilu człon-

ków sekty religijnej przebywa w więzieniach, trudno dokładnie ustalić. Jak podaje *Tygodnik Mazowsze* dnia 8 października, od 500 do 800 osób. Wypuszczono na wolność w ramach amnestii tylko niepełnoletnich, tj. tych, którzy w dniu odmowy nie ukończyli 21 lat życia.

Świadkowie Jehowy nie chcą mieć wspólnego z militarystką, nie godzą się nawet na służbę zastępczą, w formie obrony cywilnej. Zarobki czerpane z niej byłyby i tak przeznaczone na cele militarne.

W Polsce jest obecnie około 90 tys. Świadków Jehowy. W ich szeregach są ludzie, którzy stoją przed perspektywą otrzymania karty powołania do wojska i na pewno jej nie przyjmą. Jeśli więc władze nie wprowadzą zwolnienia od służby wojskowej ze względów sumienia, na nowo zapelnia się więzienia i powstanie nowy problem dla władz PRL.

NA ULICĘ

W budownictwie mieszkaniowym cofnęliśmy się dokładnie w rok 1963, tylko że wtedy budownictwo zatrudniało 200 tys. ludzi mniej, przemysł produkował 8 milionów ton cementu, a nie 16 milionów jak teraz i nie było tych 150 fabryk domów.

W sytuacji kiedy nie można wpłynąć na to, co się dzieje na placu budowy, próbuje się zrobić coś w sferze administracji. Jeszcze nie ucichła całkiem sprawa horrendalnych opłat za wykupione już mieszkania własnościowe, kiedy rząd dostrzegł następne rezerwy. Tkwią one w mieszkaniach kwaterunkowych i zakładowych. W Sejmie, 25 listopada, odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu nowelizacji prawa lokalowego.

W sprawie mieszkań kwaterunkowych ma zostać wprowadzony kategoryczny przepis mówiący o tym, że jeśli najemca wyprowadzi się z mieszkania to osoby mieszkające razem z nim mogą być wykwaterowane lub przeniesione do mieszkania zastępczego. Jest publiczną tajemnicą, że jedną z dróg wejścia w posiadanie mieszkania było domeldowanie się. Robili to główni krowni, czasem dobrzy znajomi, czasem w grę wchodziła finansowa transakcja. Od kilku lat przepisy administracyjne praktycznie to wykluczały. Projektowana nowelizacja zezwoli zaś na wyrzucanie ludzi na ulice w sposób zupełnie legalny. Mieszkan zastępczych też nie ma.

Tworzy także presję psychiczną na tych wszystkich najemców, którzy co prawda mogliby sobie poprawić warunki mieszkaniowe, ale nie będą tego chcieli, robiąc za cenę wyrzucenia na bruk swoich bliskich. Wybiorą być może trzecie wyjście i będą ich wozic ze sobą jak szafę czy lodówkę, na nowe mieszkanie.

Podobne w skutkach przywiązanie do socjalistycznego głownego najemcy daje nowelizacja przepisów o gospodarowaniu lokalami budownictwa zakładowego. Lokale te mają być wynajmowane w oparciu o umowę a nie, jak dotychczas, przydzielanie. Czyli ze pracownika z jakichkolwiek względów niewygodnego zawsze będzie można z mieszkania wyrzucić.

Z kolei zmonopolizowanie rynku mieszkaniowego przez zakłady pracy prowadzi do monopolistycznych wynaturzeń. Na przykład Przedsiębiorstwa Budownictwa Rolniczego w Białobrzegach zaproponowało emerytowi z osmiorgiem dzieci podwyższenie czynszu do 700 zł za jedną dobę.

UBOGA KASA

W Sejmie PRL rozległ się zgrzyt w chwili głosowania nad rządowym projektem ustawy o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych. Jedenastu posłów wypowiedziało się przeciwko temu projektowi, 68 wstrzymało się od głosu.

Szczegółów tej kontrowersji nie ujawniono w oficjalnej prasie. Wiadomo jednak, że chodzi o stan kasy ubezpieczeń społecznych.

Kasa ubezpieczeń społecznych jest gorzej niż uboga, o czym wszyscy związani z nią i korzystający z niej wiedzą. Wystarczy przyjrzeć się poziomowi życia emerytów i rencistów.

Przypuszcza się, że część odpowiedzialnych za funkcjonowanie ubezpieczeń społecznych osób, a także zainteresowani posłowie pokładali pewne nadzieje w możliwości podporządkowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych bezpośrednio najwyższemu organom rządowym. Tymczasem tak się nie stało. Przedstawiony Sejmowi przez rząd projekt ustawy o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych pozostawia ZUS w gestii Ministerstwa Pracy, Płac i Ubezpieczeń Społecznych, a więc jednego z najbardziej potrzebnych jeśli nie najuboższych resortów.

Stan kasy państwa jako całości także nie przedstawia się najlepiej. Wprawdzie podczas dyskusji nad projektem ustawy budżetowej padło zdanie, iż w przyszłym roku po raz pierwszy od szeregu lat nastąpi zrownowazenie budżetu państwa, ale wydaje się, że nie ma ku temu żadnych realnych przesłanek.

Posel Stanisław Urban ze Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego powiedział: "Jednym z najważniejszych problemów gospodarczych jest osiągnięcie równowagi rynkowej, która może być osiągnięta przez powiększenie podaży towarów lub przez podwyższenie cen. W planie na przyszły rok dominuje próba osiągnięcia równowagi rynkowej głównie tą drugą drogą, natomiast trudno się doszukać rozwiązań dynamizujących gospodarkę".

KRAKOWSKIE SZOPKI

W Monachium otwarto wystawę krakowskich szopek. Jeszcze nigdy chyba nie pokazywano ich za granicą w takiej liczbie, na taką skalę. 49 najpiękniejszych nagrodzonych na dorocznych konkursach krakowskich szopek.

Zostały przywiezione wprost z krakowskiego Muzeum Etnograficznego. W Monachium pozostaną przez cały okres świąteczny, aż do początków lutego przyszłego roku.

Dyrektor Bawarskiego Muzeum Narodowego książę von Hohenzollern powiedział, że wystawa szopki to monachijska bozonarodzeniowa sensacja. Szopki umieszczono w specjalnie w tym celu przyciemnionej sali. Na ciemnym tle umiejętnie oświetlone mienią się i błyszczą przyciągając oczy. Niektóre z nich to przeszło dwumetrowej wysokości konstrukcje. Formy ich zbliżone są do kościoła czy jakiegoś bajecznego zamku z licznymi wieżami, wieżyczkami, kopułami, gankami i kolumnadami. Wszystko to wylepione kolorową folią, oświetlone od wewnątrz kolorowymi żaróweczkami.

Wiele szopki posiada nie tylko własne oświetlenie wnętrza, ale i specjalne mechanizmy poruszające niektóre figurki. W jednej z szopki kręci się w koło tradycyjny krakowski Lajkonik w innej dwa białe anioły. Na wieży raz po raz podnoszą się w górę trzymane w rękach złote trąby.

Na frontonie jednej z szopki mechanik Witold Gluch umieścił nawet misternie wykonany miniaturowy słynny ołtarz Wita Stwosza. Ilustrowany katalog wystawy podkreśla, że wszystkie szopki zostały wykonane przez amatorów. Są wśród nich murowane mechanicznie kolejarz, kilku urzędników, kelnerów, slusarzy, inżynierów i cały szereg uczniów szkół, z których najmłodszy ma 9 lat.

RZADKA UROCZYSTOŚĆ

Rzadka uroczystość odbyła się w Rzymie 4 listopada. Po raz drugi w ciągu stulecia Papież odznaczył wysokim orderem Komandorią św. Grzegorza działacza żydowskiego.

Holenderski kardynał Willibrant wręczył w imieniu Jana Pawła II dyplom i insygnia tego krzyża dr. Jozefowi Lichtenowi, Stolicy Apostolskiej uczciła wieloletnie zasługi dr. Lichteny na polu zbliżenia katolicyzmu z judaizmem.

Jozef Lichten, który m.in. uprawia publicystykę w języku polskim, urodził się w Warszawie i uzyskał doktorat prawa Uniwersytetu Warszawskiego przed II wojną. Już wtedy działał na rzecz zbliżenia polsko-żydowskiego. Po wybuchu wojny znalazł się w Ameryce i pracował w N. Jorku dla rządu gen. Sikorskiego. Cała jego rodzina w kraju zginęła. Od zakończenia wojny dr. Lichten poświęcił się sprawie zbliżenia między Żydami a chrześcijanami w Ameryce i w świecie. Podczas Drugiego Soboru Watykańskiego przebywał w Rzymie jako

jeden z obserwatorów zaproszonych przez Stolicę Apostolską. Przyczynił się pośrednio do soborowej deklaracji *Nostra Aetate* ustalającej obecny stosunek kościoła do innych wyznań.

Od kilkunastu lat zajmuje się sprawą dialogu polsko-żydowskiego jako stały przedstawiciel amerykańskiej organizacji Antidefamation League najliczniejszego stowarzyszenia żydowskiego w USA, które liczy ½ mln członków.

Jego zasługi przedstawił kardynał Willibrant, który kieruje dialogiem z judaizmem z ramienia Papieża.

W imieniu Polaków przemawiał red. Morawski, jeden z autorów paryskiej *Kultury*. Podniósł zasługi jubilatów dla zbliżenia polsko-żydowskiego. Dr. Lichten stał w Ameryce w obronie dobrego imienia polskiego przeciw generalizacji oskarżeń o antysemityzm. Jest też na emigracji wybitnym przedstawicielem polskiej kultury. W kraju znają go czytelnicy *Tygodnika Powszechnego*, *Więzi* i *Znak*. Za granicą szerzy wiedzę o tradycyjnych dziejach polskiej tolerancji, dzięki której Polska była przez wieki największą w Europie siedzibą Żydów i ich kultury.

Ubolewania godne wypadki antysemityzmu nie mogą naruszać tej historycznej prawdy.

ZBRODNIA

Dokroczenie ze str. 1

Mieszkańcy Trzebuski domyślali się, jaki los spotykał wywozonych z obozu więźniów, ale nie mogli wysledzić w jakiej części lasu ich mordują, bo operacje te były strzeżone przez oddziały wojskowe i NKWD. Ponadto nie słyszano żadnych strzałów, które musiałyby być słyszalne, gdyby więźniów rozstrzeliwano. Z zeznań świadków dowiadujemy się, że niektórzy wiedzieli co z nimi robili NKWD-ziści. Jeden świadek opowiada o stacjonującym we wsi pułkowniku NKWD, grającym na "harmoszcze" i lubiącym wódkę. Pewnego wieczora w przypiływie szczerości usprawiedliwiał się, że nabożeństwo oszczędzać i dlatego tych bandytów zabijają nożami i że jego ręce są umazane krwią po łokcie.

Inny świadek, mieszkaniec Trzebuski zeznaje, że dopiero niedawno kobieta, u której mieszkał strażnik NKWD, opowiadała, że po wywozie więźniów przetrzymywanych w domu Rumaka, ten strażnik wrocił pijany i załamany. Prosił ją aby sprowadziła księdza, bo on tej nocy podrzynał gardła tym więźniom.

Wobec panującego terroru w owym czasie, ludzie, którzy nawet wiedzieli w jaki sposób mordują patriotów polskich, woleli tego nie mówić, bo nawet posądzenie "przyjaciół radzieckich" o takie czyny można było przypłacić życiem.

W listopadzie 1944 r. południowy odcinek frontu przesunął się w stronę Karpat, sztab główny, a wraz z nim i oddziały NKWD opuściły tereny, o których tu mowa. Dopiero wtedy ludzie zaczęli mówić, że w lesie Cislika są jakieś duże groby. Jeden z mieszkańców tej okolicy, członek AK, opowiada, że wraz z kilkoma kolegami znaleźli siedem grobów o wymiarach 15x2m, ale ludzie mówią, że jest ich dziewięć. Trudno było je znaleźć, bo były doskonale zamaskowane. Jeden grob zaczęli rozkopywać i na głębokości około 70 cm natrafili na warstwę ciał. Nie zbadali ile warstw tam było, bo odor był tak silny, że musieli się bardzo często zmieniać przy kopaniu. W czasie odkopywania zastanawiali się dlaczego ziemia w grobie była właściwie czerwono-rudą mazią. Dopiero później dowiedzieli się, że to był grob - "rzeźnia", bo NKWD-ziści zarzynali więźniów. Inny zeznający powiedział, że w każdym grobie leżą trzy warstwy ciał. Groby były pokryte mchem oraz normalnym poszyciem i trudno je było znaleźć. Dopiero jak się stanęło na grobie to czuło się, że ziemia ugina się pod nogami.

Żołnierz AK inspektoratu Rzeszów, który zebrał zeznania, oglądał te groby, bo zaznaczone są nacięciami na drzewach. Wyrte na korze są krzyże i daty mordu, które to znaki już zarastają. Nikt nie wie ilu ludzi zamordowano i zakopano w tych grobach.

Drukujemy za londyńskim
Dziennikiem Polskim

Zdjęcie Grazyna Farmus

Słowo Pasterskie Prymasa Polski do Polonii Kanadyjskiej po odbytej wizycie

Umówiani Rodacy w Kanadzie Kapłani Siostry zakonne, członkowie Stowarzyszeń Polonijnych, członkowie Służby Liturgicznej i Chórów, harcerze, Bracia i Siostry!

Gojące pozdrowienia

Po powrocie do Polski mimo szybkiego rytmu pracy Kościoła, nie mogę oderwać myśli i pamięci od tych dziesięciu dni spędzonych w Kanadzie w październiku bieżącego roku Wspominając bogate przeżycia religijne i patriotyczne pragnę wszystkim spotkanym Rodakom przesłać jak najserdeczniejsze pozdrowienia I nie tylko spotkanym Pragnę aby pamięć z Polski i błogosławieństwo Kościoła mogły być udziałem wszystkich, którzy poczuwają się do łączności z Polską-Ojczyzną Za pośrednictwem Rodaków pragnę przekazać słowa serdecznego uznania i wdzięczności dla wszystkich Kanadyjczyków Przede wszystkim dla Biskupów i Kapłanów, którzy mnie i towarzyszących mi Biskupów - Szczepana Wesołego i Jerzego Dąbrowskiego - przyjmowali nie tylko w poczuciu koleżeńskiej więzi kościelnej, ale w braterstwie i w przyjaźni Za Waszym pośrednictwem, Rodacy, kieruję także pozdrowienia dla świeckich Kanadyjczyków, a wśród nich do przedstawicieli władz tak rządowych jak i miejskich, z którymi mogłem się spotkać lub z ich życzliwości korzystać

Piękna Kanada i młody Kościół

Zwracając się do Was, Rodacy, mamy świadomość, że kochacie Kanadę Dla wielu z Was jest ona pierwszą Ojczyzną Wy, lub Wasi rodzice przynieśli tu polski obyczaj i wiarę Kościoła praktykowaną w Polsce Dla wielu innych Kanada jest krajem pracy i życia, podczas gdy serce i dusza wyrwywają się na drugą stronę Oceanu, nad Wisłę Jedni i drudzy jednak przez to, kim jesteście, tworzą przyszłość Kanady a jednocześnie dajecie świadectwo Polsce i Kościołowi Wasza postawa jest ceniona Do mozaiki różnych grup etnicznych wnosicie nie tylko kolorowe stroje krakowskie, czapki-rogiatki, temperament mazura i tęskne melodie, ale przede wszystkim wytrwałość w pracy, inteligencję, odporność na trudy i cierpienia Przez polskie świątynie rozstawiliście w kościele kanadyjskim cześć do Matki Najświętszej Jasnogorskiej i sławę polskich świętych Jacka, Stanisława, Kazimierza, Wojciecha, Maksymiliana i

innych Szczególny wyraz pamięci pragnę przekazać dla pierwszych polskich oblatów, którzy jeszcze w XIX wieku w niezwykle trudnych warunkach szli z duszpasterską posługą słowa i sakramentu polskiemu emigrantowi Dzięki zapobiegliwości duchowych, przy ofiarnym współdziałaniu świeckich, powstały takie dzieła jak Credit Union domy emerytów kościoły, parafie biblioteki, domy polskie, liczne stowarzyszenia i organizacje, których znakomitą wyrazem jest Kongres Polonii Kanadyjskiej Do pomocy w duszpasterstwie polonijnym weszły także inne zgromadzenia polskie Zmartwychwstancy, Franciszkanie, Chrystusowcy Michaelici a także kapłani diecezjalni Owocem tej pracy są powołania kapłanskie i zakonne spośród Polaków kanadyjskich Kwiatem duchowości który napęłnia wiernych Kanady miłą wonią wyjednywanych łask jest sługa Boży brat Antoni Kowalczyk Z wielką zadumą stanąłem nad jego grobem w Edmontonie W tym zakonniku Oblatów, zmarłym w roku 1947, odbija się jakby cała pobożność polska, hartowana w trudzie i cierpieniu, rozumiejąca rzeczywistość pełniej przez modlitwę niż przez wielosłowne dyskusje Pracowite życie prostego brata zakonnego spod Krotoszyna rozumieją dobrze ci Polacy, co przeszli Syberię, piaski Libii i gorzystą Italię, a dziś wypracowali sobie pozycję społeczną w Kanadzie

Kiedy patrzy się na księgi złożone w gmachu parlamentu w Ottawie, które zawierają wypisane nazwiska poległych żołnierzy kanadyjskich, stwierdzić można, że wielu Polakowożołnierzy kanadyjskich oddało także życie na polu walki - to rozumie się lepiej, jak wielu Polaków obok Brata Kowalczyka, obok bohaterów książki Wankowicza „Tworzywo”, wypracowało polonijną rzeczywistość w Kanadzie

Czy już wszystko zrobiliśmy?

Stwierdzając czynne, godne pochwały osiągnięcia i zasługi Polaków w Kanadzie, można stawiać sobie pytanie czy my, a więc Polacy i Polonia - bo współzależność istnieje - zrobiliśmy wszystko, na co nas stac, czy nie popełniliśmy zamedban? A więc najpierw

— Czy Polacy w Kanadzie uczciwie wykorzystali wolność, jaka jest w tym kraju?

Wolność jest darem Boga Dar może być nierozpoznany zlekceważony nadużyty Osobiście obserwując życie w Kanadzie byłem pełen podziwu dla poczucia wolności w tym państwie a jednocześnie byłem ujęty szacunkiem do władzy do instytucji do przepisów prawnych Prawo w Kanadzie stoi na straży wolności człowieka i zabezpiecza interes całego społeczeństwa nawet gdy rozważa uprawnienia poszczególnych ugrupowań etnicznych Nie posiada ideologii która broniłaby ateistów a przeciw wielu ludzi bez Boga tam także znajduje swój dom

Wolność każe wyzwalać inicjatywy ku dobremu, ale także otwiera miejsce na bezczynność lenistwo urządzenie życia wygodnego i samolubnego, na zatroskanie tylko o siebie lub swoje najbliższe grono Wolność aby służyła dobru domaga się zdyscyplinowania posuszenia harmonizowania wielu działań Czy te cnoty wyrobiła sobie Polonia kanadyjska? Myślę że jest na dobrej drodze by je powszechniej udoskonalać

— Czy Polacy w Kanadzie zabiegają o jedność która wyraża się we wzajemnej życzliwości wspanianiu i pomocy?

Z jednej strony zapewne odnotowane będą ofiarne działania a z drugiej obojętność lub nawet obcość Niewątpliwie potrzebna jest dla Was lepsza informacja o życiu całej Polonii w Kanadzie Trudno bowiem mówić o kształtowaniu jedności bez stałej i rzetelnej informacji Stąd też niezwykła rola jednego rzetelnego pisma dla całej Polonii kanadyjskiej Byłoby przykre gdyby Polonia w Montrealu czuła się inną od tej w Toronto, nie mówiąc już o tej w Winnipegu, Edmontonie Vancouverze

Poruszony temat jedności nie jest narzekaniem na jej brak Przeciwnie godna podkreślenia była podczas mojej wizyty manifestacja wspólnoty kościelnej i narodowej W Toronto na przykład w sobotę wieczór Polacy zapęłnili wspaniałą katedrę św Michała i dali przykład pięknej liturgicznej modlitwy skupienia organizacyjnego ładu i podniosłego śpiewu Nazajutrz w niedzielę spotkałem się z Rodakami wypełniającymi kościoły parafii Matki Bożej Królowej Polski (Scarborough), św Stanisława (75-lecie) św Kazimierza św Teresy oraz św Maksymiliana Wszędzie tam modliliśmy się przemawiałem, mogliśmy choć z niektórymi wymienić uścisk dłoni Mimo tak zmanifestowanej jedności można jednak postulować dalszy jej rozwój i pogłębienie

— Czy Polacy w Kanadzie mają poczucie łączności z Polską? Byłbym niesprawiedliwy gdybym o łączności z Polską mówił z powątpiewaniem Przeciwnie każde moje spotkanie z Rodakami świadczyło o

serdecznej więzi z Ojczyzną i jej Kościołem Dowodem tego było i jest organizowanie pomocy materialnej zwłaszcza medycznej dla Polski Wielu z Was tej sprawie poświęciło swój czas i siły Szczególnie Katolicki Uniwersytet Lubelski dziękuje za hojną pomoc na budowę Instytutu Jana Pawła II w Lublinie Ofiary w których wielki udział mają Kanadyjczycy, są tylko częścią tej łączności jaka biegnie między Polską a Polonią kanadyjską Wielu odwiedziło Polskę wielu zamierza ją odwiedzić Bardzo wielu Rodaków pragnie sytuację w Polsce obiektywnie zrozumieć a więc nie zadowala się hasłami uproszczenia i głoszeniem sądów oskarżających ale chce wniknąć w całą złożoność bardzo trudnej walki i obrony

Należy sobie także uświadomić że Polska za udzieloną pomoc nieraz drogo płaci W ostatnich latach tysiące młodych zdrowych i wykształconych Polaków opuściło Kraj Zamieszkał w różnych państwach W Kanadzie, wiadomo dobrze ile kosztuje pełne wykształcenie człowieka W Polsce wykształcenie także kosztuje Cały proces wychowania człowieka i wyuczenia go zawodu (to samo odnosi się do kapłanów) jest inwestycją społeczeństwa ku przyszłości Koszta wykształcenia ponosi ostatecznie nie władza ale społeczeństwo Otóż Polska w ostatnich latach złożyła dużą daninę ludzi zdolnych i wykształconych przeważnie na rzecz najbogatszych państw Warto o tym pomyśleć gdy się rozważa o łączności Polonii z Polską oraz pomyśleć o tym, że komunizm i Polska to są dwie różne sprawy

— Czy Polacy w Kanadzie pielęgnują język i kulturę narodową?

Tak Myślę że staracie się pielęgnować jak tylko możecie Pamiętam podczas któregoś z powitań na lotnisku łzy jednej z matek która płakała z radości gdy jej dziecku udało się poprawnie po polsku wypowiedzieć całe zdanie powitania Tu chcę gorąco podziękować wszystkim nauczycielom którzy ofiarnie pracują w sobotę w

szkołach polskich I o własnie dzięki Wam Nauczyciele i Katecheci młodzież w Kanadzie mowi po polsku i bogatsza o jeden język wjdzie w społeczeństwo Kanady Z wdzięcznością wspominam uprzejmą stewardesę kanadyjską w Vancouverze która mowiła bardzo dobrze po polsku choć urodzoną w Montrealu Nie zdołam tu wymienić wszystkich inicjatyw w których podejmują się w Kanadzie ludzie gorąco kochający Polskę i jej kulturę

Parafie polskie w Kanadzie bardzo skutecznie utrzymują ducha narodowego Wspominam obok parafii w Toronto miłe spotkania w Hamiltonie i w Brantford podobnie jak w Ottawie w Edmontonie w Calgary Vancouverze i w Montrealu Polska pieśń poezja taniec wnoszą poprzez parafie w życie społeczeństwa kanadyjskiego piękno naszych tradycji Szczegolne słowa uznania należą się Siostrzom Służebniczkom Dominikankom Zmartwychwstankom Pasionkom Urszulanom którym cicha i ofiarna praca wśród Polonii jest wielkim błogosławieństwem Nie mogę tu zapomnieć o Siostrach Szarych - kanadyjskich w Edmontonie

Chcę na koniec podziękować ks Antoniemu Mendrici prowincjałowi księży Oblatów za troskę o organizację całej duszpasterskiej wizyty i za dopilnowanie wszystkich szczegółów programu od początku do końca Dokładne obecnienie Parlamentu zawdzięczamy Panu de Hajdziszowi Niezwykłą serdeczność okazał mi Pro-Nuncjusz Apostolski w Ottawie bp Angelo Pilams

Drodzy Rodacy w Kanadzie! Okazalscie gorące serce O Waszych dobrych sercach opowiem naszym Rodakom - Janowi Piłowskiemu Będę się za Was modlił Waszym modlitwom również się polecam Na Święta Bożego Narodzenia i na Nowy Rok 1987 życzę Wam wszystkim Bożych radości i z serca błogosławieństw

Józef kardynał Glemp
PRYMAS POLSKI

NOTKA BIOGRAFICZNA

Prymas Polski Józef Glemp urodził się 18 grudnia 1929 roku w Inowrocławiu na Kujawach Jego ojciec robotnik pracował przy wydobyciu soli Podczas okupacji przebywał na przemyślowych robotach w Niemczech Po wojnie w 1950 roku ukończył gimnazjum im Kasprowicza w swym rodzinnym mieście Następnie wstąpił do Gimnazjum Duchownego w Gnieźnie gdzie studiował problematykę teologiczną i filozoficzną Uczęszczał też na seminarium i wykłady na seminarium w Poznaniu Święcenia kapłanskie otrzymał 25 maja 1956 roku z ręki biskupa Franciszka Jedwabskiego Był wikariuszem w Mogilnie Wągrowcu i następczką Krajanskim Pełnił też funkcję kapelana siostr zakonnych w Mielzynie i w Polskiej Wsi W 1959 roku powrócił do dalszych studiów W 1964 roku otrzymał doktorat praw Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie za rozprawę De evolutione conceptus fictionis iuris Praktykował w Trybunale w Rott w Wicznym Mieście Po powrocie do ojczyzny został sekretarzem w Prymasowskim Seminarium

Duchownym w Gnieźnie Następnie pracował jako referent w Trybunale Prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego Pracował również w Prymasowskim Trybunale

Równoległe powadził ćwiczenia z prawa rzymskiego i kościelnego prawa kanadyjskiego na AFK w Warszawie Opublikował serię rozpraw i artykułów naukowych głównie z zakresu prawa kanonicznego

Mianowany przez papieża Pawła VI prelatem od 1976 roku zasiada w Kapitułce Prymasowskiej w Gnieźnie W 1979 roku w Gnieźnie o rzymskiej infule biskupa

Konsekratorem jest ks Kardynał Stefan Wyszyński i współkonsekratorem archybiskup Franciszek Macharski i bp J. Oblak Józef Glemp pełnił od 1976 roku funkcję biskupa ordynariusza Diecezji Warmińskiej W 1979 w kwietniu odbył ingres do Katedry św Jakuba w Olsztynie w maju tego roku w bazylice we Fromborku

Jego posłanie biskupie głosi: Caritas in Veritate Miłość w sprawiedliwości

13 września 1981 roku ks kardynał Stefan Wyszyński mianuje Józefa Glempa biskupem metropolii Gnieźnieńskiej Ingres do katedry św Jana w Warszawie wie odbył się 24 września tego roku

Podobieństwo

Międzynarodowy skandal ekstraklasy wywołał Helmut Kohl porównując szefa sowieckiej partii z hitlerowskim propagandystą Goebbelsem Moskwa domaga się oficjalnego przeproszenia - kanclerz jednak stara się wykręcić. Im bardziej on i jego doradcy usiłują to, afery zatuszować tym więcej się o niej mówi

Oczywiście, że do czasu oficjalnego przeproszenia, obrażony Michaił Gorbaczow nie odwiedzi RFN. Wiadomo jednak, że szef sowieckiej partii jest bardzo ciekawy poznać kraj, który miał wielki wpływ na historię Rosji, zna przy tym trochę język niemiecki

Opini, o człowieku który obecnie reprezentuje Niemcy Zachodnie, nie mógł Gorbaczow sobie wyrobić na podstawie krótkiego spotkania w czasie uroczystości pogrzebowych swojego poprzednika. Natomiast Kohl po tym spotkaniu wyraził "ostrożny lecz nie naiwny optymizm". Na władcy na Kremlu nie wywołało to większego wrażenia, zadna bliższa nic nie została zadzierzgnięta

Kiedy wojna się skończyła Gorbaczow miał 14 lat i jest bardzo wrażliwy na temat Niemców. Po katastrofie czarnobylskiej oskarżał on RFN o rozpętanie "nieokielzanej kampanii antysowieckiej". Przystąpienie przez RFN do współpracy militarnej z USA, Bonn nadal naraza się Związkowi Sowieckiemu

Jak zaostrowana jest sytuacja między Niemcami a Związkiem Sowieckim dowodzi to, że 40 lat po wojnie i 15 lat po podpisaniu układu w Moskwie, sprawy jeszcze długo nie zostały do końca wy-czyszczzone

Nie tylko porównanie Gorbaczowa do Goebbelsa powoduje niezadowolenie Moskwy z kanclerza Niemiec. Kohl jako pierwszy kanclerz wziął udział w zjeździe "wypędzonych" z Sudetów. Na tym własnym forum, domagał się wypłacenia przez Związek Sowiecki odszkodowania rolnikom niemieckim, za straty poniesione w związku z katastrofą w Czarnobylu

Taki stereotyp Niemca, propagandyści sowieccy widzieli chętnie. Przecież stała broń władz sowieckich na własny naród jest nieustannie zagrożenie rewanżyzmu niemieckiego. Już w czerwcu w "Izwestii" ukazał się artykuł o następ-cach Hitlera, których organizacja liczy 22 100 członków

Jednocześnie agencja TASS podała niedawno, że w RFN znajduje się "za kratami" 1300 demokratów, a 5 mln cudzoziemskich robotników jest pozbawio-ne "elementarnych praw obywatelskich", "prasa demokratyczna jest przesładowana", a "postępowi pisarze muszą opuścić kraj"

Oto obraz współczesnych Niemiec przedstawiany obywatelom sowieckim. Jednocześnie bohaterstwo "wojny ojczyznianej" nigdy nie zostanie zapomniane i nigdy nie zostaną zapomniane bolesne doświadczenia z Niemcami

Każdy obywatel sowiecki wie kim był Goebbels - jednym z naczelnych ideolo-

gow nazistów. Jego propaganda, według sowieckiej encyklopedii, opierała się "na szerzeniu rasizmu, pochwalaniu gwałtu i wojny zaborczej, charakteryzowała się także demagogią i fałszowaniem prawdy"

Porównanie Gorbaczow - Goebbels było dla Sowietów tak niesłychane, że w Moskwie zastanawiano się czy w ogóle opublikować te obraźliwe słowa. Podanie ich do publicznej wiadomości musi wzbudzić niepokój największego narodu Europy Wschodniej i zadanie sobie pytania czy Niemcy już zapomnieli lekcje historii, a która w Rosji jest stale przypominana

"Nikt nie będzie zapomniany i nic nie będzie zapomniane" są to słowa wyryte na cmentarzu w Leningradzie, gdzie jest pochowanych 600 000 ofiar, które zmarły w czasie blokady tego miasta. I oto jeden z przedstawicieli tego narodu w 1986 r. porównuje sekretarza generalnego

do ideologa tych, którzy byli winowajcami

W oczach obywateli sowieckich własnie Gorbaczow pragnie oczyścić kraj z elementów stalinowskich. Kohl wydał już jednak swoją opinię o Gorbaczowie "nie jestem duren. Nie uważam go za liberała"

Analogia Kohla dotyczy przede wszystkim totalitaryzmu jako równoznacznego z narodowym socjalizmem. Wypowiedz Kohla dotknęła bardzo wrażliwego miejsca - monopartyjności podobieństwa form rządzenia Stalina i Hitlera

Biuro polityczne potrzebowało dziesięciu dni by zareagować na to uderzenie i poleciło wstrzymanie dalszych kontaktów na temat wspólnych rozmów, głównie Szewardnadze - Genscher. Nie przychylił się jednak do tego przyjaciel Szewardnadze - Gorbaczow

Sowiecka maszyna propagandowa bardzo ostrożnie zareagowała na wypowiedz niemieckiego kanclerza. Świadczy to o tym, że sowiecka strategia polityczna jest nastawiona na doprowadzenie do dobrych układów z Europą Zachodnią, chodzi o zmniejszenie wpływu USA na politykę tego rejonu. Moskwa nie wyklucza Niemiec ze swoich planów, lecz chłód który powstał będzie jeszcze długo odczuwalny

Na tradycyjnym przyjęciu z okazji rocznicy rewolucji październikowej, Gorbaczow dał to już odczucie ambasadorowi RFN. Witając się z każdym z przedstawicieli państw zachodnich zamienił on parę słów, natomiast z przedstawicielem RFN przywitał się tylko i natychmiast zwrócił się do następnego

Tłum S. CECH

Der Spiegel 10 11 1986

Jak rośnie komunizm

"Wódz" Ceaucescu życzy sobie aby naród rumunski powiększył się

Annie Matunescu, 32-letniej pracownicy zakładów chemicznych w Bukareszcie, złożyli wizytę przedstawiciele państwa. Przybył młodzieniec ze Związku Młodych Komunistów, by przeprowadzić z nią wywiad. Matka dwojga dzieci miała odpowiedzieć na pytania zawarte w ankiecie, a dotyczące jej współżycia z mężem "Jak często ma stosunki seksualne ze swoim mężem" oraz "dlaczego w ich wyniku nie ma dzieci?"

Pełna oburzenia kobieta, kazała nieproszonemu gościowi opuścić mieszkanie, jednak następnego dnia stał znowu przed drzwiami, lecz już w towarzystwie milicjanta. Robotnica musiała wysłuchać pouczenia, że jej odpowiedzi na zadawane pytania "służą bezpieczeństwu socjalistycznej ojczyzny". Brak odpowiedzi lub milczenie może zostać uznane jako "bojkot antynarodowy"

Podobne odwiedziny miało w owym tygodniu setki tysięcy innych rumunskich kobiet. Komunistyczna partia z "wodzem" Ceaucescu na czele, rozpoczęła wielką ofensywę, mającą na celu powiększenie przyrostu naturalnego. Tysiące niezawodnych towarzyszy służą jako patrole do wykrywania pustych łuk w miłości małżeństw

W statystykach, to socjalistyczne państwo bałkańskie, ze swoimi 14 żywymi narodzinami na 1000 mieszkańców, należy do czołówki narodów europejskich po Cyprze, Islandii, Polsce i Czechosłowacji. Ceaucescu i jego partia niepokoją się, że jeszcze w latach szesćdziesiątych na 1000 mieszkańców przypadało 25 naroden, liczba spadła więc o prawie 45%

Jezeli ten trend będzie się utrzymywał, "wodz" obawia się, że nie starczy mu ludzi, by mógł zrealizować swoje gi-

gantyczne plany zbudowania potężnego socjalistycznego państwa. Już teraz nie starczy ludzi, by wyciągnąć kraj z trwałego kryzysu

W programie partii jest zapisane, że "trzeba kraj doprowadzić do powszechnego dobrobytu", a do tego potrzebne są legiony bohaterskich ludzi. Konkretnie, do 2000 r. Rumunia musi osiągnąć liczbę 30 mln mieszkańców. Najwyższe gremium Komitetu Centralnego, określiło rodzenie dzieci wielkim obowiązkiem narodowym, a uchylanie się od rozmnażania jest naganne

Rumuni mają wszelkie powody, by uchylać się od powiększania rodzin. Zarobki zarówno w przedsiębiorstwach jak i w rolnictwie zbliżają się do najniższych w Europie

Sytuacja zaopatrzeniowa jest katastrofalna i trwa to już cztery lata. Podstawowe środki żywności jak mięso, tłuszcz i chleb są na kartki i trzeba stać po nie godzinami w kolejkach. Mleka nie można kupić, nawet w rejonach rolniczych

Jeszcze gorsza sytuacja jest jeśli idzie o zaopatrzenie w węgiel i energię elektryczną. Kiedy dwie ostatnie zimy były bardzo mroźne, temperatura dochodziła do -30°, mieszkania były ogrzewane tylko w określonych godzinach. Zgodnie z dekretem Ceaucescu, temperatura w mieszkaniach prywatnych nie mogła przekraczać 12°

Niedożywienie i brak prądu są głównymi przyczynami tego, że śmiertelność niemowląt w Rumunii jest jedną z najwyższych w Europie. Ponieważ szpitale nie posiadają własnych agregatów, wcześniaki umierają w wychłodzonych inkubatorach

Wszystkie te sprawy mało obchodzą kierownictwo partii. W jednym z ostatnich swoich przemówień Ceaucescu powiedział, rodzenie dzieci jest obowiązkiem patriotycznym, decyduje to o losie naszego kraju. Ci, którzy uchylają się od rodzenia dzieci są dezertarami

Już przed dwoma laty "wodz" zarządził comiesięczne badania ginekologiczne wszystkich pracujących kobiet do 45 roku życia. Jest to jedna z form zapobiegania usuwaniu ciąży

Jezeli ktos uchyla się od tego obowiązku i nie przedstawi zaświadczenia lekarskiego, nie może w ogóle korzystać z pomocy lekarskiej, nawet dentystrycznej oraz zostanie pozbawiony skierowania na wczasy pracownicze

Mimo tych ostrych kontroli i groźnych kar, tylko w ubiegłym roku na 700 tys. kobiet oczekujących dziecka, przeszło 420 tys. poddało się zabiegowi usunięcia ciąży, stanowi to 60%. Aby zidentyfikować lekarzy wykonujących zabiegi, szef partii powołał w tym celu specjalną komórkę w służbie bezpieczeństwa

Według planu Ceaucescu, każda rodzina winna posiadać co najmniej czworo dzieci, rodziny takie otrzymują specjalne dodatki, dochodzące do wysokości czwartej części uposażenia podstawowego. Matki posiadające 10 dzieci, są na wzór sowiecki, uznane jako "matki bohaterki", otrzymują specjalną premię i są pokazywane jako przykład

Sam "wodz" nie spełnia wymaganych warunków, usprawiedliwia to swoim wiekiem. Ma on tylko dwoje dzieci, trzeci zaś jest adoptowany

Małżeństwa bezdzietne, nie mogące udowodnić braku dzieci ze względów przez nie niezawinionych, muszą płacić specjalny podatek. Przy przeciętnej pensji 3 tys. lei, wynosi on 925 lei

Pęd Ceaucescu do powiększenia rodziny, jest przez ten ciężko doświadczony naród traktowany z humorem i dowcipem. Rosjanie mają swój realny socjalizm, Węgrzy gulasz - komunizm, Czesi i Słowacy socjalizm o ludzkiej twarzy, a my mamy nową zabawę - komunizm łóżkowy

Tłum S. CECH

Der Spiegel, 20 10 1986 r.

Perfumy w butach z cholewami

WACŁAW LIEBERT

Oto nadchodzi koniec dwudziestego wieku. Wydaje nam się, że doszliśmy do szczytu kultury i cywilizacji. Ale co to takiego jest KULTURA? Czy można w kilku słowach znaleźć jej definicję? - Chyba nie. Znacznie łatwiej określić co nie jest kulturą. I właśnie od tego zaczniemy swoje rozważania opowiadając o pewnym zdarzeniu sprzed trzydziestu lat.

Wojna dobiegła do swojego ciemnego dna. Przez Polskę przetoczyła się nawała "oswobodzicielski" Scenariusz opowiadania umieszczonego w okolicach Warszawy, powiedzmy w Grodzisku, albo w Pruszkowie. Stoi tam w ogrodzie parterowy, mury dworek odziedziczony przez pewnego warszaw-

skiego adwokata. W ostatnim roku wojny domowej zanepokoił się. Nie lubił gdy żona ta znowu jest odbiciem naszej narodowej kultury. Adwokat ten przenosił zapobiegliwie do swej wdawki się z oficerem w rozmowy. W tej tury Wewnętrzne rozgrywki polityczne częściowo, a więc obrazy, książki, dywany, cenasowa ze szlochom powrocila do bawialnicy, no i ukochaną młodą żonę. Jak się ni Opowiedziała teraz ze szczegółami co się dziedzinnie pisarstwa takie dzieła jak "Trylogia" okazało decyzja jego była słuszną, gdyż ka- stała Łkała ze wstydu i prosila męża o prze- baczenie, że naprawdę nie mogła się obro- skie "Dziady", w dziedzinie muzyki szope- tała w powstaniu zamieniona w kupę gru- nic Mąż ukląkł przed nią i przeproszał, że nowskiej mazurki i polonezy, w malarstwie zow nie przyszedł jej na pomoc i twierdził, że plotna Matejka, czy Chelmonskiego, to tylko

W parę miesięcy później czerwona ar- powiniem tego oficera zastrzelic - pistolet ma najwierniejsze odbicie naszej narodowej mia przekroczyła Wisłę, zajęła Warszawę, schowany pod deską podłogi. Tu zaczął szu- Pruszków i Grodzisk. W pobliżu obecnej kac narzędzia, aby tę deskę podnieść. Zona Gdy w dziewiętnastym wieku cywili- siedziby adwokata znajdowała się szkoła, go wówczas objęła za szyję i błagała "nie rob cja i kultura zachodniej Europy miłowymi którą zajął urząd importowany ze Wscho- tego", potem znowu się przeproszał i plaka- skokami robiła postępy, nasza rodzima po- du Pracowało w tym urzędzie wielu li oboje Zasnęli dopiero gdy już świt zaga- wstrzymywana była przez trzech zaborców "Kulturtraegerzy" z zaboru pruskiego

Dla jednego z tych oficerów zarekwirowano Sen ich nie trwał długo. Ktos rano zupu- wspolzawodniczyli z rusyfikacjami Kongre- w domu naszego adwokata sypialnię o pię- kał do drzwi, uchylił je i tu w nich stanął- sówki. Majestatyczna, prawosławna cerkiew nowych meblach z rozanego drzewa. Wpro- nasz molożek wyswieżony i pachnący jak postawiona w Warszawie jak i sredniowie- wadziło się tam wysokie, o szerokich barach zwykle perfumami "Carmen". Mecenaso- czne zamczysko posrodku miasta Poznania chłopisko pachnące z daleka perfumami wo oboje zerwali się z postania w oczeki- stwały temu samemu celowi. Cyrylica i "Carmen". Jak się później okazało osob- waniu czegos niezwykłego, a wówczas oficer- szwabacha miały zamacic dusze Polaków, az nik ten nalewał te perfumy do swych butow z rzekł poważnie - Ja przyszedł "izwinitia" (przepronic), kordonow zdolali znalezc wspolny język i w spole- w kraju z ktorego przybył. Pani domu od- zeczorajszego dnia "prowadziłem się" wspolne ideały. Wbrew intencjom zabor- ców społeczeństwo polskie z małymi usz- nosila się do nieproszonego gościa z nieukry- niekulturno" Wszelki komentarz jest czerbkami, zachowały swą kulturę, nagle na- wiazuje ją przysłowiowa polska gościnnosc tu zbyteczny. Opowiedziałem tę historie aby- deszła ciemna noc czerwonego 'wyzwolenia' Dotychczasowe ideały zostały | Taka jest już bowiem kultura nad Wisłą wyjasnic czym jest brak kultury, inaczej bar- barzynstwo

Oficer zachowywał się całkiem popraw- nie. Cały dzień nie było go w domu, a wrac- cał późno głośno stukając obcasami w przed- pokoj. Przechodząc korytarzem zaglądał z ciekawością do bawialni mecenasostwa i jed- ludową kulturę opartą na chrześcijańskiej, prawosławnej obrzędowości. Na dnie tej- nym spojrzeniem obrzucał z podziwem na- gromadzony tutaj dobytek, spluwał kątem prozni pozostało już tylko samo chamstwo, gniwu - jak w Nowej Hucie, kreowanie ust i szeptał z szacunkiem "isz, kak kultur- cofnięcie się do najprymitywniejszych oby- czajow człowieka. W ciągu czterech lat ist- no!"

Pewnego dnia pan mecenas przyniosł do nienia Czerwonej Rosji powstał tam nowy przez tak zwany awans społeczny. Wszysko domu paczkę gruzińskiej herbaty kupionej kodeks towarzyski, nowa kultura z perfu- to na ostrzach bagietow Czerwonej Armii- gdzieś na czarnym rynku. Tego wieczora mam 'Carmen' w cholewach butow. Tę Ludziom przyslanym do wykonania planu- pani mecenasowa zaparzyła tę herbatę w im- nową kulturę przyniosła Czerwona Armia w- bryczku i miły zapach rozszedł się po poko- czterdziestych latach do Polski

Oto gdy postawiłem ostatnią kropkę przy powyższym akapicie, dobiegł mnie chor- klientow "Inturista" wołający "Niepraw- da! Widzieliśmy Ermitaz, Tretiakowską Ga- lerię i oglądaliśmy balet w moskiewskim Wielkim Teatrze! - Alez oczywiście. Jest tam Ermitaz i Galeria Tretiakowska i balet- nice w Teatrze Wielkim robią swe piruety jak za dawnych carskich czasow. Własnie - car- skich. Ma to malo wspolnego z dzisiejszą, proletariacką kulturą, tą nową, zaprogramo- waną na Kremlu

Essey swój rozpocząłem pytaniem, czym jest właściwie kultura, a wykręcając kota ogonem dałem negatywny przykład jej zwy- rodnienia. Tymczasem odpowiedź na moje pytanie jest właściwie bardzo łatwa. Kultura to po prostu dążenie człowieka do dosko- nałości. Poprzez podnoszenie standartow zyciowych w dziedzinie ducha - osiagamy coraz wyzszy poziom KULTURY, poprzez dążenia w dziedzinie materialnej - coraz wyzszy poziom CYWILIZACJI

Każda kultura musi mieć jednak swój fundament sięgający nieraz aż do przedhis- torycznych czasow. Tak właśnie powstawały kultury narodowe społeczeństw żyjących w odmiennych warunkach fizycznych, geogra- ficznych i historycznych. Dlatego też nasza narodowa kultura musi się roznic od kultur narodowych takiej na przykład Skandyna- wii, W Byrtanii, Francji czy ktorejkolwiek z kultur azjatyckich. Narzucanie komukol- wiek wzorcow kultury obcej dac moze w re- zultacie jedynie karykaturę

Nie mam zamiaru analizowac cech narodu polskiego. Wymienię tylko kilka charakterystycznych przywiązanie do ziemi, Piotrowski - Powiadacie jednostki? silne związki rodzinne, konserwatyizm re- ligijny, zapalczywosc, niewytrwalosc, a prze- de wszystkim - anarchizm. Cechy te tak- -już działają w głębokim przeswiadczeniu i dobre jak i złe, wyrozniają nas sposrod in- nych narodow. Obca nam jest rosyjska bier- nosc wobec władzy, nabyta w okresie tatar- skiej niewoli. Nie potrafimy jak lud z Ba- rezyny przyjmowac każdą decyzję władzy jako nieodwołalny dopust Boży. Obca jest nam także karnosc i dyscyplina narodu nie- mieckiego wynikła z jego historycznej struk- tury, dziedzictwa po zbrojnych zastępach Gotow penetrujących kiedys Europę

Wiem pytam Was ze szczerym niepoko- jem, co będzie z naszą kulturą i cywili- zacją za lat powiedzmy pięćdziesiąt? Czy nie zaczniemy pewnego dnia nalewać sobie per- fum do butow z cholewami?

PRL jest państwem totalitarnym i jeśli odliczyć sterroryzowane chłopstwo, całe spo- łeczeństwo związane jest biurokratyczną drabiną zależności. W kraju dziś jeśli co- dziennosc nie jest propagandowym młyn- kiem, to podlega naciskowi naczelników, komendantow, rektorow i innych z wyzsze- go kręgu. Wszystko to razem musi pozost- wiac na faldach mozgu mieszkancow PRL-u jakies trwałe slady i nalot ten nie jest łatwy do usuniecia

Produktom tych warunkow zycia są takie typy jak pułkownik Pietruszka, czy kapitan charakterystycznych przywiązanie do ziemi, Piotrowski - Powiadacie jednostki? silne związki rodzinne, konserwatyizm re- ligijny, zapalczywosc, niewytrwalosc, a prze- de wszystkim - anarchizm. Cechy te tak- -już działają w głębokim przeswiadczeniu i dobre jak i złe, wyrozniają nas sposrod in- nych narodow. Obca nam jest rosyjska bier- nosc wobec władzy, nabyta w okresie tatar- skiej niewoli. Nie potrafimy jak lud z Ba- rezyny przyjmowac każdą decyzję władzy jako nieodwołalny dopust Boży. Obca jest nam także karnosc i dyscyplina narodu nie- mieckiego wynikła z jego historycznej struk- tury, dziedzictwa po zbrojnych zastępach Gotow penetrujących kiedys Europę

Wiem pytam Was ze szczerym niepoko- jem, co będzie z naszą kulturą i cywili- zacją za lat powiedzmy pięćdziesiąt? Czy nie zaczniemy pewnego dnia nalewać sobie per- fum do butow z cholewami?

Reakcja naszej społeczności na zdarze- nia teatru politycznego ostatniego półwie- cza także wiąże się ściśle z naszą psychiką. A

Come and See Our New Larger Store to Serve You Better!

KRAKUS SUPERSAM Meat and Delicatessen
1570 Bloor St. W 534 2023
(1/2 block west of Dundas St W)

OUR SLOGAN "First Try Then Buy"
W produkcie 100 Kind of Meat Products by Our Highly Qualified European Butchers under the supervision of the Owner (first generation in the meat business)

REMEMBER "No Limit on Purchases"

Grand Opening Specials valid Monday Dec 15 1986 to Tuesday January 6 1987 while quantities last

SMOKED POLISH KIELBASA 2.99 ^{lb} 1.20 OUR OWN PRODUCTION	WEDEL BITTER MILK CHOCOLATE .89 100 g Pkg 80c EUROPEAN IMPORT	HAMS BLACK FOREST VIRGINIA 3.69 ^{lb} 2.50 OUR OWN PRODUCTION	PLUMS IN CHOCOLATE 4.89 ^{lb} 1.20 EUROPEAN IMPORT	ROAST BEEF Ready to Eat 3.79 ^{lb} 2.20 OUR OWN PRODUCTION
VEAL CHOPS AI 3.35 ^{lb} 2.30 ONTARIO FARMS	ROAST BEEF AI INSIDE OUTSIDE SIR ON TIP 2.99 ^{lb} 1.00 ONTARIO FARMS	FRESH BACK RIBS 2.49 ^{lb} 2.00 ONTARIO PORK	KIELBASA NO 1 2.99 ^{lb} 1.30 OUR OWN PRODUCTION	FRESH PORK SIDE RIBS 1.69 ^{lb} 1.20 ONT. R.O. PORK
CABBAGE ROLLS Ready to Eat 2.80 OUR OWN PRODUCTION	MILK CHOCOLATE with Hazel Nuts 1.59 150 g Pkg 1.20 EUROPEAN IMPORT	MEAT PATE 1 ENB COGNAC CHICKEN MUSH ROOM 1.89 ^{lb} 1.80 OUR OWN PRODUCTION	JELLY IN CHOCOLATE 1.89 ^{lb} 1.10 EUROPEAN IMPORT	FRESH COUNTRY HAM 2.89 ^{lb} 1.50 OUR OWN PRODUCTION
CREAM FUDGE CANDY 1.69 ^{lb} 50c EUROPEAN IMPORT	BEEF TRIPE Ready to Eat 2.39 ^{lb} 1.80 OUR OWN PRODUCTION	SHOULDER HAM (BALERON) 2.99 ^{lb} 1.20 OUR OWN PRODUCTION	FRIED BACON Ready to Eat 2.69 ^{lb} 1.50 OUR OWN PRODUCTION	INKA NATURAL INSTANT COFFEE 1.65 250 g HALF PRICE EUROPEAN IMPORT
HOMEMADE BIGOS 1.29 ^{lb} 80c OUR OWN PRODUCTION	SAUERKRAUT IN WINE .79 750 ml Jar 60c POLISH IMPORT	HUNTER'S DRY KIELBASA 3.89 ^{lb} 1.50 OUR OWN PRODUCTION	WEDEL CHOCOLATE CANDIES 2.29 ^{lb} 1.00 EUROPEAN IMPORT	HOMEMADE Pot. on PEROGI 2.79 One Dozen OUR OWN PRODUCTION
KROKUS SOUP MIXES .79 Pkg 80c EUROPEAN IMPORT	EUROPEAN STYLE RYE BREAD .69 16 oz 450 g Baked Fresh Daily	KRAKUS JAM Raspberry Morello Cherry Plum Butter Black Currant .89 375 ml Jar EUROPEAN IMPORT	SALTED SMALZ HERRINGS .89 Each 1.00	FREE COFFEE & CAKE OPENING DAY ONLY

CHRISTMAS AND NEW YEAR'S SPECIALS From Dec 22 1986 to Jan 6 1987

FREE 1987 CALENDAR & 1/2 lb DELICIOUS CHICKEN LIVERS OR CHICKEN PATE WITH ANY PURCHASE	DELICIOUS TURKEYS IN WINE Ready to Eat 2.39 ^{lb} WHOLE TURKEY 12 14 lbs or Half	BOROWIK DRY MUSHROOMS 100 g 8.36 Limit 1 lb EUROPEAN IMPORT	CHRISTMAS HAMS Old Fashioned Style 1.89 ^{lb} 1.20
--	---	---	--

MONTREAL
OTTAWA
TORONTO
BUFFALO
NEW YORK
NEW JERSEY
HARTFORD
BOSTON
CHICAGO
DETROIT
LOS ANGELES
SAN FRANCISCO
MIAMI

Théâtre
St-Denis

Berri
1594 rue St-Denis
Informations: 849-4211

Tickets on sale
TICKETRON
counters
Théâtre St-Denis 12h to 21h

TELETRON Credit card purchases: 288-3782

EWA DEMARCZYK

PIANO CONCERT I
CONCERT PIANO I - JACEK DYŁGA

PIANO CONCERT II
CONCERT PIANO II - GRZEGORZ GÓRKIEWICZ

VIOLON I
VIOLIN I - JERZY ŚWIEK

VIOLON II
VIOLIN II - ANIKZEJ ZUZAŃSKI

VIOLONCELLE
CELLO - KRZYSZTOF OKRZECHOWSKI

GUITARE ACUSTIQUE
ACOUSTIC GUITAR - KRZYSZTOF OKRZECHOWSKI

CONTREBASSE
DOUBLE BASS - MACIEJ JANKOGA

BATERIE
DRUMS - ALEKSANDER NOWAK

KALENDARZ WYSTĘPÓW

MONTREAL - 8 stycznia 1987, g 20 00,
Theatre St Denis
Inf tel (514) 934-6162, 766-1362

OTTAWA - 9 stycznia 1987, g 20 00,
High School of Commerce Audi-
torium Inf tel (613) 733-9712

TORONTO - 10 stycznia 1987 g 20 00
w Ryerson Theatre 43 Gerard St
Est, Toronto

Bilety do nabycia na terenie Toronto
Głos Polski, 390 Roncesvalles Ave , tel
533-1623
Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles
Ave , tel 536-5452

Ewa Demarczyk w Polsce uważana bezspornie za największą piosenkarkę, a może raczej wokalistkę estradową, za granicą określaną mianem "Czarnego Anioła" polskiej piosenki i porównywana do Edith Piaf oraz Elli Fitzgerald, będzie wkrótce śpiewała dla nas

Dzięki inicjatywie i staraniom młodej agencji artystycznej "Barbakan" Demarczyk wystąpi na początku stycznia w Montrealu, Ottawie i Toronto, zanim uda się do Stanów Zjednoczonych, gdzie jest oczekiwana w Nowym Jorku, Bostonie, Chicago i San Francisco

We wszystkich trzech miastach kanadyjskich przygotowania toczą się pełną parą "Barbakan" chce nadac koncertom Demarczyk wymiar na jaki ta artystka zasługuje a więc prestiżowe sale koncertowe, z doskonałą akustyką i oświetleniem, instrumenty bez zarzutu, w tym wypadku dwa koncertowe fortepiany, artystyczne plakaty i programy, promocja w prasie, radiu i telewizji. Nie ma mowy o zaaranżowaniu na okazję, jak to nie raz bywało, szkolnych sal gimnastycznych czy przykościelnych świetlic. Możemy więc oczekiwać prawdziwego koncertu na który przyjemnie będzie zaprosić naszych kanadyjskich przyjaciół pokazać im coś unikalnego uniwersalnego i bardzo polskiego zarazem. Świetna okazja do Gwiazdkowego prezentu, takie zaproszenie na koncert polskiej piosenkarki

Demarczyk śpiewa poezję Polską Tuwima, Lesmiana, Baczyńskiego, Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, ale także poetów obcych - Goethego, Cwietajewa,

Gabriele Mistral. Piosenki nowe, ale również te dawne, znane i cenione, które weszły na stałe do naszych płytoteek. Śpiewa nie tylko po polsku, ale i w wielu innych językach świata. A zresztą to i tak nie ma większego znaczenia, bo słowa, aczkolwiek piękne i wzruszające, są tylko jednym z elementów składających się na teatr piosenki Ewy Demarczyk

Obok wierszy wybitnych poetów śpiewa ona także przedwojenne szlagiery, swoją sztuką zmieniając banalne, a nawet grafomanskie teksty w poezję. Jak napisał w swej recenzji Juliusz Kydryński "to nie poezja tworzy na estradzie zjawisko nazwiskiem Ewa Demarczyk. To Ewa Demarczyk tworzy na estradzie poezję Z wszystkiego"

Teatr Demarczyk to suma efektów wokalnych i interpretacyjnych, to znakomita muzyka i aranżacja, w większości Zygmunta Koniecznego i Andrzeja Żaryckiego, to gra światła i siła obrazu, ale nade wszystko to talent, warsztat, inteligencja i osobowość

Zagraniczni dziennikarze, ci, którzy nie znają polskiego, piszą o koncertach Demarczyk z równym entuzjazmem, co recenzenci polscy. "Nieznanostwo polskiego - czytamy w "Journal de Geneve" - w niczym nie umniejsza przyjemności widzów. Publiczność, bez względu na język, jest głęboko poruszona dramatycznym nastrojem recitalu, daje się ponieść wyjątkowo pięknemu głosowi Demarczyk, trylowi skrzypiec, ikaniu gitar

Sceneria niezmienna od lat z czerni

estrady i sukni wynurza się tylko w świetle reflektorów blada, skupiona twarz i białe dłonie równie ekspresyjne co oszczędne w wyrazie. Bezruch sylwetki kontrastuje z tumultem emocjonalnym tekstów i intensywnością głosu, jakby je jeszcze uwypuklając. Nastroj zmienia się, a każda piosenka pozostaje wyczelowanym do końca spektaklem

W "Grande valse brillante" Tuwima wszystko krąży i pulsuje, głos i tekst są nie malże agresją wobec wrażliwości widzów, za to nostalgiczne "Pocałunki" Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej czy skrzypiek Hercovic Mandelsztama pozwalają nam w pełni docenić jej liryczny talent, subtelność i wrażliwość by znowu przenieść się wkrótce w dziwny i beznadziejny świat piosenki "Taki pejzaz" Szmidta, gdzie tylko rozedrgany wibrujący głos wypełnia sięgającą horyzontu pustkę

Demarczyk śpiewa o miłości, o samotności, śmierci i zdradzie, o niedolegach życiowych, cudakach boskich, samotnej palmie na pustyni. Towarzyszy jej zespół ośmiu muzyków: dwa fortepiany, dwoje skrzypiec, wiolonczela, kontrabas, gitara i perkusja

Występy Ewy Demarczyk są zawsze wydarzeniem artystycznym w Polsce czy za granicą. Wielokrotnie oklaskiwana w paryskiej Olimpie, Ewa śpiewała także w nowojorskim Carnegie Hall w Brukselskiej Operze Narodowej, w RFN, Skandynawii, Szwajcarii, Meksyku i Izraelu. Właściwie wszędzie. I zawsze te same superlatywy: rewelacja i odkrycie ("Journal de Geneve"), "wielkie wydarzenie kulturalne" (Davar, Tel Aviv), "głos piesz-

czotliwy i dumny, głos z buduaru i barykad" (Le Monde), "niezwykle przedstawienie, magiczne piosenki" (La Derniere Heure, Bruksela), "coż za klasa, coż za poziom, coż za intensywność" (La Suisse)

Nie myślę zresztą by trzeba było namawiać kogokolwiek, kto raz już widział Demarczyk, lub słyszał jej nagrania. A innych, może zachęci ten artykuł. Naprawdę warto

BARBARA BERGER

MONTREAL

W dniu 19 GRUDNIA o godz 14 00, w Katedrze Królowej Świata w Montrealu, odbędzie się uroczysta Msza Święta za Ojczyznę w związku z piątą rocznicą wprowadzenia stanu wojennego. Prosimy całą Polonię o liczne przybycie

GDS Montreal
KPK - Q

U źródeł zdrady

Ciąg dalszy

Ciąg dalszy
z poprzedniego numeru

J T Trzeba patrzeć na to jako sumę wielu czynników, ale także zafalszowania obiegu kultury Wracając do problemu awansowania pozornej literatury o którym pan mówił, można by jeszcze zadać pytanie, czym kosztem? Dzieje się to także kosztem czytelnika Poza problemem poziomem i treści literatury trzeba wspomnieć także o kieszeni podatnika, gdyż taką literaturę, tak zwane cegły, finansuje się z kasy państwowej Bo państwo jest mecenasem i ma prawie pełny monopol na książkę i kulturę

Z H Tak jest, i te niby książki można dostac w każdej księgarni, w każdej ilości Istnieje mit o narodzie, który nic nie robi, tylko czyta Ale to wszystko było aranżowane z góry Taki mityng literacki pod pałacem kultury I rzeczywiście Putrament podpisywał więcej ode mnie i od tego czasu mam do niego pewien uraz Zarty precz - chodzi o to, że przyjeżdżali z daleka ci biedni, skotłowani ludzie, i uważali, że "Bołdyn" to jest piękna, odwadna książka Była to literatura populistyczna, pisarze poddali się wymaginowanej presji społeczeństwa Tej presji nie było, podobnie jak lud, to były abstrakcje Nikt nigdy ludu o zdanie nie pytał, a jak przemówił własnym głosem - groza Czytelnik niczego nie żądał, tylko jadł, co mu podawano, jak w zakładowej stołówce A czasem go pędzono, bo te wielkie nakłady nie znaczą, że pisarz był rzeczywiście popularny, tylko były biblioteki, sieci bibliotek, gminnych, takich, owakich, kilkanascie czy kilkadziesiąt tysięcy Dom Książki miał rozdziałnik i nakaz, że w każdej bibliotece gminnej ma być Putrament, Machejek Natomiast Jan Jozef Szczepanski, tacy pisarze, ukazywali się w nakładzie siedem i pół tysiąca egzemplarzy Dziennik filozoficzny Elzenberga "Kłopot z istnieniem" - dziesięć tysięcy egzemplarzy, i to jest na wieczność To samo Stempowski Już tego nie będzie Nakłady i wznowienia były ustalane z góry Ilu pisarzy na świecie, Faulkner czy Tomasz Mann, ma dwadzieścia pięć wydań, tak jak "Popiół i diament", i to za życia pisarza?

J T Francuzi mówią tutaj ca n'existe pas

Z H Ca n'existe pas, das ist unmöglich Więc tak to wygląda w faktach, ja nie lubię mówić o duszy

J T To są te same mechanizmy, jak z miejscem osób na fotografiach biura politycznego w Związku Sowieckim - prestiż jest ustalany odgornie To umasowienie kultury wyglądało pięknie w okresie socrealizmu w niektórych wierszach, jak Jastruna "Ja, Anna Zywiol, nie umiałam czytać", jest też taki wiersz Anny Kamińskiej Spóźniona poetyka romantyczna, panią z dworu uczyła Ale ja pamiętam, jak na pierwszym roku studiów zachęcano mnie - bardzo to miało być szlachetne - zebym chodził do świetlic robotniczych we Wrocławiu i opowiadał tym robotnikom o dobrej literaturze Przypominam sobie taki obrazek mówię chyba o "Germinal" Zoli, bo lektury były wybierane odgornie, i widzę strasznie zmęczone twarze, strasznie zmęczonych kobiet z jakiegoś zakładu produkcyjnego, które przyszły po pracy, nie wiem czy dobrowolnie, zeby tego wysłuchać

Z H Ja mam wesołe doświadczenia z okresu, gdy jeździłem na wieczory autorskie Tu muszę powiedzieć samokrytycznie, że jeździłem z niskich pobudek, byłem wygłodzony po 56 roku czy tam w latach szesćdziesiątych, i dostawało się pięćset Więc przyjechałem do miejscowości o nazwie Nysa Padał deszcz, wyszedł po mnie kierownik domu kultury, bo w każdej takiej mniejszej czy większej miejscowości były domy kultury, i tak idziemy przez miasto Widzę ja na jakimś słupie afisz Zbigniew Herbert, pisarz wojskowy, wieczor autorski Ale idę śmiało, wchodzę na salę, jest kompania wojska, bo był taki Hubert, który pisał o Lenino i połączyli nas przez grzeczność Imię się zgadzało, nazwisko mniej się zgadzało Polityczno-wychowawczy oficer mówi baczność, pisarzowi czesc! - Oni zakrzyknęli czesc, czesc, czesc! - potem usiedli i zasnęli zdrowym snem saperów A ja zacząłem coś bredzić o templatariuszach, bo uważałem, że to może ich zainteresować Po paru takich spotkaniach wiedziałem, że to bez sensu, niegodne, i zaprzestałem tej gimnastyki Natomiast bardzo wielu kolegów wspomina z rozczuleniem te czasy, kiedy była taka szalona popularność literatury Literatura nie może być popularna, dobra literatura nigdy nie była popularna Nigdy nie była bardzo czytana Pisarze umierali w biedzie i zapomnieniu

J T Przypomina mi się taki kontrprzykład socrealizmu Francja, lata szesćdziesiąte Wyobrazałem sobie, bo działają takie matryce, że życie literackie we Francji funkcjonuje podobnie jak u nas Zaproszono mnie do Grenoble, gdzie odbywały się obrady ktoregos z francuskich związków literatów, zebym wygłosił coś o współczesnej poezji polskiej Jechałem samochodem znad Jeziora Genewskiego i spoznilem się, bo nie obliczyłem, że to gorsza droga Ach, sala zawiedziona i co prezes powie Następnego dnia odszukałem małą salkę w ratuszu gdzie odbywały się obrady było kilkanascie osob, literaci i czytelnicy Szybka refleksja cos nie tak, czy muszę sobie burzyć wyobrazenie o Francji, czy o Polsce? Pomieszanie osiągnęło kres, gdy zobaczyłem, że prezes tego związku wyjmując egzemplarz swoich książek z walizki powiązanej sznurkiem i rozkłada na stole, zachęcając do kupienia Wyobraźmy sobie polskich literatów po wojnie w takiej roli Putrament dzwiga walizkę obwiązaną sznurkiem i mówi kupcie "Rzeczywistosc"

Z H A ja napiszę wam "Chaleureusement" Co tu gadac, to była Kanada dla grafomanów, Kanada dla średnich, ale i tych większych, lepszych Ktorzy poszli na lep

J T I po dzis dzien dla członkow nowego związku i uslužnych

Z H Daj im Boże, sezon mają, niech sobie użyją Życie jest krótkie Ale dla czego my właśnie mówimy tę sieczkę? Chociaż bardzo mnie zawsze interesowało, jak żyli artyści także w dawnych wiekach, na przykład malarze holenderscy w XVII wieku Napisałem o tym szkic, chyba najbardziej pracowity Tylko wniosek jest banalny - bardzo różnie im się powodziło, bo nie było stawek jak w mecenacie państwowym To była sprawa rynku, loteria życia, sprawa szczęścia, dobrego ożenku, tysiąca rzeczy, które nie dają się przewidzieć, zaradności czy niezaradności Tak Vermeer malował mało, trzydziści cztery płotna, mechętnie sprzedawał, dawał w zastaw piekarni Natomiast można i należałoby buchalteryjnie udowodnić dochody pisarzy w latach socrealizmu i porównać z dochodami przeciętnego inżyniera i wybitnego inżyniera, profesora uniwersytetu, bo oni nie należeli do hołubionej przez ideologów elity i zachowywali się w większości znacznie lepiej, przyzwoiciej Tak że dotyczyło to wyłącznie artystów, niedopieczonych, którzy jakby odkuwali się, bo w mieszczańskim społeczeństwie, w kapitalizmie

ich rola była znikoma, pozycja niepewna, status dwuznaczny

J T Status poete maudit, poety wykletego I na poezji się nie zarabia

Z H Oczywiście, Mortkowiczowi autorzy często płacili za druk, albo on drukował za darmo i nie płacił honorariów Ale brałem udział na Zachodzie w jakiejś literackiej dyskusji w telewizji, dostałem prawie tyle, ile wynosi przeciętne honorarium za książkę Dyskusja trwała 20 minut, a ja powiedziałem cztery zdania i nie jestem całkiem pewien, czy do sensu

Członkowie nowego związku literatów już nie zakosztują słodyczy, jakie były udziałem inżynierów dusz Istnieje telewizja i to jest podstawowy kanał propagandy Literatura wymaga jednak, zeby kupić książkę, usiąść gdzieś na ławce, skupić się i przeczytać, a tu się mechanicznie włącza idealny aparat do wymozdzenia

J T Jak bardzo więc zależy historia kultury także od socjologii techniki Gdyby telewizja była wynaleziona wcześniej, byc może pisarze socrealistyczni nie byłiby tak bardzo potrzebni

Z H Powiedzieliby panie, co pan się tutaj tak pcha z tymi "Obywatelami", czy "Nr 16 produkuje"? Mam uczciwy serial o żołnierzach spod Lenino, a z polityką jesteśmy na bieżąco No, wtedy starali się poprzez film - okropne filmy, "Niedaleko Warszawy" czy "Piątka z ulicy Barskiej"

J T A "Pokolenie" według Czeszki w reżyserii Wajdy? Trudno uwierzyć

Z H Włosy stają na głowie do jakiego stopnia władza ludowa pogardzała ludem, czy go karmiła A lud ma stalowe nerwy, w okresie Solidarności okazał się znacznie inteligentniejszy, niż mogli sobie wyobrazić manipulatorzy I to było dla nich wielkie zaskoczenie i rozczarowanie Telewizja wychodzi z głowy, książki natomiast zostają i stanowią podstawę szkolnych podręczników Ja też jestem w podręcznikach, nie wiem, na jakiej zasadzie, ale wybrali wiersz, i pewnie napisali, że jest klasyczny, że zajmują się mitologią, więc nieszkodliwy maniak

J T Jeden ze sposobow oblaskawiania przyznac jednak, ze to w ogole istnieje

Z H Ale ze to nie ma znaczenia, jak "Mitologia" Parandowskiego, czy cos takiego

J T Bo oni się jednak czegos nauczyli na faszyzmie niemieckim i wiedzą, że nie jest tak dobrze mówić, że nie wiadomo kto napisał "Lorelei" Są też inne oblaskawienia i tym należy tłumaczyć, że choć Mrozek pisze na nich zabawne, groteskowe humoreski, to jednak go tu wystawia, zeby mieć legitymację liberalizmu i knuta!

Z H No, autor może nie pozwolić wystawic, jakas mała możliwość, ale przecież można wszystko upaństwowic

J T Do tego jeszcze nie doszło

Z H Ale będzie tak, niech się pan nie martwi! Przekazano mi także taką wiadomość ze po co ja właściwie w "Kulturze" paryskiej wydaję, skoro ostatni tom wierszy mogły się ukazać w Czytelniku A dla mnie to nie jest dziwne - w stanie wojennym cenzura książek, nie mówię o czasopiśmie, była niesłychanie łagodna Dotyczyło to także pisarzy, którzy są na emigracji, także Czesława Miłosza, neoemigrantów Karpinkiego czy Zagajewskiego I oni całkiem nie żądali ode mnie, zebym cos napisał W ogóle od nikogo nie żądali literackiego potępienia Solidarności i pochwały stanu wojennego Bratny napisał to na własny szczerot Nikt nikomu nie kazał

J T Mam nadzieję, że nie czytał pan

Roku w trumnie", szesćset tysięcy egzemplarzy nakładu! Oczywiście, takiej rzeczy nie można napisać na zamówienie, trzeba mieć swoiscie zdegradowany i znieprawiony talent

Z H Ale sam pan wie, że nikogo nie namawiali Nawet powiedziano mi, że nic nie szkodzi, że to w drugim obiegu się ukazuje Chodzi o to, zeby była normalizacja w kulturze, zeby wszyscy znów pisali to, co pisali dawniej jeden o Żydach, drugi o jeziorach mazurskich, trzeci o Grecji

J T Tak, w obradach partyjnych o literaturze pojawił się ten sam krąg nazwisk, do ktorego przyzwyczajono przed i po październiku, że to wybitni pisarze, ten sam panteon i powinno trwać to samo oblaskawienie System zmienia taktykę, ale przecież trwa

Z H System zniewolenia, o którym mówimy bez analogii faszystowski Intelktualisci nie chcą widzieć rzeczy prostych Daję panu rękę do ucięcia, że ja się w czasach stalinowskich lepiej porozumiewałem z chłopem, bo on myśli trzeźwo Z inteligencją komunistyczną trudno mi znaleźć nic porozumienia Posługują się intelektem, zeby rzeczy fałszować To znaczy nie mówić, że to jest niewola, ale "pewne ograniczenie suwerenności, wynikające z geopolitycznego układu, będącego wynikiem historycznej sytuacji, w jakiej znalazł się nasz naród, pod ciśnieniem" i tak dalej

J T Carowie byli bardziej prostolinijni point de reveries

Z H Carowie mówili, że nie trzeba marzyć, ludy kaukaskie trzeba wyrzynać, a polscy generałowie i żołnierze brali udział w tej akcji pacyfikacyjnej - nie zapominajmy o tym Jeszcze do Afganistanu nie posyłają, na szczęście, ale może się zdarzyć Natomiast sprawą intelektualisty jest widzieć fakty olśniewająco jasno Jesli są proste, prosto je nazywac nauczyć się żyć z rozpaczą na codzień, powiedzieć sobie, że pisać może trzeba ale nie konieczne trzeba publikować Czy to jest jakiś nakaz, że ma się publikować? Jezeli cos, co napisałem, jest warte czytania, to chyba będzie także warte czytania za dziesięć lat Oczywiście, rękopisy mogą zginąć, ale wielki temat nie opuszcza pisarza nigdy Jest taka wspaniała anegdota z Paul Valery i Einsteinem Więc Paul Valery, który był takim prawdziwym francuskim pisarzem, zapytał Einsteina a co pan robi, jak pan ma jakieś pomysły, czy pan notuje to na małych karteczkach, na większych, czy w zeszytach? A Einstein odpowiedział z prostotą genialnego człowieka wie pan, w życiu ma się jeden, albo dwa pomysły, i tego się nie zapomina I tak jest, więc nie spieszymy się

Zbliżamy się do końca, więc chcę, panie Jacku, z ręką na sercu wyznac, że wolałbym uniknąć tej rozmowy O okresie błędów i wypaczeń myślę rzadko i z obrzydzeniem Nie jestem na pewno obiektywny, jak nie może być obiektywny człowiek, który pod murem Koloseum (zafunduje im ten antyczny obraz) słucha nieartykułowanych ryków i widzi cichcem wynoszone ofiary

To, co zostało powiedziane, mówiła gorsza część mojej istoty, którą wyrzucam za drzwi, kiedy próbuję pisać Przykro mi, że nie obeszło się bez nazwisk, ale historia nie jest dziełem duchów A poważna dyskusja jest u nas trudna, bo albo w chwilach decydujących knebluje się oponentom usta, albo już po wszystkim po prostu nie wypada ze względów towarzyskich mówić, a przeciwnicy już nie są tacy sami Pozostają pocałunki i rękoczynny w antyszambrach

Przychodzą do mnie młodzi ludzie, wbijają we mnie niewinne sarnie oczy, które zdają się mówić "Ale nas, dziadku, urządźles!" Lub łagodniej "Pomilczales trochę, w odpowiednim momencie robięś karierę Teraz znów mozesz sobie podumac w cichosci" Chcieliby najwidoczniej poznać arkana życia, arkana taktyki literackiej Jak im wytłumaczyć, że nie

mam taktyki, nawet nie wiem, czy mam rację. A jeśli nawet mam, to jest to racja obronna. Z tego bierze się czernienie papieru. Kiedy czytam ich wiersze bardzo patriotyczne, bardzo słuszne, bo przeciw gwałtowi i przemocy, chciałbym powiedzieć: życie jest bardziej zawile, bardziej tajemnicze, bardziej skomplikowane niż partia, wojsko, policja, oderwijmy się trochę od codzienności, rzeczywiście okropnej, i starajmy się pisać z wątpliwości, niepokoju, rozpacz.

J T Coz, byc po dobrej stronie jest tylko powinnością moralną i jeszcze nie stanowi literatury

Z H To jest tragedia młodych ludzi wychowanych - tu wracamy do źródeł - na socrealizmie. Bo oni uważali, że trzeba mieć dobrą ideę, a forma to się znajdzie, rymowane czy nie rymowane

J T I na tym niestety niezbyt pocieszającym akcencie, zamyka się nasza rozmowa

Kultura Niezależna" nr 14, 1985

Wywiad ze Zbigniewem Herbertem zakończymy wierszem kanadyjskiego poety, Wacława Iwaniuka, który przekonał nas o potrzebie opublikowania tego cennego materiału

List do Zbigniewa Herberta

WACŁAW IWANIUK

Chciałem ci jeszcze przypomnieć byś pamiętał o sobie,
Zapisuj każde słowo
Bo może być dla nas łabędzim śpiewem
Lub doliną bez wyjścia,
Staraj się mimo agonii dać życiu pełny kształt

Nikt nie czyta głośnych Deklaracji

Nikt nie dotrzymuje jałowych Traktatów

W ciemności płomień świecy wydaje się słońcem

Ciało w którym mieszkasz jest konfesjonalem
Jego ciszę gdy przybliżysz ucho
wypełnia szept tak zwanej wieczności
Wiem - po obu stronach czekają ukryte pułapki
Na pogodzonych z Losem

Masz jeszcze pod dostatkiem pamięci dla Żywych
Purpury dla Zmarłych
Żyj jak dżdżownica
Przeżywając ból ziemi

Nasz obłęd
Musiał być czytelnym

TRZYDZIESTOLECIE

Kanadyjsko-Polskiego Instytutu Badawczego

W piątek, 5 GRUDNIA 1986 roku w Domu Kom-
batanta z okazji jubileuszu Instytutu odbędzie się ju-
bileuszowe sympozjum

OCHRONA DZIEDZICTWA POLSKIEGO

W sympozjum wezmą udział pp. dr Stanley Haidasz,
profesorowie Uniwersytetu Toronto Bohdan Buduro-
wycz i Robert F. Harney, Mary Stevens, Biblioteka
Uniwersytetu Toronto, Myron Momryk, Public Archi-
ves - Ottawa, Eugen Martel - Archives of Ontario, Krzy-
sztof Gebhard - Saskatchewan Archives

Sympozjum rozpocznie się o godz. 1 po południu
Wstęp wolny dla wszystkich. Bankiet jubileuszowy
godz. 8 wieczorem - bilety po \$ 35 00 od osoby
Bar alkoholowy wliczony w cenę kolacji

KOMUNIKAT

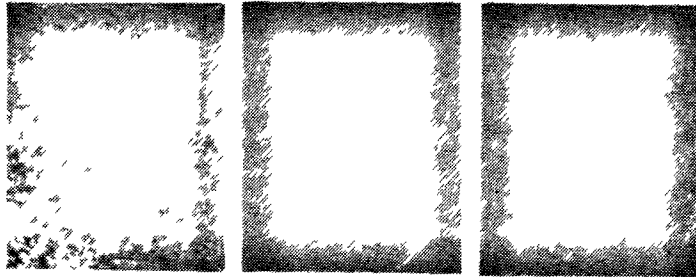
Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg
Toronto i SPK Koło N° 20 zapraszają na
KOLACJĘ WIGILIJNĄ samotne rodzi-
ny i pojedyncze osoby we środę 24 grud-
nia o godz. 6 wieczorem w domu SPK
(206 Beverely Street) Koszt kolacji
\$8 od osoby. Prosimy zgłaszać się do biu-
ra informacyjnego, tel. 979-9634 do dnia
19 grudnia 1986

KPK Okręg Toronto
i SPK Koło N° 20

SZTUKA NIEPOKORNYCH

"Sztuka niepokornych", to cykl prezentujący polskich
artystów, którzy odwazili się przemówić w obronie
więzionych i przesładowanych. Teksty zawierające
materiały biograficzne i fragmenty recenzji będą
ukazywać się w najbliższych numerach, by później
wejść do katalogu przygotowywanej wystawy

"Tryptyk D/11, D/6, D/9"

MIROSLAW DUCHOWSKI

Ul. Hirszfelda 12/34
02-0776 Warszawa

Skrocona biografia artystyczna

Urodzony w 1948 r. w Gdansk
Studia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyp-
lom z wyróżnieniem na Wydziale Malarstwa ASP w
roku 1973. Zajmuje się twórczością plastyczną z zakresu
malarstwa, instalacji przestrzennych, performance oraz
działań plastycznych w architekturze.
Posiada realizacje w Polsce, Indiach, Holandii, Szwecji.
Prace malarskie w RFN, Szwecji i USA.
Od 1973 r. miał 11 wystaw indywidualnych w Polsce i
zagranicą. Brał udział w wielu wystawach o zasięgu
europejskim i światowym.
Pracuje jako adiunkt w Akademii Sztuk Pięknych w
Warszawie.
Jest członkiem towarzystw międzynarodowych w tym
The International Association For the Study Of People
And Their Physical Surroundings

Wystawa polskiego malarstwa
współczesnego "Sztuka Niepokornych"
otwarta będzie w Toronto w Credit Union
przy Roncesvalles Ave 12, 13 i 14 stycznia '87
Otwarcie wystawy wraz z wernisazem dla
członków PCAG 11 stycznia

POLSKI INSTYTUT NAUKOWY W KANADZIE — TORONTO CHAPTER

Stong College 311, York University, Downsview, Ont
M3J 1P3 TEL (416) 667-3055

Polski Instytut Naukowy, Oddział w Toronto, który
organizował wykłady w sezonie 1983/84 w sali Credit
Union w Toronto, na tematy z historii i kultury
polskiej, obecnie finalizuje wydanie drukiem w języku
angielskim "Essays in Polish History and Culture
1986" przygotowane do publikacji przez Prof. Y. Gra-
bowską - Coordinator of Slavic Studies, York Universi-
ty

Wydawnictwo zawiera następujące autoryzowane
monografie

prof. Adam Podgorecki - Glimpse of Polish Society
of Poland
dr. John Stanley - The Enlightenment and Partition
of Poland
prof. Y. Grabowska - Polish Language after Second
World War
prof. Barbara Sharratt - The Role of Literature in
Polish History
prof. Barbara Kasinska - Polish Political Culture since
World War I

Wydawnictwo ukaze się z początkiem grudnia br.
Obecnie Instytut otwiera przedsprzedaz Essay'ow w ce-
nie \$10 00 za egzemplarz (dodatkowe datki na Fundusz
Wydawniczy Instytutu mile widziane)

Imię i nazwisko

Adres

Kod poczt

Zamawiam w przedpłacie egz. "Essays in Polish
History and Culture" Załączam czek wystawiony na
Polish Institute of Arts and Sciences, Chapter Toronto
\$

Zamowienia prosimy adresować do
Polish Institute of Arts and Sciences,
Stong College 311,
York University,
Downsview, Ontario, M3J 1P3
lub

c/o Z. A. Czudec
21 Thelma Avenue,
Toronto, Ontario, M4V 1X8

POLSKI INSTYTUT NAUKOWY
W KANADZIE

PIGUŁKI PCAG

Dziś o adopcji rodzin w Polsce

OTWARTE ZEBRANIE PCAG W
niedzielę 30 listopada po Mszy św. za Oj-
czyznę w podziemiach kościoła św. Tere-
sy odbyło się otwarte zebranie PCAG

Przed zebraniem, jak zwykle pączki. Pod-
czas zebrania obejrzelismy montaż z filmu
Richarda Zymana, redaktora Głosu Pol-
skiego. Chyba nie musimy informować,
że Msze św. za Ojczyznę odprawiane są w
każdą ostatnią niedzielę miesiąca w ko-
ściele św. Teresy o godzinie 5 po połud-
niu

OPLATEK PCAG Członkowie i sympaty-
kowie PCAG oraz przyjaciele PIGUŁEK
zapraszamy na "opłatek", który plano-
wany jest na 11 stycznia 1987. W pro-
gramie przewidziane atrakcje. Wkrótce po-
damy szczegóły

TESTAMENT Niedawno zmarły członek
PCAG s.p. JANUSZ WILAND zapisał
na cele PCAG \$ 750 00. Czek otrzyma-
liśmy od córki Zmarłego

ADOPCJA Kilka miesięcy temu PCAG
rozpoczęły akcję pomocy rodzinom wię-
zionów politycznych. Wprowadzie obecnie
większość z tych osób została wypuszczo-
na z więzienia, ale znajdują się one w sytua-
cji nie do pozazdroszczenia i dalej po-
trzebują pomocy. Adresy rodzin otrzyma-
liśmy z Brukseli i nawiązaliśmy z nimi
bezpośredni kontakt. A oto lista

Z Farmusowie i T. Czuba - rodzina z
1 dzieckiem z Rzeszowa,
Z Krynsy - bezdzietne małżeństwo z Mal-
borka,
J. Kucharscy - rodzina z woj. zamojskie-
go,
L. Croydon - rodzina z 3 dziećmi z Gdanska-
Olwy,
J. Strozykowie - samotna osoba z Chełm-
ca

Wszystkim adoptującym przesyłamy ser-
deczne BOG ZA PŁAC. W jednym z naj-
bliższych numerów PIGUŁEK
zamieszcimy wyjątki listów od adoptowa-
nych rodzin. Apelujemy o dalsze zgłosze-
nia chętnych do adopcji

Redakcja PIGUŁEK Anna i Stanisław
Dubiscy, tel. 925-8128. Biuro PCAG, 192
Garden Ave., czynne jest we wtorki od 10
do 18. Tel. 588-1659. P.O. Box 55, Station
"V", Toronto M6R 3A4

Mecenas
January

PRAWO I TY

Ciąg dalszy
ODCINEK 21

ŁĄCZENIE RODZIN Co robić kiedy rodzina jest na wizycie w Kanadzie i chce tu zostać na stałe?

Zanim przejdziemy do głównego tematu dzisiejszego odcinka przypomnijmy, że członkowie rodziny - tylko ci, których wymieniają przepisy imigracyjne (po szczegóły odsyłam do poprzednich odcinków w *Echu Tygodnia*) - nie są objęci systemem punktowym, który obowiązuje innych kandydatów na imigrantów. Ci inni imigranci muszą uzyskać określoną ilość punktów aby otrzymać wizę imigracyjną czyli zezwolenie na stały pobyt w Kanadzie, albo jak się tu często mówi *landed immigrant status*.

A teraz do tematu. Szczególna sytuacja powstaje, kiedy kandydat na imigranta a zarazem nasz członek rodziny już się znajduje na terenie Kanady i dochodzi do wniosku, że chce tutaj zostać, a my decydujemy się na sponsorowanie go.

Dlaczego ta sytuacja jest szczególna? Dlatego, że kanadyjskie prawo imigracyjne stanowi, iż nikomu nie wolno składać podania o emigrację do Kanady z terytorium Kanady. Kto będąc w Kanadzie zwróci się o imigrację, otrzyma od władz odpowiedź, że musi wyjechać z kraju i zostanie albo deportowany albo usunięty z Kanady. O imigrację do Kanady należy się zwracać w kraju swego urodzenia lub w kraju swego stałego zamieszkania. Tę zasadę dotyczącą polityki imigracyjnej formułuje paragraf 9(1) ustawy imigracyjnej - Im-

migration Act. Osoby imigrujące do Kanady muszą mieć wizę imigracyjną wydaną poza Kanadę.

Na SZCZĘŚCIE SA OD TEJ ZASADY PEWNE WYJĄTKI. Jeden z tych wyjątków dotyczy członków rodzin, określanych w przepisach jako *family class members*. Wyjątek ten odnosi się do żon i mężów obywateli kanadyjskich i stałych mieszkańców Kanady oraz do nieletnich, a zarazem niezamężnych (niezontanych) dzieci obywateli i stałych mieszkańców Kanady oraz ich rodziców i dziadków.

Ale nawet w tych przypadkach Wydział Imigracji - *the Immigration Department* - musi, w każdym poszczególnym przypadku, zwracać się o specjalne zezwolenie rządowe. Takie specjalne zezwolenie rządowe nazywa się *order-in-council* i uchyla te paragrafy ustawy imigracyjnej i przepisów imigracyjnych, które wymagają, by wszystkie podania o imigrację były składane spoza Kanady. Uzyskanie tego specjalnego zezwolenia może zająć od sześciu do dziewięciu miesięcy.

W tym czasie zazwyczaj krewnemu starającemu się o imigrację władze kanadyjskie zezwalają na przebywanie w Kanadzie, albo jako osobie na wizycie, albo na podstawie specjalnego zezwolenia ministra pracy i imigracji, na okres załatwiania sprawy.

Po uzyskaniu takiego zezwolenia sprawa podania o imigrację załatwiana jest normalnym trybem, co może potrwać dalszych trzy do sześciu miesięcy.

Pod naciskiem różnych grup, a zdaje się przede wszystkim pod naciskiem stowarzyszenia kanadyjskich prawników - *Canadian Bar Association* - (uwaga, nie ma to nic wspólnego z wyszynkiem napojów alkoholowych, angielskie słowo *bar* ma więcej niż jedno znaczenie, można to dokładnie zbadać w każdym obszerniejszym słowniku języka angielskiego) z początkiem 1985 roku minister zatrudnienia i imigracji zarządził, by obywatele i stali mieszkańcy Kanady mogli zwracać się o prawo stałego pobytu dla swych żon lub mężów kiedy ci lub te są na wizycie w Kanadzie.

Przepis ten wymaga jednak, by małżeństwo było zawarte w Kanadzie i by było to małżeństwo zawarte *bona fide* - w dobrej wierze, a nie zawarte tylko po to, by wyemigrować do Kanady.

Należy więc pamiętać, by wziąć ślub w Kanadzie, a następnie zgłosić się w urządzie imigracyjnym wraz z małżonką i odpowiednim dokumentem - aktem małżeństwa - czyli *marriage certificate*.

Następny krok to formalna rozmowa z urzędnikiem imigracyjnym czyli tak zwany *interview*. Na *interview* trzeba koniecznie przynieść ze sobą wszystkie normalnie wymagane dokumenty, wśród nich dowód

kanadyjskiego obywatelstwa albo dowód prawa stałego pobytu w Kanadzie, list od pracodawcy, dowód wykazujący ile się ma oszczędności, a także dowody, że zawarło się małżeństwo w dobrej wierze - *bona fide*.

Jakie to dowody? Na przykład zaproszenia na wesela, fotografie ślubne i weselne, bilety za przejazd na miesiąc miodowy i rachunki hotelowe i tym podobne.

Jeśli te warunki zostaną spełnione, władze imigracyjne będą załatwiać sprawę w Kanadzie.

Ale co w przypadku innych członków rodziny, tych którzy nie są małżonkami obywatela lub stałego mieszkańca Kanady, przebywają tu na wizycie, a chcą zostać na stałe? Tą sprawą zajmiemy się w następnym odcinku.

Dalszy ciąg nastąpi

ANDRZEJ z Warszawy ZAPRASZA

do swojego nowo otwartego Salonu Piękności
"Paris Studio"

oferując swoje usługi fryzjerskie i kosmetyczne
przy dobrej muzyce i dobrej atmosferze

2007 Bloor St W, Toronto (Subway Station Runnymede
- minutę w stronę High Park)
TEL 766-0660

214-226

INSTITUTE OF TECHNICAL ZAWOD SPAWACZA (WELDER)

możesz zdobyć w ciągu 1 tygodnia do 6 miesięcy w zależności od twoich wstępnych wiadomości

KWALIFIKOWANY SPAWACZ ZARABIA W KANADZIE 8 20 \$ na godzinę I NIE MA PROBLEMU ZNAJZIEĆ NIEM PRACY

Zdobycie potrzebnych uprawnień spawalniczych zapewni ci udział w KURSACH organizowanych przez naszą SZKOLĘ TECHNICZNA Adres 734 KIPLING AVE TORONTO TELEFON 255-2369

Prowadzimy kursy w zakresie nauki czytania rysunku technicznego w j. angielskim (BLUEPRINT READING) i praktyczną naukę technik spawalniczych MIG TIG ARC. Uczymy spawac Stal aluminium stale specjalne i nierdzewne (Stainless Steel) rury (pipe) i konstrukcje (structural welding) CWB MCCR pressure tickets (CI 69) etc. Przy ograniczonych środkach można na cel nauki zawodu łatwo uzyskać pomoc Rządu poprzez Urząd Imigracji i Zatrudnienia

1125

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN Ltd.

HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC
2342 Bloor St West Toronto
TEL 762-5365

ZAWIADAMIJA

całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego na życzenie klienta

Posiadamy również wysokiej jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

214-226

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA
Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe

• Mortgage - hipoteczne • Business - handlowe

• RRSP, Annuity - emerytury

SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO

Po bliższe informacje proszę dzwonić

Andrzej Krysiak
TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326

180

ADWOKACI I KONSULTANCI

DIVORCE AID ROZWÓD BEZ ADWOKATÓW

290 dol dla małżeństwa bezdzietnego
390 dol z dziećmi

Informacje 226-0335
KAROL BÉLDOWSKI

LECH W. PRUSIŃSKI Immigration Consultant

Porady w sprawach emigracyjnych
Bezpłatnie tylko we wtorki -
godz 12-7

Prosimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt

Biurowo 192 Garden Ave
TEL 588-1659

JULIA DZIWIŃSKA LL M Adwokat z Polski z długoletnią praktyką

TEL (416) 864-1182
od 4 do 7 po południu

Udziela porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski m.in. małżeństwa przez pełnomocnika, rozwodu w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialnie kupna i sprzedaży domów, gruntów i mieszkań, dzierżawy, spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce, pisanie pism do polskich sądów i urzędów, sprawozdanie krewnych i odwołania od odmowy wydania paszportów i tłumaczenia dokumentów

Biurowo Polish Consulting Bureau
618A Queen Street West
Toronto Ont M6J 1F4

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ

30 Marmaduke Str
(budynek szkoły HOWARD PARK)
TEL 533-9471

Czynne poniedziałki, wtorki
czwartki i piątki, godz 10 00-4 00
POMOC I PORADY WE
WSZYSTKICH SPRAWACH
Legalizacja dokumentów
i uwierzytelnianie podpisów

Adwokat Specjalista w sprawach kryminalnych KRZYSZTOF PREOBRAZEŃSKI

99 Charles St East
TORONTO, Ont M4Y 1V2
TEL 964-1717
Res 537-8842

MIRROR IMAGE TRANSLATIONS

Jan Weinsberg
TŁUMACZ
PRZYSIĘGŁY

309 Crichton Street,
OTTAWA, K1M 1W3
Tel (613) 741-8680

172 183

LESŁAW SOSNOWSKI Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski) Bachelor Of Law (University of Ottawa) ADWOKAT - NOTARIUSZ

Firma adwokacka pod nazwą
SOSNOWSKI, McNUTT
1445 Woodroffe Ave NEPEAN
(Ottawa)

TEL (613) 727-5662
Porady prawne i korespondencja
po polsku i po angielsku

CINEMATIC

Produkcja filmów
VIDEO

Najwyższej jakości,
po najniższej cenie -
to najlepszy sposób na ocalenie
niepowtarzalnych chwil
743-8142

HALINA BARANOWSKA MAAIC

Ubezpieczenia wszelkiego rodzaju
Biuro 622-1115, dom 746-5270

Nowy punkt sprzedaży

Echa Tygodnia

BAŁTYK

DELICATESSEN

Specjalność - polskie jedzenie

96A Rectory St.,

LONDON, ONT N5Z 1R5

TEL (519) 434-4025

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji
w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu
posiadłości w Burlington, Hamilton
i okolicach

Prosimy dzwonić

Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639-8004 - czynny całą dobę

TEL domowy (416) 632-8119

1259 Brant St., BURLINGTON, L7P 1X7

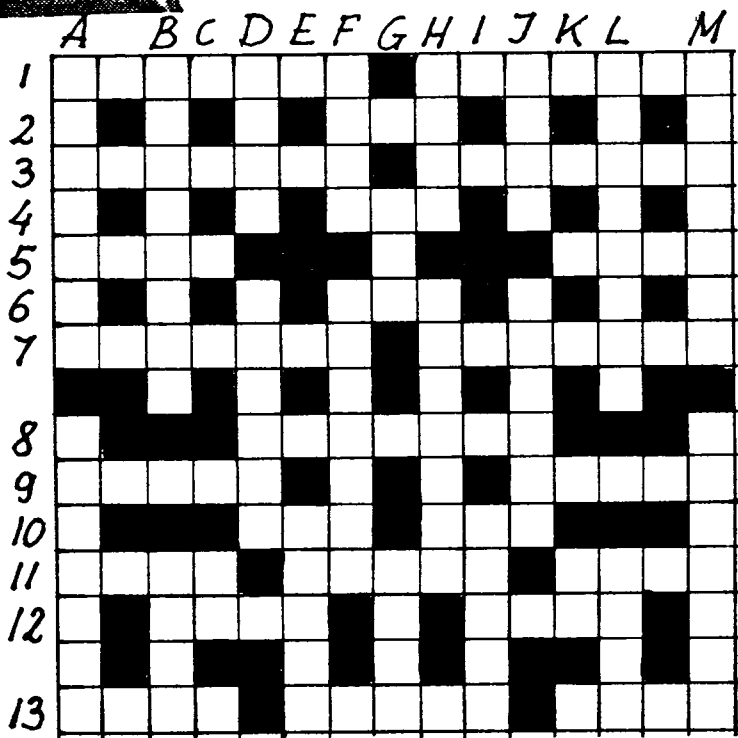
Luksusowe mieszkanie w Warszawie do sprzedania

Warszawa-Srodmieście, osiedle
w parku, mieszkanie własnościowe,
komfort, 2 pokoje, kuchnia, łazienka,
balkon, telefon! Oferty proszę kierować
na adres W Krezel, 174 Maria
St., Toronto, Ont M6P 1W4

216-717

Krzyżówka własna Nr 212 z okielznanym

- 8 D jedna z wysp Indonezji
- 9 A uszkodzenie struktury materiału szkła
- 9 J pasiasty zwierz
- 10 D włokno naturalne
- 10 H uzdrowisko w Belgii
- 11 A do splacenia
- 11 E tworzą hierarchiczną strukturę spół w Indiach
- 11 K na rzece Kwai
- 12 B pies myśliwski
- 12 I jeden z wielu w torbie listonosza
- 13 A duchowy przywódca mahometan
- 13 E cezar rzymski o skłonnościach piromana
- 13-K jajeczka ryb

PIONOWO,

- 1 A polski uczonego geolog XIX w pracujący w Chile
- 1 B mit król Sparty mąż pięknej Heleny
- 1 D piosenka Polaków zaboru prus
- 1 F stolica Ghany
- 1 H futro z tchorzofretki
- 1 J ptaki padlinożerne
- 1 L ukochana żona Orfeusza
- 1 M podium dla polityków
- 4 G bilet na loterię
- 6 D rezydencja królów Francji
- 6 F miska turecka kanapa
- 6 H kamień szlachetny
- 6 J afektacja patos
- 8 A przy butach kawalerzysty
- 8 M gospoda bufet
- 10 E kinowy lub telewizora
- 10-I element architektury świątynnej w starożytności Egiptu
- 11 B stroj Rzymianina i sędziego
- 11 C symbol chem srebra
- 11 G nadaje kierunek jednostce pływającej
- 11 K międzynarodowe oznaczenie statku motorowca
- 11 L barwny pasek wokół czapki wojskowej

POZIOMO

- 1 A pierwotny piec hutniczy
- 1 H biegły rzeczoznawca specjalista
- 2-F stopka
- 3 A ekran kontrolny
- 4-F Baba
- 5 A jeden z najlepszych uniwersytetów w USA
- 5-K oficjalny język Pakistanu (pisane z prawej do lewej)
- 6 F Kąśliwy owad
- 7 A przeciwnik w dyskusji
- 7 H upodobnienie się wyglądem zwierzęcia bezbronnego do groźnego (jadłowitego)

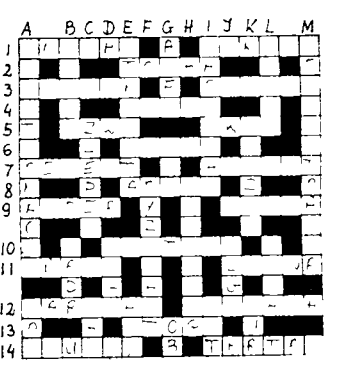
**DOSKONAŁA REKLAMA
DLA TWOJEJ FIRMY!**
EM GOLD PRINT
eleganckie, prestiżowe wizytówki w różnych kolorach i wzorach, kalendarzyki, karty do gry, zapalniczki, kieszonkowe z nadrukiem reklamowym, itp
TEL (416) 247-6411, prosic Ewę

**IRENE GERLICZ
i JADWIGA HOCH
zawiadamiają**
o otwarciu nowej restauracji
**AMBER EUROPEAN
COUSINE**
372 Bloor St W Toronto, Ont
TEL 763 - 6164
Specjalizujemy się w sprzedaży pierozków, gołąbków z kapusty, kotletów, omeletów, kielbasek, zup, sałatek i "sandwiczów" oraz na wszelkie okazje ciastek i tortów
214-226

**POLSKI
ZŁOTNIK**
zawiadamia o otwarciu nowego sklepu złotniczego przy
87 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont M6R 2K6,
TEL (416) 532 - 6439
WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNICZE JAK
● grawerowanie
● naprawa biżuterii złotych i srebrnych
● wykonywanie wyrobów z powierzonego materiału według życzeń Klienta
214-226

U - SAVE MILK
1550 Bloor St West
New Dundast and Bloor West
otwarty od 8 a m - 11 p m
7 dni w tygodniu
SPRZĘDAMY
polskie pieczywo Open-Window, importowane kielbasy, sery, papierosy i inne artykuły
CHINCYK MOWI PO POLSKU!
214-226

**Rozwiązanie
krzyżówki Nr 211**

MODA

na srebro

Wieczorowa suknia bardzo w gruncie rzeczy tradycyjna Skomponowana ze srebrnej lejącej się mory i skonstruowanego z nią fakturą szyfon-weluru
Złote aplikacje na złączach tych dwóch materii potęgują "wieczorowe" walory sukni
Pionowo zszyte bryty wybitnie wysmuklają sylwetkę
Halka Siermięga

apteka natury

Redaguje lek med
JADWIGA GORNICKA,
specjalista chorób wewnętrznych
Toronto, Tel 246 - 9371

Por dobry dla każdego

POR jest jarzyna towarzyszem człowieka od tysięcy lat. Znaną w Polsce od kilku wieków podobnie jak czosnek i cebula z własnymi właściwościami leczniczymi. Jest lekkostrawny. Można go jeść na surowo po ugotowaniu i duszeniu. 100 g porów dostarcza około 30 kalorii więcej niż marchew. Por jest zasadowotworczy. Zastępuje kurację wodami mineralnymi. Zaleca się go jako odtrutkę po zatruciach np. grzybami, nieswieżym pokarmem. Leciwiem ze spalin samochodowych lub para ulotowa w drukarniach.
Sok ze szlachty porów jest dobrym środkiem w walce z wszelkimi formami kamicy moczowej i reumatyzmu. Drog moczowej podnosi potencję seksualną. Niezależnie jest zaliczany do afrodyzjaków. Sok z porów działa korzystnie na katarakt u dzieci.
Działanie wzmacniające nerwy jest antyseptycznym i łatwostrawnym budulcem moczopędny oszczędzający krew.

WSKAZANIA LECZNICZE

Na użytek wewnętrzny: anemii, arterioskleroza, artretyzm, gwałtowne reumatyzm, azotemia (zatrucie amoniakiem), dolegliwości dróg moczowych, kamica moczowa, gruźlica, niestrawność, niemiłośność, nerki, otłoczenie zaparcie.
Na użytek zewnętrzny: czyraki, hemoroidy, naczynki, odrostki, ropnie, rany, krwawienia z nosa, pielęgnacja twarzy, wrzody, ukaszelenia, owadów za stój morzu.

SPOSÓB ŻYCIA

Na użytek wewnętrzny: wyciąg z zielonych części porów, smażenie, duszenie, części białych.
Korzonki oczyszczone, rozdrobnione i zmielone z makiem leczą człowieka na robaki. Nie należy obawiać się przedawkowania.
30 g korzonków macerowanych przez 10 dni w ciemnym białym winie. Wypijać codziennie rano, dużymi kieliszkami. Pomaga to na azotemii.
Na użytek zewnętrzny: sok oraz mleko lub serwatka. Obmywać zaczerwienienie i wysypki na twarzy.
Sok + makiem chleba daje miąższ, przyspieszający dojrzewanie wrzodu czyraka.
Białe listki pora ugniecione w małej ilości odcedzonej wody dają miąższ, nadający się do stosowania kąpieli na czyraki.
Na kaszel, mocz na zapalenie pęcherza, za mocznego Gotować na małym ogniu 1/6 porów, przywrócić

ten osiem. Ciepłe porę przelozne do podbrzusza jako osład.
Na brodawki i odrostki. Należy walczyć z porow w nocie przez 24 godziny. Na noc przelozne na mokrej części ciała. Należy rzucić porę odrostki brodawki. Swardnienie (porowotwórcy) obliżka się. W razie potrzeby na czu porow ten zabieg.

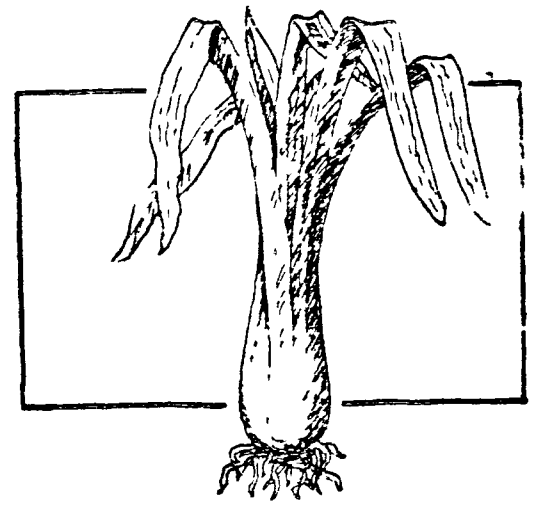
Na ukaszelenie i owadów. Należy trzymać porów rozciętych na 2 części. Po uprzednim wycięciu kolca zadla.

Na rany. Przetrzeć rany porow, który zadziała jak bandaż antyseptyczny i gojący.

Na stan przepływu krwi. Ziemie nazajutrz hulać z porow.

Zewnętrznie: okład z porow gotowanych w mleku. Można stosować do przykładania na ropnie, rany, wrzody, oparzenia, reumatyczne postępy. Porow można jadać w postaci soku jak seler, kaliafio.

Jako zabieg i do leczenia i zalecać sok z porow i pracz. Ubiór namię wanie jako przetrzeć. Zalecać one, im więcej czyste mięso, im więcej fosfor, działając pobudzająco.

Związki zawarte w afrodyzjakach działają wzmacniająco i ogólnie. Dobre ilosci podobnych związków można znaleźć w preparatach otrzymanych z produktów pszczelich, takich jak kielbaski - propolis, miodki, przyspieszają i lek kwiatowy pierzga. Używają ich obok świeżych soków z porow, krzywki, miodki, porow seler, przyspieszają skuteczne leki dla pacjentów niezależnie od płci i wieku. Działają one wzmacniająco i są korzystne do stosowania przy osłabieniach i także po ciężkich chorobach lub operacjach.

Ciąg dalszy z poprzedniego numeru

LESZEK SZUMAN

CO MYŚLEĆ O ASTROLOGII?

Proba wyjaśnienia

O morderstwie grożącym prezydentowi Kennedy'emu pisano z Polski już w marcu 1963 r. do USA Wspomniano o tym w wywiadzie w Polskim Radio

Także przepowiedziano śmierć Nehru, ustąpienie niektórych polityków itd

Podobnych przykładów można by wymienić setki

Zagadnienia innych przepowiedni można by w zasadzie ująć następująco: Jeżeli, powiedzmy, samochód potrąci na jezdni nieostrożnego przechodnia, to wypadek taki będzie uchwytny astrogramie uszkodzonego. Jeżeli natomiast nieostrożny kierowca wjedzie na chodnik i zabije kogoś patrzącego w okno wystawowe, to takie zdarzenie będzie przede wszystkim widoczne w horoskopie kierowcy jako brawura i ryzykanctwo

Data śmierci jest astrologicznie nieuchwytna, aczkolwiek przypuszczalna w około 15% przypadków

W podobny sposób nowoczesna astrologia usiłuje także wyjaśnić i inne wydarzenia losowe, jak np. powodzenie i niepowodzenie, twierdząc, że stany te wynikają z naszego ustosunkowania się do otoczenia i do sytuacji życiowych, zaś stosunek naszego otoczenia do nas jest tylko reakcją na nasze właściwe lub niewłaściwe zachowanie się

Jeżeli więc aktualne konstelacje planet będą w sensie interpretacji astrologicznej "korzystne", astrologia radzi starannie wykorzystać wszelkie szanse i możliwości, gdyż z uwagi na "pomysłne" aspekty, intuicyjnie będziemy podchodzili we właściwy sposób do interesujących nas zagadnień

Jeżeli natomiast aspekty są "niepomysłne", należy przeczekać zły okres, nie rozpoczynac niczego ważnego, bo nawet pozornie właściwe postępowanie może później okazać się mylne. W takich okolicznościach brak

człowiekowi jakby właściwego rozeznania, ma on zmaconą świadomość lub osłabiony instynkt w stosunku do tego, co jest właściwe lub nie

Tak jest na codzień. A podczas wojny? - Wówczas stosuje się zupełnie inne kryteria, albowiem łada dysharmonijna konfiguracja planet, mogąca normalnie spowodować przykrość lub drobny wypadek, podczas wojny staje się niebezpieczna dla życia

W żadnym wypadku nie wolno do prognoz astrologicznych podchodzić fatalistycznie, przypuszczać, że coś się zdarzyć musi. Prognozy mogą jedynie się wahać w granicach większego lub mniejszego prawdopodobieństwa

Przy dzisiejszym poziomie tej nauki można spośród niezliczonych możliwości wybrać na podstawie doświadczenia kilka najbardziej prawdopodobnych. Wszak z licznych statystyk wynika, że np. niektóre choroby, dawniej bezwzględnie śmiertelne, dziś są nietrudne do wyleczenia, choć aspekty astrologiczne bywają takie same. Ustalenie stopnia prawdopodobieństwa oraz zagrożenia jest chyba najtrudniejsze i wymaga ze strony astrologa dużego doświadczenia

Astrologia to dyscyplina, którą właściwie należało by zaliczyć do nauk psychologicznych. Ma ona tu i tam nieco nadszarpniętą opinię z winy licznych wroźbiarzy, którzy liźnawszy nieco tej wiedzy, wykorzystują swe skąpe wiadomości w sposób niepoważny, choć często dochodowy. Przed wojną istniał w Niemczech oficjalnie uznany związek astrologów, którzy tępiłi na każdym kroku wszelkich szarlatanów i ostrzegali przed nimi publicznie w gazetach

Technika obliczeniowa horoskopu metodami uproszczonymi nie jest trudna. Znając cztery podstawowe działania arytmetyczne, można nauczyć się obliczania astrogramów w kilka godzin. Lecz interpretacja takiego narysowanego horoskopu nie jest łatwa. Wymaga długoletnich studiów i pomocy fachowego doradcy. Żaden bowiem z podręczników nie podaje właściwych wskazówek, jak należy syntetycznie interpretować horoskop urodzeniowy

Wręcz genialnym interpretatorem horoskopów był Polak, dr med Alfred Kalacinski, który wiedzę swoją

przekazał jednemu swemu uczniowi w Polsce. Klockler zamierzał napisać czwarty tom o interpretacjach i syntezie, lecz hitleryzm w tym przeszkodził. Zaś luźna interpretacja poszczególnych aspektów, nawet kiedy ktoś potrafi odszukać dominanty, czyli aspekty główne, nie jest wystarczająca i nie ma wiele wspólnego z syntezą

Stosunkowo nietrudny jest astrologiczny dobor partnerów. Oczywiście, że schematyczne łączenie ze sobą osób według harmonii znaków nie jest wystarczające. W horoskopie istnieje wiele milionów możliwości, różnych wariantów i tylko opracowanie indywidualne przypadków może rokować harmonijny dobor dwojga ludzi. Także nie trudno jest powiedzieć, jakie kto ma w ogóle szanse matrymonialne w życiu i kiedy takie szanse mogą się urzeczywistnić. Dziwnym może się wydać, że w Indiach kojarzy się małżeństwa wtedy, gdy partnerzy są jeszcze dziećmi. Lecz pamiętać należy, że przydatność dwojga ludzi dla siebie bada astrolog i on ustala bezapelacyjnie, czy jakaś para "nadaje się" dla siebie

Trudniejsze jest ustalenie przydatności zawodowej. Tu umiejętność wymaga pewnych studiów. Prace statystyczne dla niektórych zawodów już istnieją i są opracowane dość szczegółowo. Pomysleć, że już o dziecku można orzec, czy będzie z niego wybitny matematyk lub dobry lekarz - chirurg lub internista

Poznanie drogą astrologii ludzkiego charakteru, zdolności, szans życiowych, matrymonialnych, zdrowotnych, jest bardzo interesujące. Zaznaczyć jednak należy, że astrologia nie może np. powiedzieć, jaki ktoś wybierze sobie zawód, bo to wkraczałoby już w dziedzinę wroźbiarstwa. Natomiast może określić, kim być powinien, do czego ma zdolności, do czego by nadawał się w przyszłości

Obliczono, że każdy horoskop powtarza się mniej więcej około 172 razy. Tymczasem mieliśmy tylko po jednym Edisonie, Einsteinem, Beethovenie. Jak to tłumaczyć? - Otóż ci pozostali - po 171 z każdego typu - nie mieli po prostu odpowiednich warunków i możliwości rozwinięcia i wykorzystania swych szans życiowych z powodu niekorzystnego środowiska, nie sprzyjającego ich ekspansji życiowej. Może urodzili się gdzieś w dżungli, w puszczy lub na pustyni i na skutek tego ich wspaniałe predyspozycje poszły na marne

Może do największych wad licznych astrologów należy przekonanie, że astrologia stanowi klucz do wszelkich problemów świata i że na tej drodze da się wytłumaczyć wszystko. Pewien chaos powoduje fakt, że istnieje szereg spekulatywnych sposobów i metod interpretacji, tak że wiele wydarzeń daje się uzasadnić astrologicznie, lecz niestety dopiero po ich wystąpieniu

Człowiek nie jest na świecie jakąś istotą ważną. Jego stosunek do wydarzeń i do otoczenia wyjaśniamy na przykładzie

Jeżeli nie wybuchnie wojna, to taki fakt może być przewidziany lub dostrzeżony w którymś horoskopie tylko wówczas, jeżeli owo ktoś tę wojnę spowodował, jeżeli ją osobiście wywołał, sam z własnej inicjatywy. Można to powiedzieć o Hitlerze i o wojnie 1939-45, która była "jego" wojną

U innych osób zaś będzie można w ich horoskopach tylko dostrzec, jak oni się ustosunkują do nowej sytuacji, w jaką zostali wciągnięci mniej lub więcej

Ciąg dalszy
następnym numerze

4 - 10 grudnia

HOROSKOP

BARAN

Dlaczego nie potrafiś się zrelaksować po pracy? Dlaczego stwarzasz konflikty

we sytuacji chociaż wiesz, że możesz liczyć na pomoc przyjaciół, która to pomoc przyda się zwłaszcza w chwili podejmowania odpowiednich decyzji. Niektóre Barany niestety fałszywie oceniają sytuację i zapalają chęć zemsty na domniemanym rywalu. W pracy szarawo. Nie uprzedzaj się do Byka. Unikaj Ryb. Dzień miły czwartek licza 8.

BYK

Męczą Cię rodzinne narady, spotkania i trudne zobowiązania. Dlatego z ulgą

zdecydujesz się na improwizowany krótki wypad. Małe komplikacje w życiu osobistym. Pragniesz być sobą za wszelką cenę i nie liczysz się z niczym zdaniem. Niektóre Byki odniosą w tym tygodniu znaczący sukces w działaniach zawodowych i sprawa ta będzie przez wszystkich głośno komentowana (nie kiedy z zazdrością). Znak sprzyjający Wodnik. Unikaj Lwa. Dzień miły środa licza 9.

BLIZNIĘTA

Roznie się będzie wiodło Blizniętom w tym tygodniu. Niektórzy pograżą się w

dyskusjach i jałowych sporach. A inni właśnie teraz pokazują, że czas nie przecieka im między palcami. Na fali powodzenia awans i to bardzo zaszczytny. Uwaga: niektórzy ruszą w podroz, która początkowo będzie bardzo uciążliwa. Nie rezygnuj, jednak ponieważ trudno przecenić jej korzyści. Twój znak

Waga unikaj Strzelca. Dzień miły poniedziałek licza 5.

RAK

Niezwykły tydzień. Romantyczne porwy serca. Nowa pociągająca znajomość.

Próba wierności i lojalności. W domu stosowna pora na przecięcie węzła nieporozumienia. Niezłe perspektywy w życiu zawodowym. Trudny egzamin z którego prawdopodobnie wyjdiesz obronną ręką. Przełożeni pragną Cię obsadzić w znacznie bardziej eksponowanej roli. Nie zapominaj o Wodniku. Unikaj Panny. Dzień miły wtorek licza 8.

LEW

W sercu zamieszanie, rozterki. Flirty a potem komplikacje. Bo w koncu sam

naprawdę nie wiesz, do czego zmierzasz i na kogo stawiasz. Lubisz ingerować w cudze sprawy. Tu rada: skoncentruj się na własnej działalności, ponieważ możesz przegapić swoją wielką szansę. Pod koniec tygodnia ważna wiadomość od krewnych. W pracy wiele spraw traktujesz powierzchownie. Kłopoty z koncentracją? Najlepszy współpracownik spod znaku Ryb. Unikaj Strzelca. Dzień miły piątek licza 8.

PANNA

Przed wieloma Panami otwierają się nowe perspektywy i to niemal we wszystkich dziedzinach. Nie wolno za

przepaścić takie szanse. A więc miłość! Wielka spontaniczna całkowicie pochłaniająca. Nie wszystkim jednak pisane wielkie szczęście, bowiem nie jedna Panna bez złych intencji skomp

likuje komus zyciorys a sama także pozna smak rozczarowania. Ważny znak *Skorpion unikaj Blizniąt. Dzień miły sobota licza 8.

WAGA

Duże zamieszanie. Przemęczenie. Zniechęcenie. Zaborcze instynkty. Niektóre

Wagi znajdują się pod presją opinii publicznej. Przekonasz się, że nie wszystko można do kładnie zaplanować i rozegrac z premedytacją. W domu nieporozumienia. Niejeden powód do rozczarowania. Niestety prawdopodobnie nie wypali realizacja planu z którym wiązałeś wielkie nadzieje. W pracy słabe tempo. Zamiast pokonać przeszkodę postanawiasz ją obejść. Przychylny znak Barana. Unikaj Ryb. Dzień miły wtorek licza 2.

SKORPION

Czas pracuje teraz na Twoją korzyść. I właściwie wszystko układa się w myśl

precyzyjnie ułożonych planów. Miła jest pewność siebie i świadomość, jak wiele zależy właśnie od Twoich decyzji. Niekiedy sprawy prywatne spletają się ze służbowymi (nie masz z tego powodu najmniejszych wyrzutów sumienia). W pracy wysokie obroty. W wyniku przedziwnego splotu okoliczności właśnie Ty odegrasz decydującą rolę w ambitnym i trudnym przedsięwzięciu. Przychylny znak Skorpiona. Unikaj Panny. Dzień miły środa licza 6.

STRZELEC

Komplikacje ucuciowe. Przypadek sprawił, że ktoś nagłe wejście Ci w parę.

Nie poddawaj się tak łatwo. Walcz! A w chwili podejmowania zasadniczych decyzji opieraj się wyłącznie na własnej intuicji. Pod koniec tygodnia duży szum. Duży ruch. Przyjazd kłopotliwych gości? W pracy dodatkowe

obciążenie, ale nie sposób się od tego wykręcić. Twój znak. Bliznięta unikaj Ryb. Dzień miły poniedziałek licza szczęśliwa 2.

KOZIOROZEC

Początek tygodnia pod wrażeniem nowej fascynującej znajomości. Poza

tym nareszcie ruszy z martwego punktu sprawa, którą sam zamiełbałeś. Sporą się teraz trzeba nachodzić, aby nadrobić straty. W pracy klimat rywalizacji. Pragniesz pokazać na co Cię na prawdę stać. A zatem otwiera się przed Tobą wyjątkowe pole do popisu. Cały czas trzymaj rękę na pulsie wydarzeń, ponieważ podobne okoliczności nieprędko się powtórzą. Stawiaj na Raka. Unikaj Wodnika. Dzień miły - czwartek licza 2.

WODNIK

Nieoczekiwane spotkanie całkowicie zabierze Ci spokój. Wzajemne oczarowanie? Przecucie szczęścia i

jednocześnie tortura niepewności. Stan wielkiego napięcia nerwowego i podminowania. W pracy ostre starcie z rywalem. Szykują się zmiany personalne? Prawdopodobnie właśnie Ty wiesz, duży wpływ na nowy układ sił. W każdym razie trzy maj się raz obranego kursu i zdecydowanie bron własnych racji. Odegrasz decydującą rolę w ambitnym przedsięwzięciu. Unikaj Barana. Dzień miły nie dzieła licza 8.

RYBY

Tydzień ten zapowiada sporo kłopotów. Przede wszystkim dadzą się we znaki zawiedzione nadzieje. Nie wszystko bowiem ułoży się w myśl planów. A więc w życiu prywatnym sporo mniejszych i

większych przeciwieństw losu. Niezawodny znak - Wodnik. Unikaj Byka. Dzień miły sobota licza 9.

FACHOWE EKSPERTYZY ASTROLOGICZNE

Po szczegółowe informacje pisz
P O Box 366 St "D", Toronto
M6P 3T9, dzwoni 519-578-1875

- Indywidualne horoskopy
- Wybór partnera
- Rozwiązanie trudności życiowych i osobowościowych
- Nowa koncepcja w astrologii

Członek
International Society for Astrological
Research

Wystawa Prac Artystycznych
Anieli Falkowskiej-Madsgaard

w Domu Kombaranta, Koło SPK № 20
przy 206 Beverley Street, Toronto, Ont

w dniach 11 i 18 grudnia 1986r.
między godz. 1900-2200

cenę eksponatów obniżone o 25%

Na Święta Bożego Narodzenia
OWOCE CYTRUSOWE
najlepiej wyslij przez

POLIMEX

PACZKI DO POLSKI
2053 Dundas St W, Toronto, Ont
M6R 1W8 Tel 537-7914

1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga, Ont
Tel 624-1965

Oficjalny przedstawiciel

- PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE
• OWOCE CYTRUSOWE • SAMOCHODY
• GOTOWKA DO RĄK • LEKI • BONY
• KONTA

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma
wysyłkowa z Toronto Skorzystaj z jej usług

ADVANCE REAL ESTATE LTD

Transakcji kupna i sprzedaży nieruchomości
dokonasz łatwo i w miłej atmosferze korzystając z fachowej obsługi

DANUTA KOTAPKI

DO SPRZEDAŻY

Mississauga Cawthra Ralburn wolnostojący murowany prawie nowy (5 lat) piętrowy dom 4 sypialnie garaż prywatny zajazd centralna klimatyzacja spokojna ulica blisko szkoły i sklepów

Mississauga (Dundas Hurontario) trzysypialniowy bungalow wykończony basenem z oddzielnym wejściem i łazienką nadaje się do wynajęcia garaż prywatny zajazd duża parcela centralna klimatyzacja pięknie utrzymany dom w spokojnej i wygodnej dzielnicy

Queensway Royal York wolnostojący murowany piętrowy dom 3 sypialnie 2 łazienki garaż prywatny zajazd Wykończony basenem nadaje się do wynajęcia

Carden wolnostojący murowany piętrowy dom 3 duże sypialnie wykończony basenem garaż prywatny zajazd

PO BLIŻSZE INFORMACJE PROSZĘ DZWOŃC
Biuro 534-9246 Dom 769-5394

UWAGA!

**OSOBY ZAPRASZAJĄCE KREWNYCH
Z POLSKI NA WIZYTĘ W KANADZIE**

**ZAŁATWIAJĄC UBEZPIECZENIE CHOROBOWE DLA WIZYTATORA
W POLSKIM BIURZE PODRÓŻY SAVE-O-WAY, KOSZT
ZAPROSZENIA—POTRZEBNEGO DO UZYSKANIA PASZPORTU WYNIESIE WAS**

TYLKO:

\$10.00

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES

Po bliższe
informacje
proszę dzwonić
532-3042

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa,
paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe —
tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

Paczki

**PACZKI
do
POLSKI**

Enterprises Ltd

121 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont M6R-2K9

TEL 531-8786

UWAGA!

**WSZYSTKIE ZLECENIA NADANE
DO 10 GRUDNIA ZOSTANĄ
DOSTARCZONE NA ŚWIĘTA**

Paczki lotnicze (4 - 14 dni) już od 4.90 za kg
Nie pobieramy dodatkowych dopłat do naszych cen
na wysyłkę paczek LOTNICZYCH i MORSKICH.
Na życzenie odbieramy paczki z domu i pakujemy

**Na życzenie wysyłamy nasz
nowy 1986-1987 katalog za-
wierający "Paczki do wyboru"**

W tym roku oferujemy

- Pomarańcze, cytryny, grejpfruty, banany, kiwi, mandarynki, ananasy i kokosy (Klient może dowolnie zestawiać skład paczki owocowej)
- 115 pozycji atrakcyjnych i poszukiwanych w Kraju artykułów do wyboru (Klient może dowolnie wybrać zestaw zamawianej paczki łącząc takie artykuły jak kawa, rodzynki, słodycze, świeże wędliny itp z artykułami odzieżowymi, gospodarczymi, technicznymi i kosmetycznymi)
- Paczki standardowe w zwiększonym wyborze
- Komputery i osprzęt komputerowy

Wszystko można załatwić listownie
lub telefonicznie (416) 531-8786

Pomoczą grono zadowolonych klientów
- skorzystaj z naszego skomputeryzowanego serwisu

PRZEZ WIŚLĘ DO KRAJU

WIŚLA PARCEL SERVICE

49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
Tel 534-9864

PACZKI DO POLSKI

LOTNICZE dostawa do 3 tygodni
MORSKIE dostawa do 3 miesięcy

OWOCE CYTRUSOWE,
ZYWNOSC, ARTYKUŁY GOSPODARCZE,
KWIATY, LEKARSTWA

Przedstawiciele w Burlington, Ont
BIG WIN CENTRE, 760 Brant Str.
**BOGDAN I STANISŁAWA
ADAMCZYK**
TEL. 639-7547

**WIŚLA PARCEL SERVICE SKŁADA
WSZYSTKIM SWOIM KLIENTOM
NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA
ŚWIĄTECZNE**

100 University Ave Suite 807
Toronto Ont Canada M5J 1V6
Telephone (416) 595-1244
Telex 06 22186-Pedersen W T

UNITY TRAVEL

**OFERUJEMY PANSTWU
WYCIEZKI ŚWIĄTECZNE**

DO POLSKI - o 11 grudnia - p 22 stycznia, przelot
STERLING AIRWAYS 729 00

DO KOPENHAGI - NA ZAKUPY ŚWIĄTECZNE i
wystawny DUNSKI LUNCH 699 00

o 11 grudnia - p 17 grudnia

w cenę wliczone przelot STERLING AIRWAYS,
HOTEL MAYFA (centrum), śniadanie dzienne,
LUNCH ŚWIĄTECZNY

DO KOPENHAGI - Delux Hotel Scandinavia -
NA BAL NOWOROCZNY 799 00

o 27 grudnia - p 02 stycznia

w cenę wliczone przelot TORONTO-KOPENHAGA
-TORONTO, zakwaterowanie w luksusowym hotelu
SCANDINAVIA (Centrum), śniadanie dzienne,
WYSTAWNA KOLACJA BAL SYLWESTROWY
ZAPRASZAMY PROSIMY DZWOŃC
PO REZERWACJE I INFORMACJE

Tel 595-1244 (Anna)

192 203

**FIRMA PRZEWOZOWA
JANOSIK**

Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii
TORONTO - MIRABEL - TORONTO
jak również na Stefana Batorego
Telefon Toronto - 247-0817
**UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA
DLA RODZIN**

MAX CARPET CLEANING

Czyszczenie dywanów i mebli tapicerskich
NAJNIŻSZE CENY! PEŁNE GWARANCJE!

TEL 255-0350

(dzwonić najlepiej po 8 pm)

NOWO OTWARTA POLSKA KWIACIARNIA

Alana's Flowers

290 The West Mall Etobicoke M9C 1C6
tel 626-6366

Poleca bukiety i wiązanki artystycznie wykonane na
wszelkie okazje

- Akceptujemy karty kredytowe
 - Dostawa na terenie całej Metropolii Toronto
- OTWARTA 7 DNI W TYGODNIU

**PHOTO
GLINSKI**

Wszelkiego rodzaju
usługi
fotograficzne

252-9934

PRZYJDŹ
Z TYM OGŁOSZENIEM
DOSTANIESZ 30%
ZNIŻKI

Parcel Service

HAMILTON

151 Queen St N, Suite 2501
L8R 2V7, Tel 522-2777

■ Tanie ubezpieczenia dla
wizytujących (od \$95 za 3
miesiące)

■ Paczki morskie

■ Paczki lotnicze

■ Owoce cytrusowe i paczki
święteczne

Campanale

REAL ESTATE LTD, Realtor
KUPNO i SPRZEDAŻ
wszelkiego rodzaju
nieruchomości
na terenie Ottawy i okolic
Z JAN CHMIELA
1169 Bank St OTTAWA ONT
TEL 236-5854, d 232-2501

SPORT

A C O W B I G O S I E

Prawdziwą sensacją tegorocznego nowojorskiego maratonu był polski biegacz Antoni Niemczak który ujął w tym biegu drugie miejsce. Maraton w Nowym Jorku ma znakomitą markę na świecie i ten rezultat Niemczaka za często przyrównywano do złotego medalu olimpijskiego w Los Angeles Janusa Kusocińskiego. Niemczak był na mecie drugi w stawce dwudziestu tysięcy biegaczy. Kilka dni później świat obiegała kolejna informacja dotycząca tego biegu. Polak Antoni Niemczak - został pozbawiony drugiego miejsca w tegorocznym nowojorskim maratonie - a używanie steroidów kontrola antydopingowa dała w jego przypadku wynik powyżej. Czy Polak zostanie zdyskwalifikowany? Jeśli tak to na jak długo? Na odpowiedź na te pytania przyjdzie jeszcze trochę poczekać. Na razie Polakowi wstrzymano więc tymczasowo a było to 40 tysięcy dolarów USA - którym Niemczak miał dostać 60% jako 40% tej sumy zabiera Centralny Ośrodek Sportu instytucja zajmująca się wysyłaniem polskich sportowców - a także ich transferami.

Zdjęcie Sławomira Morawski

Wypowiedź A. Niemczaka w programie 'Puls' w Polskim Radiu Sportowcem

właściwy poziom sodu potasu magnezu itd. Różnie te sprawy wyglądają w poszczególnych konkurencjach lekkoatletycznych. Często innego może potrzebować sprinter a innego inny maratonowiec czy skoczek w dal. Faktem jest iż w wielu krajach które odnoszą sukcesy za wynikami zawodników stoją nie tylko ich trenerzy ale i panowie w białych kurtkach. Z reguły jest to grupa trener plus -awodnik plus lekarz. Medycyna sportowa bardzo dobrze rozwinięta jest w NRD ZSRR i USA. Np. Amerykanie potrafią określić dołność mięśnia do skurczu najej po tom wapnia. Tak więc stabilny lekarz -awodnik nad sportowcami wielu krajów podaje im te preparaty które są dozwolone lub jeszcze nie-aborionem np. -e wchłodzi na jes. etc. nie wynikał one sposobu ich wykonywania pod as kontrol antydopingowej.

Rozpoczęli w tempie n i dwie go dziny osiem minut. Pomyślałem sobie Antek musisz to wytrzymać to dla ciebie najważniejsza w życiu próba. Widać się ze jesteś coś wart. Ustawiłem się z tyłu grupy i patrzyłem jak Orlando popisuje się przed de Castella. Włoch cały czas był na czeluściach do ludzi rozglądał się sprytnie wrzenie zupełnego luzaki. Jednocześnie cały czas zerknął w stronę Australijczyka. To przecież był jego główny rywal.

Podczas ciepłego wyczerpanego treningu wrażliwość aporobowania witaminowego -awodników jest olbrzymia. Tak pracujący sportowcy potrzebują np 20 razy więcej witamin C niż normalnie zjada człowiek. A jaki jest poziom medycyny sportowej w Polsce? Można powiedzieć iż taki jaki po tom wyników w dyscyplinach gdzie jej wpływ jest nie-będny. Polska medycyna sportowa szczególnie jeśli chodzi o jej pomoc dla lekkoatletów znajduje się w powojakach. Istnieje wprawdzie parę trenerów lekarzy opiekujących się w białymi sportowcami (tak np. doprowadono do tytułu mistrza świata w pchnięciu kulą Edwarda Sarula -czy tojasko-ka Hoffmana) ale są to prywatki sporadyczne. Polski Związek Lekkiej Atletyki jest w stanie jedynie dostarczyć najlepszym -awodnikom -a pewnie diety -skolemowa medycyna. Oprócz -wżej wymienionych - takiej opieki korzystają Marian Woronin Romanid Giegiel i Lucyna Kalkowa. Druga sprawa -to brak w kraju odpowiednich medykamentów. Polska ich nie produkuje lub są niedoskonałe.

Dzis na spokojnie gdy cały czas w myślach odwracam bieg wiem że w tym jednym momencie zabrakło mi de terminacji. Powinienem iść na banque. Przestraszyłem się tempa jakiego narzucał Murzyn. Kilka kilometrów dalej słysząc o powiększającej się przewadze czwórki uciekłem z grupy. Postanowiłem gonić czołwarkę. Czuję się doskonale. Od tego momentu właściwie

biegłem sam. Kilka dni wcześniej Polonia wzięła mój emblemat z orzełkiem który przywożem z kraju i na jego podstawie wyhaftowano na koszulce ogromnego orła z napisem Polska. Przez całe dwadzieścia kilometrów lu dzie odczytując napis skandowali. Poland Poland! Czuję się jakby unosił mnie skrzydła tego orła. Nagle pa trzę za kolejnym zakretem znajomą sylwetka przede mną. Tak to wielki Rob de Castella! Minąłem go swobodnie. Jeszcze szybciej! Poczulem szansę. Przyszedłem nawet nie spojrzeć w moją stronę gdy go wyprzedzałem. Przeceniłem swoje możliwości. Do mety był kilometr gdy usłyszałem że Poli ma 40 sekund przewagi. Nie bardzo wierzyłem w zwycięstwo ale gnałem co sił. Już go zobaczyłem. Oglądał się bez przerwy śmiały na nogach. Był wycieńczony. Jeszcze Antek! Minąłem go ale za brakiem trzustki czterystu metrów. Za kolejnym zakretem widziałem jak podnosił ręce do góry.

Jak każdy chyba sportowiec miałem poważny kryzys na początku kariery. Zważyłem w sens biegania. Mówiłem do siebie Antek stary chłop jesteś na co ci to potrzebne zajmij się czymś poważniejszym. Przypomniałem sobie te słowa gdy zbliżałem się do mety. Śmiałem się do siebie.

Na przykład -awodnicy Polscy w piłce nożnej podczas mistrzostw świata w Meksyku uchwalać mi in -awodków psennych jako środek wmacniający. Ktoś może jest dobitny i skuteczny ale przy długotrwałym stosowaniu. Po-ostaje sprowadzenie preparatów z Zachodu gdzie pigułka środka wmacniającego kosztuje od pół dolara w czasie a na to w PZLA nie ma pieniędzy. Zawodnicy chcą mieć się ku puja więc medykamenty -a posiadają swoich doradców lekarzy -d-tyki nagrom na miwngach lub -diet. Maratonowiec Antoni Niemczak takich prywatylejów był po-bawiony jako że wielkich wyników do tej pory nie -robił. Nie ście go też było na kupno -a własne pieniądze odpowiednich butów do biegania. D-tyki Adidasom jakie dostał -awia-ku po biegu w mistrzostwach Europy stracił wszystkie palnokie u nog. W butach innej firmy Niemczak biegać nie mógł. Gro-łaby mu -a to dyskwalifikacja. Jest możliwe iż Niemczak sam aplikował sobie odpowiednie środki wmacniające -dając sobie sprawę które jeszcze stosować a które nie. Lista zakazanych z dnia na dzień się powiększa a śladów używania niektórych środków w danej chwili już nie do-wolonych - dnia na dzień się nie usunie. I w ten sposób wydaje mi się Niemczak przegrał swoją szansę. To był nieszczęśliwy wynik braku dostatecznej opieki medycznej nad -awodnikiem którego o brak charakteru czy chwaniactwo żadną miarą nie można powiedzieć. W maratonie takich ludzi nie ma.

WIADOMOŚCI

* W Warszawie odbył się VIII Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Feliksa Stamma. Startowało 104 pięciociarzy z 14 krajów. Udanie zaprezentowali się bokserzy z Kanady.

Oto wyniki walk finałowych od wagi papierowej do superciężkiej (na pierwszym miejscu zwyciężył Horwath (Węgry) Olson (Kanada) 4:1 Bates (USA) Sobczak (Polska) 2:1 poddanie Aleksandrow (ZSRR) Davison (Anglia) 2:1 ko Downey (Kanada) Jablonski (Polska) 2:1 rsc Gies (RFN) Kancel (ZSRR) 4:1 Czernij Golebiowski (obaj Polska) 5:0 Hattab (Francja) Schmidt (NRD) 5:0 Richter (NRD) Markwick (Kanada) 5:0 Petrich (Polska) Ottke (RFN) walkower Łakomec (Polska) Bott (RFN) 5:0 Dyla (Polska) Lange (NRD) 5:0 Orzeszkin Burmistrz (obaj ZSRR) 3:2

* 38 letni Polak Jerzy Kukuczka jeden z najwybitniejszych alpinistów świata stanął na szczycie dwunastego w swym życiu osmiotysięcznika Kukuczka wraz z innym Polakiem Arturem Hajzerem oraz alpinistą meksykańskim Carlosem Carsolio zdobyli szczyt co do wysokości szczyt ziemi Manaslu (8163 m n.p.m.) Szczytowy atak nastąpił z obozu położonego na wysokości 7900 m. Wspinaczka trwała około 100 minut a na szczycie zdobywcy pozostali tylko 10 min.

W skład ekspedycji prowadzonej przez Kukuczkę wchodzi 6 Polaków i dwóch wspinaczy z Meksyku. Kilka tygodni temu Włoch Reinhold Messner zwycięsko zakończył rywalizację o to kto z alpinistów jako pierwszy stanie na szczytach wszystkich 14 osmiotysięczników.

* W ramach rozgrywek Interligi reprezentacja Polski tenisa stołowego zmierzyła się w Belgradzie z Jugosławią wygrywając spotkanie 6:1. Oto wynik poszczególnych spotkań:

Zoran Kanić - Andrzej Grubba	12:21, 14:21	
Zoran Primorac - Leszek Kucharski	21:19, 12:21, 14:21	
Branka Batinić - Jolanta Szatkowska	22:20, 20:22, 19:21	
Primorac - Lupulesku - Grubba	Kucharski 20:22, 16:21	
Gardana Perazichin	Lupuleski - Szatko Grubba	21:19, 19:21
21:16	Kanić - Kucharski	21:20, 9:21
17:21	Primorac - Grubba	10:21, 16:21

* Grey Cup - najwyższe trofeum w kanadyjskim futbolu zdobyła drużyna Tiger Cats z Hamiltonu pokonując Eskimosow z Edmonton 39:15.

HOKEJ NA LODZIE

16 kolejka

ŁKS Łódź Cracovia	5:5
ŁKS Tychy Naprzód	5:7
Polonia Bdg Stoczniowiec	1:5
Podhale GKS Katowice	12:3

17 kolejka

Zagłębie S ŁKS Łódź	12:1
Naprzód Cracovia	6:4
GKS Katowice GKS Tychy	2:4
Stoczniowiec Podhale	1:7
Polonia Bytom Polonia Bydgoszcz	9:2

18 kolejka

Cracovia GKS Katowice	6:4
Polonia Bydgoszcz Zagłębie Sos	3:5
Łódzki Klub Sport Naprzód Janów	3:9
Stoczniowiec Gdansk GKS Tychy	2:7

TABELA I LIGI

„Spokojni”

1 Zagłębie	29 7	100-52
2 Polonia Byt	28 6	93-43
3 Podhale	26 8	92-41
4 Naprzód	26 10	95-64
5 GKS Tychy	18 18	79-68
6 Cracovia	18 18	61-65

„Niepewni”

7 Łódzki KS	12 24	68-105
8 Stoczniowiec	9 27	47-92
9 GKS Kat	6 30	59-104
10 Polonia Bdg	6 30	41-100

Puchar UEFA

W piłkarskim pucharze UEFA rozegrano pierwszy mecz decydujący o ćwierćfinałach. Niestety jak pamiętamy już był polskich drużyn. A oto wyniki:
Bayern Uerdigen - Barcelona 0-2
Dukla Praga - Inter Mediolan 0-1
Spartak Moskwa - FC Tyrol Austria 1-0
FC Groningen - Victoria Guimarses 1-0
Rangers - Borussia 1-1
Dundee - Hajduk 2-0
Torino - Beveren 2-1
La Gantse - IFK Goeteborg 0-1

II LIGA

Zakończyła także swe rozgrywki II liga. Tu poziom drużyn jest także bardzo zróżnicowany. W grupie I stawce przewodzi Szombierki, ale awans może wywalczyć każdy z zespołów pierwszej czwórki. Zarówno Zawisza, Radomiak czy Bałtyk smak ekstraklasy znają dobrze. W grupie II sensacją liderem tabeli po rundzie jesiennej jest Jagiellonia Białystok, a na jej meczy przychodzi zawsze dwadzieścia tysięcy kibiców. Z zespołem tym o palmę pierwszeństwa walczą Gornicy z Knurowa, ale według mnie, ten zespół, będący filią zabrzeszkiego Gornika, do I ligi nie wejdzie. Bo ani zabranom, ani knurwianom awans nie jest potrzebny. Inni kandydaci na pierwszoligowców, którym zależy, to krakowska Wisła i Stal ze Stalowej Woli. Grupa ta jest wyraźnie słabsza niż grupa I i taki rozkład drużyn świadczy o słabym rozeznaniu sił przez działaczy PZPN, którzy obie grupy ustalił. Jak znam życie w roku przyszłym do grupy II wroci warszawska Gwardia jeśli się w II lidze utrzyma.

15 kolejka GRUPA I

- Odra - Szombierki 0-0
- Jastrzębie - Stilon 0-0
- Gwardia K - Piast N R. 0-2
- Śląza - Piast G 1-1
- Arka - Radomiak 2-2
- Dozamet - Zawisza 1-1
- Gwardia W - Bałtyk 0-0
- Chrobry - Urania 0-0

1 Szombierki	15	24	28-10
2 Zawisza	15	23	24-8
3 Radomiak	15	20	28-17
4 Bałtyk	15	19	15-10
5 Piast N R	15	17	18-13
6 Stilon	15	17	13-11
7 Jastrzębie	15	17	12-10
8 Śląza	15	16	14-13
9 Piast Gliwice	15	15	13-14
10 Odra Wodź	15	13	9-10
11 Urania	15	13	12-16
12 Dozamet	15	12	11-16
13 Gwardia W	15	12	12-20
14 Arka	15	9	14-22
15 Chrobry	15	7	8-19
16 Gwardia K	15	7	5-18

GRUPA II

- Jagiellonia - Igloopol 2-1
- Korona - Gornik 0-0
- Stal - Hutnik K. 4-1
- Wisła K. - Sandecja 2-0
- Włokniarz - Zagłębie 1-1
- Resovia - Hutnik W 1-0
- Olimpia - Avia 1-1
- Bron - Wisła P 0-0

1 Jagiellonia	15	28	27-9
2 Gornik	15	25	24-8
3 Stal	15	22	24-12
4 Wisła K	15	21	18-9
5 Zagłębie	15	18	13-8
6 Hutnik K	15	15	16-15
7 Włokniarz	15	14	14-15
8 Avia	15	14	9-13
9 Hutnik W	15	13	17-19
10 Igloopol	15	13	13-16
11 Wisła P	15	11	9-13
12 Olimpia	15	11	10-20
13 Korona	15	9	8-15
14 Bron	15	9	12-21
15 Resovia	15	9	5-15
16 Sandecja	15	8	9-20

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

PREZENTUJE
**WIELKĄ
WYPRZEDAŻ
SAMOCHODÓW**

przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu

- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów
- Nowe samochody '86 posiadają 3-letnią gwarancję lub 60 tys km power i train, jak również 5-letnią gwarancję korozyjną
- Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż, pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako "SENIOR MASTER SALESMAN". Czy jeszcze ktoś może to zafundować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str.)

**ELZBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**

PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER

290 DUNDAS ST E Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TEL bus (416) 279-3031
Res 625-1961

- ZNIZKA PIENIĘŻNA do \$ 3000**
na wybrane modele Olbrzymi wybór
"PICKUP TRUCKS" i "VANOW"
Model 1987 - rodzinny samochód Shadow
- Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub 80 tys km

UREK PHOTOGRAPHY
proponuje

PIĘKNE KARTY ŚWIATECZNE
IMIENINOWE I URODZINOWE
DO NABYCIA

Toronto

- Cepelia 139 Roncesvalles Ave
- Pharmakon Pharmacy 313 Roncesvalles Ave
- Solarski Pharmacy Winnipeg
- Cracovia Trading Co 217 Selkirk
- U Producenta J. Pawlaka (416) 244-8903

POLECAM USŁUGI FOTOGRAFICZNE

**T & R
HOUSE RENOVATION**
40 High Park Ave # 2001
TEL (416) 769-3896

Renowacje malowanie tapetowanie
reperacje i modernizacja piwnic
i strychow oraz inne prace renowacyjne

Proszę
**TOM KOWALSKI
i ROMAN MIRSKI**

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD
2150 BLOOR ST W
(Wejście od wschodniej części budynku)
TEL 762-9523

ODZIENNIE od 12 do 2:30 po poł 1 od 7:30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł
oraz SOBOTY od 10 do 12:30

Konta depozytowe	5 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe	5 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5 000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty	7 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	7 %	rocznie
1-roczne certyfikaty	7 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty (non-redeemable)	9 %	rocznie
RRSP	7 %	rocznie
Pozyczki personalne	13 1/2 %	rocznie
Pozyczki hipoteczne	11 1/2 %	rocznie
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)		
Line of credit	13 1/2 %	rocznie

BEZPIECZNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

EUREKA

Szafki kuchenne, importowane z Polski, drzwi i szuflady z litego drewna sosnowego 11 różnych szafek ok 30 stop, cena \$ 1147 Toronto, 5178 Dundas W,
TEL 233-9211

213-114

PRZYSTOJNA panna pracująca umysłowo pragnie poznać pana do lat 45. Listy proszę kierować: Kazimiera Nowak, Paswiska 21, 38-531 Odrzechowa woj. Krosno i Wisłokiem, Poland.

213-114

SAMOTNY kulturalny domator lat 37 pozna panią w celu towarzysko matrymonialnym. Oferty wraz z nr telefonu na adres Echa Tygodnia.

KULTURALNA pani kochająca przyrodę i szanująca pracę pozna szlachetnego pana 45-55 lat. Cel matrymonialny. Toronto 251-4045 od 9-11 wiecz. 712 KAWALER lat 39 179 cm wzrostu, wykształcenie uniwersyteckie, ustabilizowany i pracujący pragnie poznać pannę w wieku 25-32 lat o dobrej prezencji i dużej kulturze osobistej. Zdjęcie mile widziane. M M

212-114

MATRYMONIALNE

sw. Stanisława i sw. Kazimierza

CREDIT UNION

KONTA DZIENNE
(DAILY INTEREST ACCOUNT)

Interesujące dla operujących pieniędzmi na bieżąco

- Procent kalkulowany dziennie
- Płacony z końcem miesiąca
- Korzystna stopa procentowa
- Dla emerytów w ramach programu 60 o 0,5% wyższa stopa procentowa

PYTAJ O KONTA DZIENNE WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH TWOJEJ CREDIT UNION

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181
12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor Str W
tel 236-1225
4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

KLARA MAGILL

113 Roncesvalles Ave
TORONTO, Ont M6R 2K9
Bus tel 537-6450

BIURO
MIĘDZYNARODOWE
SAMOTNYCH

Samotność jest przykra. Pozwólcie Panie i Panowie abysmy mogli być waszą pomocą w odnalezieniu tego Szczęścia

207-219

- SUNSHINE

Samotność, potrzeba kogoś bliskiego, brak czasu! Wiele pan i panów jest w podobnej sytuacji. Pozwól sobie pomóc w znalezieniu szczęścia, składając ofertę w naszym biurze. Piszcie po najnowszy fotokatalog (ponad 200 ofert głównie z Polski, również z Kanady i Anglii) oraz informator załączający dolarów 3.

Adres: Box 339 Station D, Scarborough, Ont M1R 5B8

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz. 1:00 do 2:00 pp. ze stacji CHWO 1250 w Oakville.
Program muzyki, piosenek i słów polskiego z uwzględnieniem Kobiet w ognisku domowym. Tel: (416) 691-8789

Program telewizyjny TELE-POLONICA w Montrealu i okolicy
kanal 24

CF CABLE TV niedziela 18:00 środa 11:00 sobota 21:30
VIDEOTRON niedziela 17:30 wtorek 10:30 i 24:00 środa 18:30

Korespondencja na adres: STEP 375 Claremont Westmount Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziela od godz. 6 do 7 wiecz. CKWR 1410 FM 98.7 Kitchener. Koncert zyczeń polskie piosenki i przeleki ks. Korneliana J. Zuk. Kitchener (519) 579-3615

POLSKA FALA

Soboty od 2:40 po poł. CFMB Radio Montreal 35 York St. Westmount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483-2362

"BIAŁY ORZEŁ"

Niedziela od godz. 5:30-6:30 wiecz. N1111 620 AM CFCL Timmins. Paweł Rycy 340 Ross E. Tel (705) 264-8765

POLISH HOUR

Niedziela 8 rano na Fali CISD FM 1410 94 Polski program i audyjo w Thunder Bay

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz. 12 po poł. Fala 1270 Buffalo Tel 892-4267

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe, kronika religijna, pogadanka medyczna, zgadulka muzyczna z nagrodami w niedzielę od godz. 17:30 do 19.
Adres: 10858 97 St. Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziela od godz. 2:30 do 3:30 CJVB 1410 Wiadomości z Polski, Kanada i świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert zyczeń oraz ogłoszenia i handel. we Jerzy Kusmider P.O. Box 58262 Stan L Vancouver B.C. V2P 6E3 Tel (604) 327-6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Srody - 8:30 pm, czwartki - 9:30 pm, soboty - 2:00 pm
W dzielnicy Parkdale: srody 7 wiecz. piątki 9:30 i soboty 3:30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski, ciekawych ludzi, informacje o wzniesionych do życia Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY

"ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz. od 10:30 do 11:30 rano
Program prowadzi KAROLINA KESIK
W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze,

**OGŁOSZENIA
O PRACY**

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie. Ostatni termin wtorek godz 3 00

- EXPERIENCED baby sitter housekeeper live in some English required non smoker tel 444 2958 214-216
- PERSON to work in frame factory full time work some experienced and English necessary Call 789-7156 betw 8 am 5pm Peter 215 217
- ODPOWIEDZIALNA pani przyjmie każdą pracę tel 251-4045 od 9 do 11 wiecz 215 217
- MĘŻCZYNA podejmie każdą pracę Tel 766-0535 215 217
- PRZYJMĘ pracę u siebie w domu tel (514) 253-5050 proszę Jadwiga 215 217
- ROSIŁ mężczyźni potrzebni do tapetowania TEL 291 4949 215 216
- WŁOCH pomoc domowej Okolice Driveway i Bathur i dzwonić od 7 wiecz tel 881-6208 215 217
- DWIE panie potrzebują pilnie jakiegokolwiek pracy Tel 626-3590 215 217
- LEON ADAM plwki podlogowe i scienne Toronto TEL 267-8588 215 217
- ITALIA praca do podjęcia od zaraz tel 233-0900 215 217
- POIRZEBNI stolarze oraz pracownicy do obsługi maszyn stolarskich i do wykonania mebli wysokiej jakości Dobre wynagrodzenie płatny wsty tak ubezpieczenia język angielski niemięszkany Dos wadzienie tak Tel Jacobsen Ltd 491 3333 Stankis 213 217
- EXPERIENCED Baby Sitter housekeeper live in some English required non smoker 444-2958 213 217
- POSZUKUJEMY wykwalifikowanego spawacza elektrycznego Wymagana też pewna znajomość obróbki krawaniem i maszynowego ryunku technicznego Toronto tel 223 5142 George Swiatk 213 217
- POIRZEBNA osoba sprzedająca w cukierni Praca Full Time lub Part Time angielski potrzebny Złoto cenia o obrot 212 King St W tel 598 7739 213 217
- POIRZEBNA tekstyl i praktyka operatorów NC tr z r a tel 824 181 - pok 8 wiec / Tr i Marki 213 217
- WYCIĘ przyjmuję u siebie w domu Tel 239 0176 213 218
- KIEROWCY do rozwozenia Pizy i pomoc kuchnia na tel 233-5886 213 217
- PODEJMĘ pracę chłopców tel 425 0895 210 217

- DO SPRZĄTANIA biur potrzebna osoba / upraw nieniem do pracy Tel 533 1236 213 215
- SPRZĄTAM mieszkania Referencje TEL 259-0604 212 214
- ZAOPIKUJE się dzieckiem w wieku powyżej 2 lat w swoim domu Mississauga (Dundas i Erindale) TEL 279 0450 214-216
- BIOLOG / długoletnią praktyką z dziedziny para zytologii mikrobiologii i serologii poszukuje stałej pracy w laboratorium TEL 255 4760 214-218
- WYJĘ firmy i zasłony z powierzonego materiału Toronto tel 273 4482 214-217
- ENERGICZNA pani poszukuje pracy w tygodniu w godzinach popołudniowych i w weekendy (over time) Tel 766 3774 216-218
- ENERGICZNA Polka poszukuje pracy posiada do wadzienie w przątanu domow w opiece nad dziećmi i chorymi Tel 533-0173 proszę dzwonić 5 30 - 7 30 po poł i od 9 30 wiecz 213 215
- PRZYJMĘ do stałej pracy (szkarzy betoniarzy kafełkarzy /praktyka / Polski Toronto tel 251-0646 do 10 p m 216-217
- DOCHODZĄCA opiekunka do 2 dzieci 3 i 9 mie sycy potrzebna od zaraz Okolice Don Mills i Eglint on TEL 425-0895 116-118
- POIRZEBNA pani do dwojga dzieci / zamieszka niem na miejscu TEL 749-4584 216 217
- ENERGICZNA Polka podejmie każdą pracę z wy jatkami opieki nad dziećmi Tel 251 8438 216-218
- PRZYJMĘ pracę sukien wizytowych służbnych i roznych innych Najmodniejsze fasony bogaty wy bor Toronto tel 266-6058 216 218
- NAUCZYCIELI posiadający B E d & M S & Mech inż udziela korepetycji w zakresie Mat Fiz i Science 8 13 kła a proszę dzwonić tel 960-1946 246-9181 216-218
- KIEROWCA kategorii A poszukuje pracy TEL 233 2791 216 18
- PODEJMA się opieki nad dzieckiem w okolicy Dun da Hurontario Mississauga Tel 896 1064 216-218
- ELEKTRYK z dużym doświadczeniem w instalacjach i urządzeniach elektrycznych silno i słabo prado wych oraz w naprawie i remontach urządzeń gospodarstwa domowego i ogrzewania elektry poszukuje pracy tel 749 7728 214 216
- SPRZĘDAM meble prawie nowe sofa \$400 segment 3-częściowy \$300 stół kuchenny i 4 krzesła \$100 TV Samy 21 1/2 letnia gwarancja \$400 TEL 252 9900 po 6 wiecz 215 217

**THORNHILL
SUZUKI 4WD**
POSZUKUJE POWAZNYCH NABYWCOW DO KUPNA
1 SUZUKI FORSA
● Najbardziej ekonomiczny samochod na rynku
2. SUZUKI SAMURAI
● Najtanszy 4WD Jeep w Kanadzie
Po dalsze informacje proszę dzwonic
KRIS KRZEMINSKI 733-1717
7756 Yonge Street, Thornhill

SPRZĘDAM 85 MACK TRUCK R Model 350 9 biegowy / pracą jeśli się osoba kwalifikuje Tel 453-5396 216-218

WARSZAWA!
SPRZĘDAM komfortowe słoneczne ciche mieszkanie na Sadybie 3 pokoje kuchnia łazienka balkon telefon ca 50 m kw
Oferty T Więckowski 1435 Hastings Dr London Ont NSX 2C2 tel (519) 673-6116 216 218

10 najpopularniejszych polskich koled na fortepian w łatwym układzie w opracowaniu Anny Pacanowskiej Jana Wyżutego w zbiorke tekstw koled i wiersze Boguszewskiego do nabycia w aptece Solarskiego w Toronto
POSZUKUJE wspólnika(czki) do Taverno sklepu Deli etc. Interes jest w toku formowania się Duzo mieszkan do uzytku przeszło 100 km od Toron to TEL 255 3262 214-216

DOMUS kooperatywa mieszkaniowa przyjmie je nowych członkow Pytania i zgloszenia Tel 748 0063 proszę p Antoniego 214 15

WARSZAWA piękne trzypokojowe mieszkanie sprzedam
T MOMOT 19 Bd Georges Favor 1204 Geneva Switzerland Tel (22) 28 24 34 216-218

UWAGA porad zielarskich leczy ziołami posiadam gotowe zestawy zioł Tel (519) 578 0224 213 216

WYNAJMĘ pokój samotnej osobie (osobna ubikacja wspólna łazienka i kuchania) Don Mills tel 449 2535 214 216

BILFI do Polski Toronto Warszawa na 19 grudnia 86 - SPRZĘDAM 200 dol (604) 669-1705 215 217

**METRO TORONTO
SPRZEDAZ-KUPNO,
WYNAJEM DOMÓW,
INTERESOW
I APARTAMENTÓW**
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

- Dundas/Bloor 4 sypialniowy murywany dom / częściowo wykonana piwnica dwiema kuchniami i dwoma łazienkami Zjazd / tyłu działki \$ 139 000
- Keele Annetee trzy sypialniowy wolnostojący dom / podwójnym garażem i wykonaną piwnicą dobry dochód / wynajmu + mieszkanie dla właściciela musi być sprzedany
- Howard Park/Dundas legalny Triplex z trzema garażami tylko \$209 000
- B ładny cottage na Kaszubah / bezposrednim dostepem do jeziora
- Scarlett Dundas legalny Triplex z trzema garażami tylko \$ 209 000*
- 22 akry w pobliżu jeziora okolica domkow letniskowych tylko 19 900
- Bloor i Landsdowne trzy piętrowy dom w super lokalizacji \$ 159 900

KAMIL KOWALCZYK

Biuo 536 - 5000 Dom 690 - 4182
24-godzinny serwis

R CHOLKAN & CO LIMITED • REALTOR

REAL ESTATE APPRAISALS MORTGAGES INVESTMENTS

2336 BLOOR STREET WEST TORONTO ONTARIO M6S 1P3 (416) 763 5555

- Centralne Etobicoke - 2-sypialniowy apartament, duza kuchnia i balkon, cichy i czysty budynek, \$ 74,900
- Centrum High Park - 4-sypialniowy, dochodowy dom, 2 mieszkania, jedno do objęcia od zaraz 4 łazienki, sauna 2 garze, dom odnowiony, w idealnym stanie, \$ 259 000

ELZBIETA KAUBE

RE/MAX

M Sc, Mech Eng Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res.: 247 - 4437

4195 dundas street west
toronto ontario M8X 1Y4
bus 231-0600

- Wright Ave licencjonowany dom z pokojami do wynajęcia 12 pokoi 9 sypialni 2 łazienki
- Constitution Mississauga Townhouse 4-sypialniowy swiezo odnowiony bardzo dobra cena!

HIGH PARK Realtor
Real Estate Ltd

217 RONCESVALLES AVE
TORONTO ONT M6R 2L8

1000 sprzedanych domow
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentow poleca Panstwu wszelkiego rodzaju domy i interesy, 3-dniowe, komputerowe wyprzedzenie w informacji gwarantuje najlepsze okazje.

Proszę dzwonić całą dobę
532 - 4441

DARRELL KENT REAL ESTATE LIMITED

ETOBICOKE MISSISSAUGA TORONTO SCARBOROUGH
Kupno-sprzedaz nieruchomosci Bogaty wybor z komputera
Solidna i fachowa obsluga Pomoc w finansowaniu i załatwianiu formalności prawnych

- Bloor i Baby Point sklep z apartamentem i garażem 269 000
- Bloor przy High Park apart 1 sypialniowy do objęcia od zaraz od 62 000 w gore
- Bloor przy High Park 1 sypialniowy wolny apartament cena \$ 62 000
- Triplex centrum b duza lota 199 000
Znana polska restauracja 215 000
- Lakeshore Bd W 40 pokoi motel nad samym jeziorem \$ 185 000

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ
Biuro 766-4088 Dom 769-9494

<p>Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawiaadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 3095 Glen Erin Dr , suite 7 MISSISSAUGA TEL 828 - 0038</p>	<p>Dr. Krystyna SALACH-MARKIEWICZ "Family physician" uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej Porady ginekologiczne, pediatryczne i ogolne od poniedz do piatku 10 - 18, soboty 10 - 13 2333 Dundas Str W Suite 410 TEL 588 - 5929</p>
<p>Dr BOGDAN PIETRASZEK rozpoczal praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogolny "FAMILY DOCTOR" w gabinecie przy 190 FFRN AVENUE naprzeciwko Credit Union TEL 532 - 4317 Przyjmuje od poniedzianku do piatku od 10 do 18 sobota 10 - 13 ODBYWA TEZ WIZYTY DOMOWE 160-171</p>	<p>Dr V T BLOK GŁOWCZYNSKA, M A O D OPTOMETRYSTKA 2391 A Bloor St W (Jine Subway) TEL 766 - 5580</p>
<p>Dr. Teresa Wrzesińska Specjalista Ginekolog i Położnik 5025 Sherbooke St W pok 565 TEL. 481 - 1752 MONTREAL, QUE H6A 1S4 151 202</p>	<p>DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D Pierwszy i Polski i Protezowni i Dentystyczny 2337 Dundas St W , Toronto (Bloor Dundas Square Bldg.) TEL (416) 533-8811 M6P 1W7</p>
<p>DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemnosć oglosic otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital 140-153</p>	<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave , TORONTO (obok King Revue) TEL 531 - 8545</p>

<p>DR WOJCIECH FILIPOWICZ z długoletnią praktyką w zakresie akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych oraz doświadczeniem zdobytym w AKADEMII MEDYCINY TRADYCYJNEJ W PEKINIE ma przyjemnosć zawiadomic o otwarciu ACUPUNCTURE CLINIC MISSISSAUGA, 3460 Cawthra Rd 15A 2X7 TEL 270 - 9621 207 233</p>
<p>Dr Elzbieta SZULC FAMILY PHYSICIAN zawiaadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 9780 BRAMALEA RD North, Suite 308 BRAMPTON-BRAMALEA TEL 792 - 2906 211 215</p>
<p>Dr MARY DONNA PIETRASZEK młoda polonijna lekarka otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane Bloor Centre 2 Jane St suite 203 TEL 763 - 5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre</p>
<p>SOLARSKI PHARMACY Ltd (naprzeciw kościoła św. Kazimierza) 149 Roncesvalles Ave TEL 536 - 5452 Właściciel J SOLARSKI i S SALAPATEK Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski ● Agencja Pekao ● Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski ● Polskie kartki i czasopisma ● Ziola Zakonnika ● Urząd Pocztowy ● Sprzedaz bile tow</p>

ONTARIO BREAD Co.Ltd.178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929NAJPOPULARNIEJSZY PYSZNY SWIEZY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH
W TORONTO I W ONTARIONowy punkt sprzedaży
Eden bridge italian bakery
EDEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Crl**THE FUTURE BAKERY**NAJLEPSZY W MIESCIE SWIEZY CHLEB
Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto, Ont
TEL 368-4235**HUMBERVIEW
INSURANCE**337 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-4647Ubezpieczenia chorobowe dla
odwiedzających Kanadę

TANIO, TANIEJ, NAJTANIEJ!

KOMIS - CHANCETEL 533-0751
305 Roncesvalles Ave, Toronto,
ONT M6R 2M6Szansa kupna i sprzedaży nowej lub
używanej odzieży dla każdegoWysyłamy paczki do Polski
odzieżowe, owocowe i inne
Gwarantowane doręczenie
DUZA OSZCZĘDNOŚĆTowary u nas zakupione i wysyłane przez
nas do kraju
bez podatku prowincjonalnego!*Superior Sausage Co.*1004 DUNDAS ST W
TEL 531-8422

KONKURENCYJNE CENY!

WĘDZONE NA MIEJSCU
SYNNENACAL TORONTO
I ONTARIO

POLSKIE KIEŁBASY

Szniki kabanosy wędliny mięsa
rozne delikatesy**AB VIDEO - LUX**Profesjonalne video,
ceny amatorskie,
wszystkie okazje i systemy
Rowniez Insurance Claims,
koncowy montaż w studioEfekty
Powitania z lotniska \$ 26
Wesela od \$ 200
TEL (416) 278-5684
Spoza Toronto do 250 km**OPIEKA
NAD GROBAMI W POLSCE**
Odzyskasz spokój, powierzając
nam, za niewielką opłatą,
opiekę nad grobem swoich blis-
kich w Polsce Informacje
762-0591**APPLIANCE CLINIC CO**oferuje naprawę lodówek pralek su-
szarek pieców elektrycznych i automa-
tycznych zmywarek do naczyń
● Zniżka dla rencistów ● Gwarancja
na 1 rok ● Obsługa 7 dni w tygodniu
● Dzwonic całą dobę
TEL TORONTO 261-7619
Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany**CARCARE Co
Gasoline Service
Station**Fachowa pomoc we wszelkich
sprawach związanych
z problemami samochodowymi
560 Evans Ave
(rejon 427 i Brown Line)
TEL 255-3245**ROCKWOOD
DELICATESSEN**4141 Dixie Rd, TEL 624-1244
Nowo otwarty sklep delikatesowy
w Mississauga na Rockwood Mall
pomiedzy Beaver Lumber & beer store
Posiadamy wysmienite polskie
i europejskie wędliny i wyroby
delikatesowe oraz polskie gazety**BISTRO
EUROPE**Jedna z najlepszych małych
restauracji w Toronto
(w rejonie Toronto Star)● Europejska atmosfera ● Znamięte
mięso na spotkanie ● Cos na ząb
2390 Bloor West
Toronto Ont M6S 1P5
TEL (416) 767-0848**HOMETARIO
REAL ESTATE LTD
& INSURANCE BROKERS Ltd**
● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERU-
CHOMOŚCI WSZELKIEGO
RODZAJU
● UBEZPIECZENIA NA SAMO-
CHODY — OD OGNIA — KRA-
DZIEŻY I INNE
171 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-3506**PRZEPROWADZKI
BLISKIE I DALEKIE**
oraz wszelkie przewozy towarów
Umiearkowane ceny
Solidna i szybka obsługa
TORONTO, Tel 691-3161
JANUSZ**M-C DAIRY co.Ltd.
PRODUCTS**Dostarczamy wszystkie znane produkty
mleczne do każdego sklepu w Toronto
Wyrabiamy kwasną smietanę yogurt
puszankę ser biały i topioną
ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW
W SWOICH SKLEPACH
Godziny otwarcia: 7:00 do 4:00
212 Mavety St Tel 766-6711**FINE PIANO SERVICE**
Strojenie pianin i fortepianów,
strojenia koncertowe, wszelkie
naprawy
Zgłoszenia przyjmujemy w
językach polskim, angielskim,
niemieckim
Toronto, TEL 249-8628**KURSY
American
social dancing**
**AMERYKANSKI
TANIEC TOWARZYSKI**
walce, tango, foxtroty, rumbly,
cha-cha, samby, swing
Informacje i rejestracja
(416) 782-9776
Młodzież i dorośli**ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
ANKA & PETER**
2374 Bloor Str W Toronto
TEL 769-4488
Zdjęcia i portrety na różne okazje● zaproszenia dla krewnych z kraju
● oficjalny przedstawiciel PKO
● przeloty czarterowe i indywidualne do wszystkich krajów świata
● formalności paszportowe, wizowe, legalizacje
● ubezpieczenia dla przybywających z wizytą - 3 miesiące \$ 95 00
● tłumaczenia i akty notarialne
Proszę zezwolic się do naszej fachowej załogi
**EMDRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**
185 Roncesvalles Ave, TORONTO, ONT M6R 2L5
(naprzeciw Credit Union)
TEL 536-3554**QUALITY AUTO
SERVICE****BODY SHOP**WOJTEK GRABOWSKI
Blacharstwo lakiernictwo
wszelkie naprawy samochodów
SZYBKO SOLIDNIE
Zabezpieczenie antykorozyjne
931 A Weston Rd (kolo Black Creek)
TEL 763-2618 warsztat
249-9791 dom
Czynny rowniez w sobotę**ROWLAND
MERCURY
FORD**

POZYCZKA 9.9%

KLIMATYZACJA
BEZPŁATNAw niektórych modelach samochodów
Dalsze informacje**TERESA BEDNAREK**
Toronto, 1800 O'Connor Dr
TEL 759-4422CANADA'S LARGEST FORD CAR
DEALER**TOTAL FORD**● Duży wybór używanych
samochodów
● Dogodne pożyczki
● Samochody dostawcze i mikrobusy
● Otwarte w każdą sobotę oraz dwie
niedziele w miesiącu
● Specjalne ogłoszenia w Toronto Star
DALSZE INFORMACJE
ROMAN GORSKI
TEL (416) 781-5531
2401 DUFFERIN STREET
(100 m na północ od Eglinton)**SAFETY****AUTO REPAIRS**WIESŁAW SOKOŁOWSKI
3005 Bloor St w, Etobicoke
TEL 231-6996Swiadczy my usługi w zakresie mechaniki
samochodowej wszystkich marek oraz
wydajemy zaświadczenia potrzebne do
rejestracji samochodów

SZYBKO I SOLIDNIE

BLOOR ST W

78 SIX POINT RD

THE QUEENSWAY

SKLEP OTWARTY
czwartki i piątki od 8 rano do 7 00 wiecz
w soboty od 8 00 rano do 5 00 po poł**JOHN
CZECHOWSKI
UNIQUE SAUSAGE
BOUTIQUE**
650 The Queensway, Toronto
TEL (416) 252-4567Najwyższej jakości wyroby
delikatesowe - wędliniarskie
własnej produkcji - wyroby
mięsne oraz świeże mięso
pierwszej klasy,
7 gatunków pierogów własnej
produkcji**RENEWAL****Construction and Renovation**
Instalacje elektryczne renowacje łazienek
kuchni wykładziny kafelki
wykarczanie piwnic Bezplatna wycena
TEL 249-5212 lub 742-1302**SAVE-O-WAY****BIURO PODROZY****I
PACZKI DO POLSKI**Po rezerwacji i informacji proszę
dzwonic

(416) 532-3042, 532-3794

OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave, Toronto

MIRAPOL Air Transit CoTORONTO -
MONTREAL -
TORONTOKazdego wtorku i piątku
Superluksusowy minibus
Rezerwacje odlotów, pomoc w
odprawie bagazy
Sezonowa obniżka kosztów
TELEFONUJ Tadeusz

275-7747 i 239-9411

ZAKŁAD**KOSMETYCZNY**● Pielęgnacja twarzy rąk i stóp
● Usuwanie zbędnego owłosienia
● Specjalistyczna aparatura
● Jakoscowa kosmetyki
● Wizyty prosimy zamawiac
telefonicznie2198 Bloor St W
TEL 766-1867**STRANDS HAIR
UNISEX****BRAMPTON****ZAPRASZAMY**wszystkich do nowo otwartego
Salonu Fryzjerskiego
Grazny KMIĘCIK, która
posiada 10-letnią praktykę
w Polsce i 5-letnią w Kanadzie
W listopadzie oferujemy
ZNIŻKĘ 50% na trwałą, oraz
30% na kolor i pasemka
Wszystkie ceny bardzo dostępne
78 Queen Str West, Brampton
TEL 457-3299**QUALITY
SAUSAGE**Meat Production Ltd
78 Six Point Rd, Etobicoke
Ontario M8Z 2X2
TEL 239-1281Nowo otwarta
wytwórnia wędlin
oferuje po najniższych
hurtowych cenach wyroby
wędliniarskie i świeże mięsa**INTERNATIONAL
VIDEO SERVICE**oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na
terenie Polski
Nagrwanie wszelkiego rodzaju spotkań
i uroczystości itp. od 495
Odtwarzanie video kaset we wskazanych
miejscach w kraju od 295
Swiateczne video listy i życzenia jedno i dwu
stronne oraz wszelkie inne zlecenia
Informacje 416-769-4366, 24 godz
**OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ
I USA**
VISA - MASTER CHARGE**POLSKA KSIĘGARNIA
WYSŁUKOWA**POSIADA słowniki francuskie angielskie
techniczne i inne książki do nauki
języków kulturalne młodzieżowe bajki,
religijne karty swiateczne
MONTREAL P O P Box - 647
N D G H4A 3R1 Canada
TEL (514) 489-0396**jolanta interiors**polecana
● konsultacje w urządzaniu wnętrza
● modne zasłony pozostanie i podłogi białe
● wyposażenie nowoczesnej kuchni i łazienek
● szafa biurowa
● europejskie oświetlenie wnętrza
● pełny asortyment zabawek firm BRUNNEN
TIKS i AMBI
● szeroki asortyment importowanych prezentów
2368 Bloor St West Toronto Ont M6S 1P5
Tel 762-9638 762-9880**ONTARIO MEAT
PRODUCTS LTD.**783 Queen St W TEL 364-7720
157 Roncesvalles Ave
TEL 535-4648
**NAJWYŻSZA JAKOŚĆ!
KONKURENCYJNE CENY!**
Świeże mięso ser pieczone w bogatym
wyborze
Europejskie wyroby delikatesowe
DOSTARCZAMY DO DOMOW
NA SPECJALNE OKAZJE WEDŁUG
CEN HURTOWYCH**euro-AMERICAN
ELECTRICIAN INC**Instalacje elektryczne
Residential Commercial
Industrial
Tel (514) 334-2966